

KULTURNÍ MĚSÍČNÍK ČECHŮ A SLOVÁKŮ V RAKOUSKU

KLUB

Unter Ehrenschutz: Bürgermeister der Stadt Wien, Tschechischer Botschafter, Slowakischer Botschafter

Abbé J. LIBANSKÝ

Peter GRIC

Lubomir HNATOVIC

Vladimír KOČÍ

Ondřej KOHOUT

Jan MILAN KRKOŠKA

Saša MAKAROVÁ

Irena RÁČEK

Otakar SLAVÍK

Otakar SLÍVA

Josef SYMON

Miroslava SYMON

Eva VONES

Milada ZAHNHAUSEN

Kunstfotografie: Cero Fischer

Multimediainstallation: FanX & Source of Light

40 Jahre Rückblick 1968 - 2008

INTEGRATION IN DER EMIGRATION

Gedenkveranstaltung mit zeitgenössischen
tschechischen und slowakischen Künstlern in Österreich
als Zeitzeugen mitteleuropäischer Geschichte.

14.10. – 25.10. 2008,

Ausstellungseröffnung: Dienstag 14.10. 19:00

in Anwesenheit der Künstler

**Galerie Time,
Wollzeile 1-3, 1010 Wien**
Di 14-22, Mi.-Fr. 14-19, Sa 11-13Uhr

- Fejton: **Nevyléčitelná nemoc – stáří** / Jindřich Lion
- Rozhovor: **S paní Dr. Věrou Gregor** / Marie Brandeis
- Příloha: **Historická data a výročí českých spisovatelů**

10
říjen – listopad
2008
28. ročník

Pondělní promítání filmů české kinematografie
v kině **Velvyslanectví ČR, Penzingerstr. 11-13, 1140 Wien**
Informace: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

10. 11. 19:30 *Ein Mann, dem seine Vaterlandsliebe zum tödlichen Verhängnis wurde. Die heldenmütigen Fluchtversuche des Josef Bryks* (ČR, 2006, 52 min., in deutscher Sprache)

Regie: Jan Novák; Dramaturgie: Lenka Poláková; Drehbuch: Luděk Navara

Josef Bryks

Der Pilot der R.A.F. Josef Bryks geriet nach seinem Abschied über Frankreich in deutsche Gefangenschaft. Es gelang ihm später die Flucht, er wurde festgenommen und versuchte immer wieder aufs neue zu fliehen. Josef Bryks war an der sogenannten „Großen Flucht aus Sagan“ beteiligt, über die man 1963 in Hollywood den erfolgreichen Film *The Great Escape* gedreht hatte.

Dieser Film legt ein wahrhaftiges Zeugnis von der kafkaesque zwiespältigen, postkommunistischen und demokratischen Situation eines Landes in Mitteleuropa ab, wo staatliche Ämter einerseits Josef Bryks zum wiederholten Male als Helden ehrten, andererseits ihm gleichzeitig als Verbrecher verurteilten. Dieser Dokumentarfilm entstand unter der Schirmherrschaft der britischen Botschafterin in Prag.

Černí a černější (ČR, 2006, 52 min., česky)

Režie: Jan Novák; dramaturgie: Lenka Poláková; scénář: Luděk Navara; producent: Pavel Poláček

Film popisuje snahu komunistické strany zničit katolickou církev v Československu. Strana posléze změnila přístup a infiltrovala do řad církve „své lidi“. Televizní dokument ostravského televizního studia popisuje osudy tří katolických kněží – Jindřicha Holečka, Blažeje Müllera, který se pohyboval mezi salesiány ve Vídni přes dvacet let, a Františka Jedličky –, které minulý režim k této činnosti získal, vydíral anebo vychoval jako ateisty, kterým nařídil, aby jako agenti rozvědky vystudovali teologii a nechali se vysvětit na kněze.

15. 12. 17:00 a 19:30 filmová báchorka *Strakonický dudák* (ČR, 107 min., anglické titulky)

Český film podle stejnojmenné divadelní hry Josefa Kajetána Tyla (1808-1856) bude promítán při příležitosti dvoustého výročí narození tohoto českého herce, režiséra, dramaturga, kritika, překladatele a dramatika.

Scénář a režie: Karel Steklý

Hudba: Jan Seidl

Hrají: Josef Mixa, Ladislav Pešek, Jana Ebertová, Jaroslav Průcha, Marie Tomášová, Rudolf Deyl, Jaroslav Vojta, Josef Bek, Rudolf Hrušínský, Vítězslav Vejražka, Vlasta Fabiánová ad.

Josef Mixa a Ladislav Pešek
ve *Strakonickém dudákově*

Lesní zínka Rosava se zamiluje do člověka, proto se na ni rozhněvala královna lesní říše. Syn Rosavy Švanda se nemůže oženit s milovanou Doroškou, protože je chudý. Proto se rozhodne ve světě získat peníze a slávu. Švanda má v cizině úspěch, uzdravuje i princeznu Zuliku, která si ho za to chce vzít za manžela. Zhrzený Zuličin ženich princ Alamír vsadí Švandu do vězení. Kouzelné dudy sice pomohou Švandovi z vězení, ale vrátí se bez peněz... Věrná Doroška zachrání Švandu ze spárů divoženek, královna lesní říše je takovou láskou dojata, všem odpouští a bere na milost i mezi divoženky zapuzenou Rosavu.

Předběžné termíny promítání na velvyslanectví v roce 2008:

vždy druhé pondělí v měsíci, tj. **10. 11.** a **15. 12.**

Začátek představení **vždy v 19:30, pouze v prosinci ještě v 17:00 pro děti.** Změna vyhrazena.

Při příležitosti **40. VÝROČÍ UDÁLOSTÍ V ČESKOSLOVENSKU (ROK 1968)** připravuje Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku společně s dalšími organizacemi bohatý program (výstava, konference, pódiová diskuse, literární čtení atd. – vše pod záštitou starosty města Vídně, českého a slovenského velvyslance v Rakousku a Senátní komise):

14.-25. 10. výstava **40 Jahre Rückblick 1968-2008 – Integration in der Emigration Gedenkveranstaltung mit zeitgenössischen tschechischen und slowakischen Künstlern in Österreich als Zeitzeugen mitteleuropäischer Geschichte**
 Za účasti českého a slovenského velvyslance, Bezirksvorsteherin I. okresu Ursuly Stenzl ad.
 K výstavě promluví Prof. Dr. Manfred WAGNER.

14. 10. 19:00 **vernisaž**
 Místo konání: Galerie Time, Wollzeile 1-3, 1010 Wien
 Vystavující umělci: Peter GRIC, Lubomír HNATOVIČ, Vladimír KOČÍ, Ondřej KOHOUT, Jan Milan KRKOŠKA, Abbé J. LIBANSKÝ, Saša MAKAROVÁ, Irena RÁČEK, Otakar SLAVÍK, Otakar SLIVA, Josef SYMON, Miroslava SYMON, Eva VONES, Milada ZAHNHAUSEN
 Umělecká fotografie: Gero FISCHER
 Multimediální instalace: FanX Source of Light
 Kurátorka: Milada ZAHNHAUSEN
 Hudební vložka: Prof. Jela ŠPITKOVÁ – housle, Mag. Sylvia ČÁPOVÁ-VIZVÁRY – klavír
 Vzhledem k omezeným prostorovým možnostem galerie prosíme o potvrzení účasti:
 fax: 01/79 88 454, resp. e-mail: info@kulturklub.at, nebo na homepage: www.kulturklub.at

22. 10. 19:00 konference **Rok 1968 ve vzpomínkách československých emigrantů / Das Jahr 1968 in der Erinnerung der tschechoslowakischen Emigranten** (v německém jazyce)
 Místo konání: Diplomatská akademie, Favoritenstr. 15a, 1040 Wien
 Cílem je představit některé československé emigranty (popř. jejich děti), kteří od konce šedesátých let žijí a působí v Rakousku. Za účasti českého a slovenského velvyslance, rakouských historiků a dobových pamětníků.

Zdravice:

Bot. Dr. Jiří GRUŠA (Direktor der DA, Präsident des Internationalen PEN Club / ředitel Diplomatské akademie, prezident PEN-klubu)
 Richard BASLER (Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich / místopředseda Kulturního klubu Čechů a Slováků v Rakousku)

Diskutující:

Hofrat Dr. Thomas DIETMAIER (Direktor HTL, Hollabrunn / ředitel průmyslové školy)
 Dr. Věra GREGOR (Obmann des Vorstandes Hotel POST / předsedkyně výboru hotelu Pošta)
 Dr. Michael LION (Slawistik-Abteilung der Österr. Nationalbibliothek / Oddělení slavistiky Národní knihovny)
 Univ. Prof. Dr. Tomáš LION (ärztlicher Direktor eines Ambulatoriums der St. Anna Kinderkrebsforschung / ředitel ambulance sv. Anny výzkumu rakoviny dětí)
 Renáta OLÁROVÁ (Schauspielerin am Volkstheater i. R. / česká divadelní a filmová herečka, bývalá členka Volkstheateru)
 Univ.-Doz. Dr. Jaromír OULEHLA (Dir. Spanische Hofreitschule i. R. / bývalý ředitel Španělské dvorní jezdecké školy)
 Pavel POLANSKÝ (Redakteur des ORF i. R. – Musik zum Träumen / bývalý ředitel hudebního redakce ORF)
 Mgr. Margita URBANEK (Soziologin / socioložka)

Pořad moderuje a doplňuje vlastním referátem historička dr. Jana STAREK (Institut für Politikwissenschaft, Universität Wien)

24. 10. 18:30 literární čtení: **Ohlas roku 1968 v literatuře**
 Čtení v německém jazyce z děl Pavla Kohouta, Ladislava Mňačka a Milana Ráčka za účasti žijících autorů.

Galerie Time, Wollzeile 1-3, 1010 Wien

Milan Ráček / Milan Racek

geb. 1943 in Zlín (Tschechien); Absolvent der Höheren Technischen Lehranstalt für Flugzeugbau und der Fachschule für Museumskunde in Prag; 1968 Emigration nach Österreich; seit 2001 Leiter der „Landhausgalerie Ausstellungsbrücke“ in St. Pölten. Veröffentlichungen u. a.: *Die nicht zu Erde wurden* (1985); *Mumia viva* (1990); *Leo. Ein Postskriptum* (1990); *Das Jubiläum. Eine herzhaft kulinarische Geschichte* (2001); *Die Rückkehr. Im Schatten des Hamidou* (2004); *Für ein Leben zu viel* (2005). Im Jahre 2007 wurde ein umfangreicher Roman deren Handlung in Tschechien der ersten Hälfte des 20. Jahrhundert angesiedelt ist, im Verlag Edition Va bene (Klosterneuburg) herausgebracht.

Organisiert mit seine Frau Irena sechzehn Jahre lang ein Kulturfestival (Sitzendorfer Kulturtag), das über die Grenze der Region hinaus bekannt geworden ist.

Vážení čtenáři,

dovoluji si Vás srdečně pozvat na výstavu nazvanou *40 Jahre Rückblick 1968-2008 – Integration in der Emigration / Gedenkveranstaltung mit zeitgenössischen tschechischen und slowakischen Künstlern in Österreich als Zeitzeugen mitteleuropäischer Geschichte*. Výstava v Galerie Time, Wollzeile 1-3, 1010 Vídeň, bude otevřena vernisáží 14. října v 19:00 a potrvá do 25. října 2008. Jako doprovodnou akci výstavy jsme na 24. říjen 2008 v 18:30 připravili literární čtení na téma *Ohlas roku 1968 ve slovenské a české literatuře v německém jazyku*. Omlouváme se, že jsme nestačili přeložit do češtiny krátký životopis přizvaného autora Milana Ráčka, kterého určitě mnozí z Vás dobře znají. Spisovatele a dramatika Pavla Kohouta a slovenského spisovatele a publicistu Ladislava Mňačka představitel jistě nemusíme.

Zároveň si Vás dovoluujeme pozvat 22. října 2008 v 19:00 hodin do Diplomatické akademie na konferenci v německém jazyce *Rok 1968 ve vzpomínkách československých emigrantů / Das Jahr 1968 in der Erinnerung der tschechoslowakischen Emigranten*, na níž hodláme představit některé československé posrpnové emigranty (popř. jejich děti), kteří od té doby žijí a působí v Rakousku. Koncept konference zahrnuje i účast historiků a dobových pamětníků.

Promítání českých filmů pokračuje 10. října v 19:30 v kinosále českého velvyslanectví. Budeme promítat dva české dokumentární filmy: *Ein Mann, dem seine Vaterlandsliebe zum tödlichen Verhängnis wurde. Die heldenmütigen Fluchtversuche des Josef Bryks* – pouze v německém jazyku – a v českém jazyce dokument *Černí a černější*. V posledně jmenovaném televizním dokumentu jsou popisovány osudy tří katolických kněží, kteří spolupracovali s bývalým režimem v ČSSR.

Letošní filmovou sezónu zakončíme pravidelnou pohádkou, která bude promítnuta 15. prosince v 17:00 a v 19:30. Filmovou báčorku *Strakonický dudák* jsme vybrali u příležitosti 200. výročí narození českého herce, režiséra, dramaturga, kritika, překladatele a dramatika Josefa Kajetána Tyla.

Z technických i finančních důvodů vyjde příští číslo *Kulturního klubu* jako dvojčíslí listopad – prosinec, 11-12. Děkujeme za pochopení.

Další podrobnosti o chystaných akcích se dozvíte na stránkách časopisu *Klub* a na naší internetové adrese: www.kulturklub.at.

Přeji hezké chvíle nad stránkami Klubu.

Ing. Helena Baslerová

Obsah

Klub připravuje	2
Editorial	4
Obsah	4
Impressum	4
Kalendář: říjen – listopad 2008	5
Církevní kalendář: říjen – prosinec 2008	7
Rozhovor	8
Kultura	10
Fejeton	18
Události	19
Zajímavosti	22
Ekonomika	27
Sokol & sport	30
Úvahy, dopisy	33
Z české a slovenské Vídně a okolí	38
Humor	43
Oznámení	44
Informace & inzerce	51
Příloha: Kulatá historická data a výročí českých spisovatelů	I-VIII

IMPRESSUM

KULTURNÍ KLUB. Informační časopis Čechů a Slováků v Rakousku

Majitel: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku

Vydavatel: Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku (ing. Helena Basler), Schlüsselgasse 18, 1080 Wien

Sazba: KLP – Koniasch Latin Press & Jaroslav Bulíček, Praha

Tisk: Tiskárna Sládek, Znojmo

KULTURNÍ KLUB. Informationszeitschrift der Tschechen und Slowaken in Österreich

Medieninhaber: Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich

Herausgeber: Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich

(Ing. Helena Basler), Schlüsselgasse 18, 1080 Wien

Verlagsort: 1080 Wien

Hersteller und Herstellungsort: KLP – Koniasch Latin Press, Praha & Tiskárna Sládek, Znojmo, Tschechische Republik

Gefördert aus Mitteln der Volksgruppenförderung

REDAKCE: Schlüsselgasse 18, 1080 Wien,

mobil (od 10:00): 0043-0-664 97 33 764, fax: 0043-1-79 88 454

e-mail: info@kulturklub.at, www.kulturklub.at

Vedoucí redaktorka: Ing. Helena Basler

Zástupkyně vedoucí redaktorky: Mag. Dr. Marie Brandeis

Redakce: Mag. Pavlína Böhmová (překladatelka), Anna Křivanová (asistentka)

Technická redakce: František Písařík

Redakční kruh: Dipl. Ing. Alexej Bálek, Jan Brabenec, Dr. Martin Franc, Dr. Karel Hel-mich, P. Dr. Jan Horák, Ludvík Kavín, Dr. Jan Kahuda, manželé Kalinovi, Jindřich Lion, Dr. Michael Lion, Dr. Marta Marková, Petr Pastrňák, Mag. P. J. N. Popov, Andrea Ozábalová, Dr. Květa Ozábalová, Mgr. Helena Stejskalová, Nela Štěrbová, Dagmar Vaněčková, Mgr. Tomáš Vaněk, Marie Woodhams, ing. Jiří Zajíček, Peter Žaloudek

Fotografové: Richard Basler, Vladimír Čevela, Kurt Mattola

Distribuce – Rakousko: Nela Štěrbová, Libuše Foltinová

Výstavy:

14.-25. 10. 40 Jahre Rückblick 1968-2008 – Integration in der Emigration – Gedenkveranstaltung mit zeitgenössischen tschechischen und slowakischen Künstlern in Österreich als Zeitzeugen mitteleuropäischer Geschichte

14. 10. 19:00 vernisáž (podrobnosti viz str. 3)
Galerie Time, Wollzeile 1-3, 1010 Wien

do 19. 10. Franz Goess: 40 Jahre Prager Frühling (Fotografie)

Der Österreicher Franz Goess dokumentierte als Korrespondent von Paris Match in Bratislava das gewaltsame Eindringen der Truppen des Warschauer Paktes mit einem sehr direkten und gleichzeitig sensibilisierten Blick.

WestLicht Schauplatz für Fotografie, Westbahnstraße 40, 1070 Wien, www.westlicht.at

do 30. 10. Josef Pleskot – AP Atelier

Ausstellung des führenden tschechischen Architekten Josef Pleskot und seines Ateliers, das im Vorjahr den Bau der neuen Zentrale der ČSOB Bank in Prag realisierte.

Weiterführende Details rechtzeitig unter:
www.galerierundgang.at

do 02. 11. Zeitraumzeit: 140 Jahre Künstlerhaus

Eine Ausstellung aus Anlass des 140jährigen Bestehens des Künstlerhauses. Über 70 KünstlerInnen setzen sich mit Zeit und Raum, Zeitraum und Raumzeit auseinander. Aus Tschechien: **Ivan Kafka**.

Künstlerhaus Wien, Karlsplatz 5, 1010 Wien
www.k-haus.at

do 04. 11. Markéta Luskáčová: Wallfahrer (Poutníci)

Galerie auf der Pawlatsche
Universitätscampus 1090 Spitalgasse 2-4, Hof 3 gegenüber Narrenturm, www.univie.ac.at/pawlatsche

05. 11. – 23. 12. Stanislav Nešetický & Stanislav Lubina: Zaubhaft

05.11. v 19:00 vernisáž
Atelier A, Zum Blauen Pfau am Spittelberg, po – pá 15:00-18:30, Kirchberggasse 17/II, 1070 Wien, Tel./Fax: 0043/1/522 51 89, www.zumblauenpfau.blogspot.com

do 04. 12. Jan Vojta: Svět ledovců (Die Welt der Gletscher)

Die ausgestellten Graphiken und Bilder des tschechischen Künstlers befassen sich mit den Naturphänomenen der Nordischen Landschaft.

Tagasyl, Stumpergasse 53, 1060 Wien

Jednotlivé akce:

10. 10. 17:00 PhDr. Petr Koura (Archiv bezpečnostních složek MV ČR): **Mnichovská zrada – perzekuce českého obyvatelstva v Protektorátu Čechy a Morava** (přednáška)
Akademický spolek, České srdce
Slovanská beseda, 1010 Vídeň, Drachengasse 3

12. 10. 17:00 Čaj o páté

Pořádá Vlastenecká omladina.

Velká klubovna Komenského školy, Sebastianplatz 3, Wien 3

12. 10. 19:30 Silvester Lavrík: Tichý dom

Čierna komédia Divadla Astorka Korzo '90
Divadlo Freie Bühne, Wiedner Hauptstr. 60/a, 1040 Wien
Vstupenky je nutné objednat v Rakúsko-slovenskom kultúrnom spolku na tel. 596 13 15 a vyzvednout nejpozději hodinu před představením v pokladně divadla!

13. 10. 19:30 Ozvěny festivalu Academia Film Olomouc 2008 (AFO 2008) za účasti ředitele festivalu Petra Bilíka, dramaturga Jakuba Kordy a režisérů filmů
Academia Film Olomouc je nejstarším festivalem věnujícím se v ČR soustavnému mapování populárně-vědeckého a dokumentárního filmu.

– **Bitevní pole Titan** (Zdeněk Holý, ČR 2007, 34 min., anglické titulky)

Ne všední filmové zamyšlení nad podstatou vesmíru. Koláž úvah jdoucích od astronomie až k teologii.

– **Hormonální akvárium** (Tereza Tara, ČR 2007, 20 min., anglické nebo německé titulky)

„Samičky vědí jen málo o příčinách, projevech a následcích polykání hormonálních pilulek. Muži přicházejí o své pohlaví.“ Černobílý obraz filmu vypráví o hormonálním znečištění životního prostředí.

– **Pan Parkinson** (Petr Jančárek, ČR 2007, 26 min., anglické titulky)

S nemocí, která obrátí váš život k nepoznání, se lze vyrovnat i s velkým nadhledem. Skladatel vážné hudby, jehož pohyby se změnily v taneční kreace, si k filmu sám napsal parodickou hudbu.

Ve spolupráci se ZÚ a ČC.

13. 10. 19:30 William Douglas Home: Ledňáček

Divadlo Ungelt. Regie: Ladislav Smoček, mit A. Vránová, F. Němec, P. Kostka.

Komenský Schule, Sebastianplatz 3, 1030 Wien

15., 22. 10. 19.00 Literatur Buchstabensuppe Am populären kulinarischen Literatur-Wettbewerb wird heuer auch der tschechische Autor **Jaromír Konečný** teilnehmen. Restaurant des Hotels Wimberger, Neubaugürtel 34-36, 1070 Wien, www.at.arcotel.at/buchstabensuppe.asp

15.-17. 10. Die Reformation in Mitteleuropa

Internationales wissenschaftliches Symposium anlässlich des 500. Geburtstages des slowenischen Reformators Primus Truber

Was: Internationale Fachkonferenz.

Tschechischer Beitrag: Doz. Dr. Martin Wernisch, Karlsuniversität, Prag: *Die Reformation in Böhmen und Mähren*
Wo: Eröffnung am 15. 10. um 18:00 Uhr im Theatersaal der Österreichischen Akademie der Wissenschaften, Sonnenfelsg. 19, 1010 Wien

16. 10. Collegium Hungaricum, Hollandstr. 4, 1020 Wien

17. 10. Polnische Akademie der Wissenschaften, Boerhaaveg. 25, 1030 Wien

15. 10. 09:15 Doz. ThDr. Martin Wernisch: Die Reformation in Böhmen/Mähren (Vortrag)

Im Rahmen der Internationalen Fachkonferenz „Die Reformation im Mitteleuropa“. Anlässlich des 500. Geburtstages des slowenischen Reformators Primus Truber. Das Symposium findet vom 15.-17. 10. an verschiedenen Orten statt.

Wissenschaftliches Zentrum der Polnischen Akademie der Wissenschaften in Wien, Boerhaaveg. 25, 1030 Wien
www.szi-dunaj.at / www.viennapan.org

18. 10. 20:00 tradiční **Moravské hody**
Pořádá Sokolská jednota XII/XV.
Schwenkgasse 22, Gaterhölz, 1120 Wien

20. 10. 19:30 film **Útěk do Budína** (ČR, 2002), DF
Režie: Slavomír Luther
Tschechische Botschaft, Penzingerstr. 11-13, 1140 Wien

21. 10. 19:30 **Let let – Im Flug der Jahre**
Ein tschechisches Untergrund-Tagebuch 1952-1968
Lesung und Gespräch: Bohumila Grögerová, Friederike Mayröcker, Jiří Grůša, Max Droschl.
Der legendäre Textzyklus hält nicht nur die künstlerischen und privaten Erinnerungen des Paares Bohumila Grögerová und Josef Hiršal fest, sondern ist Zeitportrait der politischen und kulturellen Entwicklung Tschechiens vom Stalinismus bis zum Prager Frühling.
Literaturhaus, Zieglergasse 26 A, 1070 Wien

22. 10. 19:00 konference **Rok 1968 ve vzpomínkách československých emigrantů / Das Jahr 1968 in der Erinnerung der tschechoslowakischen Emigranten**
Další informace viz str. 3.
Diplomatická akademie Vídeň

23. 10. 19:00 **Zdena Studenková a její host Braňo Kostka**
V prostorách Rakúsko-slovenského kulturného spolku.
Otto-Bauer-Gasse 23/11
Vstup volný

24. 10. 18:30 literární čtení: **Ohlas roku 1968 ve slovenské a české literatuře v německém jazyce**
Další informace viz str. 3.
Galerie Time, Wollzeile 1-3, 1010 Wien

26. 10. 11:30 **Pochod zdatnosti**
Sraz na stanici autobusu 38A, Cobenz-Parkplatz.
Pořádá Sokol Vídeň III/XI.

27. 10. 19:00 **1968 – Tschechoslowakischer Herbst**
Der Katholische Akademikerverband der Erzdiözese Wien veranstaltet eine szenische Lesung eines Stückes von Václav Havel und eine Podiumsdiskussion mit Protagonisten „des langen Herbstes nach dem Prager Frühling“.
Moderation: Dr. Jana Starek
Otto-Mauer-Zentrum, Währingerstraße 2-4 (Mezzanin), 1090 Wien

06. 11. 19:00 **Spomienkový večer k 100. výročiu narodenia hudobného skladateľa prof. Eugena SUCHOŇA**
Rakúsko-slovenský kultúrny spolok, Otto-Bauer-Gasse 23/11
Vstup volný

07. 11. Martinská zábava
Pořádá Sokol XVI/XVIII.

08.-09. 11. Oslava sokolské jednoty – 120 let od založení
Pořádá Jednota Sokol XII/XV.

09. 11. 17:00 **Čaj o páté**
Pořádá Vlastenecká omladina.
Velká klubovna české školy Školského spolku Komenský, Sebastianplatz 3, Wien 3

15. 11. 17:00 **Robin Hawdon: Úžasná svatba** (divadelní představení)
Vlastenecká omladina
Divadelní sál české školy Školského spolku Komenský, Sebastianplatz 3, 1030 Wien

20., 21. 11. Österreichisch-Tschechische Historikertage
Schloss Waidhofen/Thaya
Waldviertel Akademie, Bahnhofstr. 12, 3830 Waidhofen/Thaya, Tel.: 02842/53 737, Fax: DW 9
www.waldviertelakademie.at

21. 11. 17:00 **O národních buditelích** (vyprávění o osobnostech 18. a 19. století)
Připravil a přednáší Vladimír Stejskal.
Akademický spolek, České srdce ústředí
Slovanská beseda, Drachengasse 3, 1010 Wien

Podrobnosti a další programy a akce naleznete v oddílech: *Sokol & sport, Z české a slovenské Vídně a okolí a Oznámení.*

ČESKÉ CENTRUM:

www.tschechischeszentrum.at,
e-mail: ccwien@czech.cz
Herrengasse 17, 1010 Wien
tel.: 535 23 60

RAKÚSKO-SLOVENSKÝ KULTÚRNY SPOLOK:

www.slovaci.at, e-mail: rsks@slovaci.at
Otto-Bauer-Gasse 23/11, 1060 Wien
tel.: 596 13 15, fax: 595 57 99

SLOVENSKÝ INŠTITÚT:

www.sivieden.mfa.sk, e-mail: siwien@gmx.at
Slovenský inštitút, Wipplingerstr. 24-26, 1010 Wien
tel.: 53 54 057

SLOVENSKÝ ŠKOLSKÝ SPOLOK SOVA:

www.slovaci.at/sova, e-mail: sova@slovaci.at
Otto-Bauer-Gasse 23/11, 1060 Wien
tel: 596 13 15, fax: 595 57 99

VÍDEŇSKÉ ČESKÉ A SLOVENSKÉ PROGRAMY V RÁDIU

Na středních vlnách 1476 české a slovenské pořady denně 19:05-19:30.

České vysílání: stanice Dráták v pondělí, opakování ve středu,

v pátek *Zvídavý mikrofon* v jazycích českém i německém.

Slovenské vysílání: střídavě vždy ve čtvrtky vysílání stanic Špongia nebo Dia:Tón, opakování každé úterý.

Všechny texty si můžete přečíst a zároveň i poslechnout na internetové stránce: <http://volksgruppen.orf.at/austria/de/program/program.htm>

Redakce upozorňuje, že neodpovídá za změny termínů pořadů jiných organizací a institucí ani za úplnost kalendária.

**Tschechische
Gemeinde in der
Erzdiözese Wien**

**Česká
duchovní služba
oblast Vídeň**

Poštovní adresa: 1030 Wien, Hagenmüllergasse 31

Tel.: +43 (0664) 406 55 41
www.sweb.cz/farnost.viden

Fax: +43 (01) 711 84 112
www.rozhledy.at

POŘAD PRAVIDELNÝCH BOHOSLUŽEB:

CHRÁM Panny Marie na Nábřeží, Salvatorgasse 12, Wien 1:

mše svatá každou neděli a svátek v **08:30**

KOSTEL Nejsvětějšího Vykupitele, Rennweg 63, Wien 3:

mše svatá každou neděli a svátek v **10:00**

KOSTEL Don Bosco, Hagenmüllergasse 31, Wien 3, SALESIANUM:

mládežnická mše svatá druhou neděli v měsíci v **11:00**

KAPLE Panny Marie Pomocnice, St.-Veit-Gasse 25, Wien 13:

mše svatá třetí sobotu v měsíci v **18:00**

KALENDÁŘ AKCÍ

- Ne 12. 10.** SALESIANUM: Dětská mše svatá v **11:00**
Hagenmüllergasse 31, Wien 3.
- So 18. 10.** DON BOSCO-HAUS: Mládežnická mše svatá v **18:30** v kapli Panny Marie Pomocnice,
St.-Veit-Gasse 25, Wien 13. – Zasedání České církevní rady.
- St 29. 10.** Svátek blahoslavené RESTITUTY KAFKOVÉ: Mše svatá v **19:00** v Hartmannklosterkapelle,
Hartmannngasse 7, Wien 5. – Občerstvení.
- Ne 09. 11.** SALESIANUM: Svátek sv. ANEŽKY ČESKÉ v **11:00**
Hagenmüllergasse 31, Wien 3.
- So 15. 11.** DON BOSCO-HAUS: Mládežnická mše svatá v **18:30**
St.-Veit-Gasse 25, Wien 13.
- So 29. 11.** SALESIANUM: Dětská mše svatá v kapli v **18:30**,
Hagenmüllergasse 31, Wien 3. – Od 16:00 vyrábíme adventní věnce.
- Ne 14. 12.** SALESIANUM: 3. neděle adventní – svátek sv. MIKULÁŠE – Dětská mše svatá v kapli v **11:00**,
Hagenmüllergasse 31, Wien 3. – Mikulášská nadílka pro děti.
- St 24. 12.** VÁNOČNÍ MŠE SVATÁ pro děti a rodiče v kapli SALESIANUM v **16:00**,
Hagenmüllergasse 31, Wien 3.
PŮLNOČNÍ MŠE SVATÁ ve 22:00 v českém kostele Nejsvětějšího Vykupitele,
Rennweg 63, Wien 3.
- Čt 25. 12.** Slavnost NAROZENÍ PÁNĚ: mše svatá v **10:00** v českém kostele Nejsvětějšího Vykupitele,
Rennweg 63, Wien 3. – Zpíváme tradiční vánoční písně.

Upozornění: Bližší informace o dalších akcích i o připravované pouti do Itálie (*Velikonoce 2009: po stopách Dona Boska*) viz www.rozhledy.at.

JUBILEJNÍ ROK 2008

750 let bohoslužeb pro Čechy ve Vídni
100 let českého kostela na Rennwegu, Vídeň 3
80 let českého hřbitova ve Vídni 11

JUBILÄUMSJAHR 2008

750 Jahre Gottesdienste für Tschechen in Wien
100 Jahre Tschechische Kirche am Rennweg, Wien 3
80 Jahre Tschechischer Friedhof in Wien 11

Upozornění:

Články podepsané autory nebo opatřené značkou nemusí být vždy shodné s názorem redakce. Redakce neodpovídá za obsah čtenářských dopisů. Nevyžádané rukopisy a fotografie se nevracejí. Redakce si vyhrazuje právo krátit a upravovat zaslané články po stránce gramatické i stylistické.

Jsem z třetí generace vídeňských Čechů,

prozradila na sebe v rozhovoru paní dr. Věra Gregor. Danou kontinuitu podpořilo i místo našeho setkání – Hotel Post, s nímž má dr. Gregor blízké vztahy. Tato skutečnost však nijak neovlivnila průběh našeho povídání, které plynulo nenuceně, spontánně a harmonicky se v něm prolínala osobní sdělení s historickými poznámkami.

Kdo se s Vámi z české menšiny setká, většinou ví, že máte něco společného s Hotelem Post. Jakou funkci zde zastáváte, jak dlouho? Jak jste se k ní dostala?

Dr. V. Gregor: V roce 2003 jsem nastoupila jako předsedkyně správní rady a vedoucí hotelu. Jak víte, jsme družstvo, které je řízeno správní radou. Již předtím jsem byla několik roků místopředsedkyní správní rady s panem Jonášem. Bylo ve výhledu, že po něm nastoupím a že mě tedy do této práce uvede. Bohužel náhle zemřel, v roce 2002. Pro mě to byla situace dosti těžká, protože jsem právě v této době ukončovala svůj pracovní závazek při OSN/UNIDO ve Vídni, vlastně jsem půl roku pendlovala mezi dvěma zaměstnáními. Bylo to i proto obtížné, že jsem u UNIDO měla vysokou pozici, kterou nešlo jednoduše složit.

Jakými cestami jste přišla do UNIDO?

Dr. V. Gregor: Od svého kolegy, který se mnou studoval na vysoké ekonomické škole – Welthandel – jsem se dozvěděla, že budou vypsána volná místa na UNIDO (United Nations Industrial Development), které otevíralo své kanceláře ve Vídni. To bylo v roce 1967. Začala jsem v administrativě – propočít mezd a platů podle amerického systému. Byla to pro mě první solidní pozice po studiích. Předtím jsem pracovala v bance, současně jsem studovala. Až byl zaveden v Rakousku systém stipendií, mohla jsem zaměstnání v bance opustit. Z oddělení administrativy jsem přešla do oddělení výzkumů OSN. Doktorát jsem udělala vedle zaměstnání v UNIDO.

Uplatnila jste při studiu anebo při práci v UNIDO svoji znalost češtiny?

Dr. V. Gregor: Znalost češtiny mi „dopomohla“ k tématu mé disertační práce. Můj profesor mě vybídl, abych se zaměřila právě na Československo, kde se podle něho děly velké změny

v účtové osnově (1967). Téma jsem vzala a navázala jsem styky s Ekonomickou fakultou v Praze. Zapůjčili mi mnoho materiálů, často jsem tam zajížděla. Při těch studijních pobytech jsem také měla možnost navštěvovat naše příbuzenstvo v Praze. V UNIDO mně čeština pomohla později při projektech ve východní Evropě.

Představujete tzv. tradiční českou menšinu. Kolikátá jste generace? Odkud přišli Vaši předkové?

Dr. V. Gregor: Jsem třetí generace ve Vídni. Babička Gregorová se narodila v Jihlavě, protože byla z dvanácti dětí, musela jít do služby. Jako sedmnáctiletá přišla do Vídně, zde se poznala se svým budoucím manželem – Janem Gregorem, který byl krejčí. Měli tři děti, dva syny a dceru. Ta se později odstěhovala do Prahy, jeden ze synů byl můj otec. Bydleli v 2. okrese. Dědeček ale myslel na stáří a zakoupil dům v Klosterneuburgu. Toto místo se stalo později – za Hitlera – částí Vídně – 26. okres. Druhá babička Jelínková, matka naší maminky, pocházela z Nymburka. Do Vídně přišla s rodiči jako malé dítě, také její otec i manžel byli krejčí. Jelínkovi byli Orlové, takže moje maminka chodila do Orla. Oba dědečkové pocházeli z Čech.

Píšete si cílevědomě své rodné jméno Věra s háčkem?

Dr. V. Gregor: Když jsem se narodila (v roce 1943), vydobyla si maminka na úřadech tuto podobu jména – mám to i s razítkem. Rodiče mě posílali do české školy – vychodila jsem jen obecnou školu, protože jsem byla nadaná, pokračovala jsem dále na rakouském gymnáziu. Češtinu jsem si udržovala i díky prázdninovým pobytům u příbuzných v Československu. Rodina se vzdala plánů na reemigraci. V roce 1947-1948 z toho sešlo ze dvou důvodů – dědeček Gregor pochopil, že se v oblastech bývalých Sudet, které po odsunu Němců chtěla Československá republika osídlit, jako krejčovský mistr neuživí. Chtěl

do Prahy, nebo do Brna. Druhý důvod byl politický převrat v ČSR v únoru 1948. Při tom jsme ztratili peníze, které byly pro reemigraci převedeny do ČSR.

Zmínili jste se, že jste měla v Československu rodinu.

Dr. V. Gregor: Ano, byla tam maminka sestra, která se sice zde ve Vídni narodila a také provdala za vídeňského Čecha, ale ten se vrátil s rodinou – tedy mojí tetou a jejich dcerou – v roce 1938 do své domovské obce v Československu. Po válce už zpět do Vídně nepřišli. Podobný osud čekal i na druhou tetu, tatínkovu sestru, která byla provdána za Dr. Košťála – ten působil jako ředitel jedné z českých škol ve Vídni. Když je Hitler zavřel, odešli také zpátky do Československa – do Prahy.

Jakou historii má Hotel Post? Souvisí jeho pojmenování s blízkostí pošty?

Dr. V. Gregor: Historie hotelu – oficiální název Hotel Post, družstvo s r. o. – spadá do 19. století. Tehdy česká elita ve Vídni založila družstvo Český dům, v čele stál např. hrabě Harrach. Družstvo mělo původně sídlo v Herrengasse, nedaleko dnešního Českého centra. Družstvo pak zakoupilo tento komplex na Fleischmarktu s cílem umístit zde české spolky a také poskytovat českým obchodníkům možnost ubytování. To bylo v roce 1910. V jeho rámci byl divadelní sál, v němž spolek Slovanská beseda pořádal krojované plesy, kterých se zúčastňovali reprezentanti všech slovanských minorit žijících tehdy ve Vídni. Komplex se jmenoval Český dům až do roku 1942, kdy ho Němci zabavili, české spolky zde zakázali. Samozřejmě, že nemohl zůstat název Český dům. Wehrmacht, který komplex osídlil, zde poskytoval ubytování důstojníkům. Proto došlo k přejmenování družstva – blízkost pošty jistě zapůsobila – na Hotel Post. reg. Gem. m. b. H. Název zůstal i po válce nejen pro hotelovou část, ale i pro ostatní prostory, které družstvo Hotel Post dostalo zpět a které pronajímá.

V jakých spolicích české menšiny se angažujete?

Dr. V. Gregor: Od dětství jsem členkou Sokola, tatínek byl náčelníkem

Sokola XX. Tragédie této skupiny byla, že česká škola ve XX. okrese byla první, která byla prodána, v roce 1955, a tím byla vlastně ztracena tělocvična. Dnes jsem ve výboru Akademického spolku, jehož jsem dlouholetou členkou. Ještě v době, kdy jsem pracovala v UNIDO, mě oslovil pan DI Češka, který byl předsedou Akademického spolku, já jsem byla ve funkci místopředsedkyně. Když v roce 2002 náhle zemřel a po něm hned pan Jonáš, tehdejší předseda správní rady Hotelu Post, pracovní povinnosti v hotelu mi nedovolily, abych po něm převzala vedení Akademického spolku. Činná jsem také ve spolku České srdce, to jsem jaksi zdědila po babičce Gregorové. Vedu i odbor Sokola XX.

Zmínila jste se, že jste měla možnost během studií zajíždět studijně do totalitního Československa. Kontaktovala Vás tamní tajná policie, abyste s nimi spolupracovala?

Dr. V. Gregor: Ne, i když vím, že to bylo běžné. Navíc mě to překvapilo, neboť např. moje sestřenice v Praze, dcera tatínkovy setry, která se po roce 1948 zapojila do odboje proti komunistickému převratu, byla odsouzena na šest let. Také teta na Moravě – matčina sestra – byla odsouzena na čtyři roky. Dědeček a babička Jelínkovi se vrátili po válce do Československa, když byl jejich dům v Meidlingu, podobně jako náš byt ve Vídni, vybombardován. V padesátých letech však vážně onemocněl můj otec a tak děda Jelínek s babičkou zase putovali zpět do Vídně, aby vedli krejčovskou dílnu našeho tatínka. Na návštěvy za svými rodiči pak přijížděla z Moravy jejich dcera, moje teta, kterou jednou někdo požádal, aby převezla do Československa dopis. Ta to nic netušíc udělala a výsledkem bylo na české straně zatčení a odsouzení. Kdo to zde ve Vídni na moji tetu „nalíčil“, se neví.

Studijní výjezdy do Prahy Vám rovněž umožnily sledovat a tak trochu blížeji prožívat proměny ve společnosti v souvislosti s Pražským jarem 1968.

Dr. V. Gregor: Byla to ohromná euforie, samozřejmě jsem tomu fandila. Asi od dubna 1968 jsme vlastnili auto simca, takže jsem byla dost mobilní.

Představte si, že jsem dva dny před okupací byla na Moravě s mojí maminkou. Vraceli jsme se přes Mikulov zpět, kde jsme se ještě zastavili u jedněch známých, kteří kdysi reemigrovali. Z nich si nikdo nepřipouštěl, že by mohlo dojít k nějakému násilnému přerušení procesu demokratizace. Vývoj v zemi jsem sledovala nejen jako soukromá osoba, středem pozornosti bylo Československo nejen v Evropě, ale i pro UNIDO, a to z hlediska ekonomického.

Zažila jste dny po okupaci, kdy do Rakouska přicházeli emigranti z Československa. Jak se v tomto směru angažovala, anebo neangažovala česká menšina ve Vídni, jak přijímala tyto nové příchozí?

Dr. V. Gregor: V roce 1968 bylo pochopení jak u rakouského obyvatelstva, tak u české menšiny, která vydala výzvu, aby se podle možnosti příchozím pomáhalo. Přijali jsem tehdy jednu rodinu, která u nás byla do doby, než si našla „vlastní“ byt – domovnictví. V první vlně přicházeli především špičky československého hospodářství – např. dr. Jiří Skolka, stal se stálým pracovníkem WIFO, s UNIDO pracoval jako konzultant. Bydlel rovněž v Klosterneuburgu. Spojovalo nás mimo jiné houbaření. Protože byla všechna telefonická spojení přerušena, byla jsem z UNIDO vyslána, abych do Československa zajela a zmapovala situaci. V Brně právě začínal mezinárodní veletrh, takže byla „otevřena“ cesta Vídeň – Mikulov – Brno. Se „štemplem“ z československého vyslanectví ve Vídni jsem se tedy se svou simcou vydala do Brna, kde jsem musela nejdříve také dostat razítko, že jsem tam byla. Z Brna jsem se ale vydala letadlem do Prahy a do Holešova, takže jsem získala i informace o našem přibuzenstvu. V letadle do Prahy jsem byla společně s nějakými českými studenty – středoškoly, které pozval kapitán k sobě, aby se mohli podívat na řízení. Při té příležitosti nám také ukázal, kde dole na zemi jsou u Prahy zakopány tanky. V Praze se všude rokovalo, diskutovalo. Při zpáteční cestě z tohoto mého časově omezeného pobytu jsem zažila dobrodružnou situaci. Jak víte, jednou z akcí, kterou Čechoslováci proti okupantům udělali, bylo zlikvidování směrniců – ukazatelů na

silnicích. Tak se stalo, že jsem se se svou simcou ztratila někde u Pohořelic a dostala jsem se do znojemských lesů. Tam mě zastavila ruská patrola, mladý kapitán byl překvapen, že rozumím a mluvím rusky, já jsem Rakouska, a že auto patří mně. Měla jsem vlastně štěstí, protože na vysoké škole jsem si místo francouzštiny zvolila ruštinu, takže jsem si rychle to základní vybavila. Chvilí se mi „hrabali“ v motoru, ale pak mě nechali odjet. Když si dnes na to vzpomenu, věřte, že mi není moc dobře. Tehdy jsem sice také byla překvapena, ale zřejmě proto, že jsem byla mladá, mi hned „nedošla“ celá situace.

Přišel někdo z Vaší širší rodiny do Vídně jako uprchlík?

Dr. V. Gregor: V roce 1968 nikdo. Před tím, v prvním uvolnění poměrů, bratranec mé matky, pan Jindřich Foltín s rodinou.

Hotel Post je v atraktivní části Vídně. V jaké cenové kategorii se pohybuje? Kolik pokojů celkem máte? Jaké je jejich vnitřní vybavení – moderní, stylové?

Dr. V. Gregor: V ceníku jsou samozřejmě uvedeny nejvyšší ceny, které smí hotel žádat v sezóně. Cena se dá ale také vyjednat. Pro českou menšinu dáváme automaticky deset procent slevy. Jsme tříhvězdičkový hotel, takže u nás stojí jednolůžkový pokoj se snídaní v nejvyšší cenové kategorii 83,- eur. Hotel Post má ještě deset procent pokojů, které neodpovídají standardu – mají pouze tekoucí vodu, jejich cena je pochopitelně nižší. Tyto pokoje máme v pátém a šestém poschodí. Celkem máme sto čtyři pokoje, z toho sto sedmdesát šest regulérních lůžek, jejich počet můžeme přistavěním zvýšit. Pokoje jsou standardně účelově vybaveny. Stylové vybavení bylo za války zničeno.

Jistě strávíte spoustu času ve své kanceláři v hotelu, plno problémů si „odnášíte“ s sebou domů. Přesto musíte někdy naprosto vypnout. Jaká hobby Vám přinášejí odreagování se a radost?

Dr. V. Gregor: Jsem fanoušek opery, vlastně bych měla říct, byla jsem. Dnes se bohužel tomuto zájmu z rodinných důvodů nemohu věnovat. Můj manžel není pohyblivý, je na

vozíku, a to je velmi problematické absolvovat v tomto stavu návštěvu operního představení. Neboť jen příchod do opery a odchod z ní (parkování, výtahy) je mnohem delší než u normálně kráčející osoby, k tomu ještě připočítejte dobu představení. Prostě čas pro operu je pro manžela nekonečně dlouhý. Proto žiji toto své hobby takříkajíc „z konzervy“. Někdy si vyjdu na operu se sestrou, naposledy jsem byla na operě *Don Carlos* ve francouzské verzi. Častěji jsem v Kammeroper.

Jste sama hudebně aktivní?

Dr. V. Gregor: Vystudovala jsem na Hudební akademii, dnes je to univerzita, mandolínu a loutnu (italsky liuto). Sice jsme měli doma stát klavír, ale rodina měla nouzi o peníze, na hodiny klavíru nebylo. Ve čtrnácti letech jsem dostala studijní místo na mandolínu a nástroj musela maminka v malých částkách splácet.

Uplatnila jste se v tomto směru?

Dr. V. Gregor: Ano, hrála jsem ve Staatsoper, v Mozartově operě *Don Giovanni* a ve Verdiho operě *Otello*. Také se symfoniky v Musikverein v Mahlerově *Symfonii tisíců* (8. symfonie, Es dur), byla jsem s nimi i na festivalu v Bregenz. Jako studentka jsem si přivydělávala ještě také hraním šlágrů – např. *O sole mio*, nebo s orchestrem Karla Krautgartnera. Dnes už stěží něco zahrají, protože necvičím, za druhé mi z tohoto důvodu i změkly prsty, čepičky prstů by pořádně nezmačkly ocelové struny.

Ještě mám jeden zážitek – účinkování v operě E. Křenka (E. Krenek) *Karel V.*, kterou dirigoval sám autor.

Potkala jste svého budoucího manžela v české menšině?

Dr. V. Gregor: Ne, můj manžel je Ind. Setkala jsem s ním ve Vídni u IBM, kde jsem pracovala na počítačích systému 53. Pochází z rodiny vysokého úředníka, žili střídavě v zimě v Novém Dillí a v létě v Kašmíru.

Pokusila jste se naučit manžela česky, anebo jste zvládla jeho jazyk?

Dr. V. Gregor: Manžel z češtiny ovládá jen pár pojmů. Nyní, kdy máme ošetřovatelku ze Slovenska, zná i několik výrazů slovenských. Já umím zdravit a pár slov v hindi.

Jaké jazyky ovládáte?

Dr. V. Gregor: Němčinu, češtinu, angličtinu, ruštinu. Vzhledem ke své práci v UNO jsem se naučila později také španělsky. Protože jsem se právě tento jazyk naučila v plné dospělosti a nyní ho velmi málo používám, potřebovala bych asi týden na to, abych v něm mohla zase plyně a profesionálně komunikovat. Zejména moje znalost ruštiny mi v době mého působení v UNIDO umožnila poznat řadu významných osobností, neboť jsem byla vysílána na různá jednání. Podobně byla využita také moje znalost češtiny – byla jsem u systému kupónové privatizace v Čechách i na Slovensku, než se v UNO přišlo na to, že tento model je tak trochu průšvih, neboť do kupónové privatizace se

dostalo jen to, co nebylo příliš atraktivní. To lepší, to nejceněnější, už bylo předtím proměněno na akciovou společnost. Byla jsem i u dalšího projektu, který podporovalo UNO – pro malé a střední podnikání. Na rozdíl od Maďarska, Polska, Slovinska, kde tato rovina běžela, nebylo v Československu nic – žádní soukromí řemeslníci, taxikáři, majitelé restaurací apod. Zájem zde byl o tento projekt vlastně nulový. Teprve po roce 1989 se rozjela i tato sféra. Mám i takový legrační zážitek z Mongolska, kam jsem od UNIDO byla vyslána. Narazila jsem tam na letišti na skupinu z Československa – nějaká delegace, soudruzi, protože jsem mluvila česky, mě vybidli, abych šla s nimi vítat soudruha Jakeše – dokonce mě vybidli ke spolupráci, když tedy pracuji ve Vídni. Dostí velkým překvapením pro mě bylo, že jsem Rakušanka a že nabízenou spolupráci odmítám. Oficiálně jsem v Mongolsku komunikovala v ruštině.

Jaké plány Vás očekávají v souvislosti s Vaší funkcí v Hotelu Post?

Dr. V. Gregor: Chystáme za provozu hotelu přestavbu haly. Dále musíme zavést lepší pracovní podmínky pro naši restauraci. Rovněž chceme v hale a v restauraci zavést klimatizaci, ve staré budově je to velmi problematické.

Děkuji Vám za rozhovor.

Rozmlouvala Dr. M. Brandeis

DIVADLO

Divadlo v Dlouhé uvedlo čínskou hru ze 17. století *Vějíř s broskvovými květy*

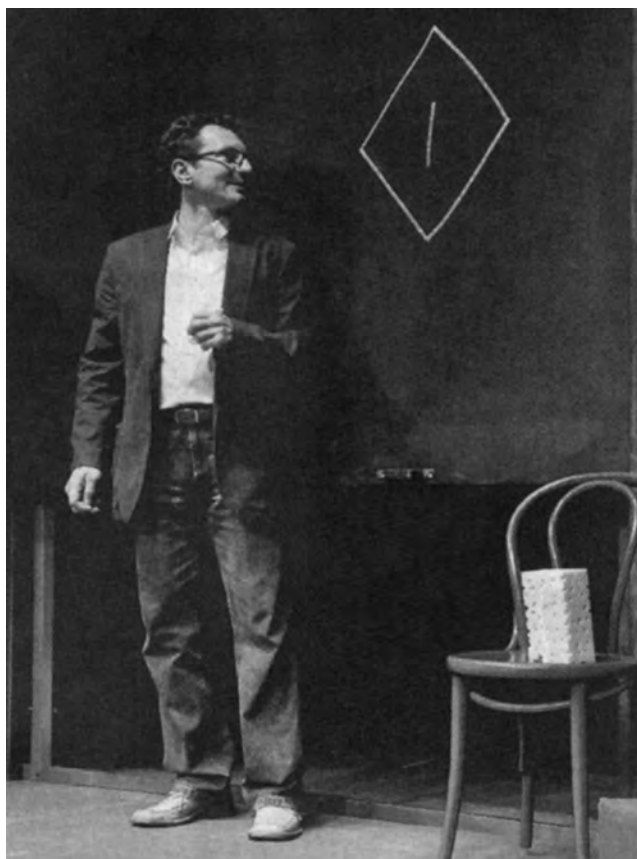
Hra je podle režiséra Pitínského „kouzelná, fantazijní, šibalská a po čínsku drastická“. Celý originál se podle čínských zvyklostí hraje dva dny. Hru na rozměr celovečerního kusu upravil Hubert Krejčí, který na tématu pracoval tři roky. Drama čínského básníka Kchung Šang-žen, potomka filozofa Konfucia, přeložila znalkyně čínského divadla Dana Kalvodová. Uvedení *Vějíř s broskvovými květy* se na jevišti již nedožila, a proto Divadlo v Dlouhé jí tak alespoň symbolicky inscenaci věnuje. *Vějíř s broskvovými květy* je teprve druhá evropská inscenace, první se uskutečnila před lety v Německu.

Kunderova *Ptákovina* je podle režiséra Smočka napsána mistrovsky

Spisovatel Milan Kundera zformuloval ve hře *Ptákovina* mistrovským způsobem příběh, v němž se podle režiséra Ladislava Smočka odrážejí nejzákladnější vztahy mezi lidmi. Hra je tak dokonale napsaná a formulovaná, že pokud by se jen změnil slovosled ve větách, ublížilo by se jim, řekl na tiskové konferenci režisér Smoček. Oficiální premiéra v pražském Činoherním klubu byla koncem září, uvedena byla však již třikrát v červnu.

Kundera napsal hru během jediného šťastného týdne roku 1966 v malém pokoji malého hotelu v Trenčianských Teplicích. První premiéra hry se uskutečnila na začátku roku 1969, koncem téhož roku byla zakázána. Po skoro čtyřiceti letech se dílo po drobných autorských úpravách a doplňcích v textu tedy znovu objevilo na pražských divadelních prknech.

Záběr z Kunderovy *Ptákoviny* v Činoherním klubu

Malostranský Rubín

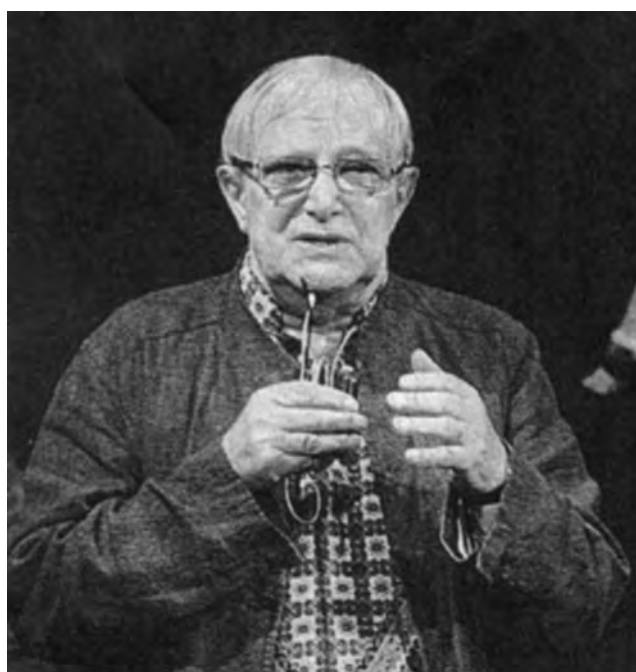
Praha A Studio Rubín má od letošní sezóny i nové umělecké vedení, které tvoří čerství absolventi DAMU – uměleckým šéfem je dramaturg a již úspěšný dramatik Petr Kolečko a kmenovým režisérem Jan Frič. Pohostinsky budou v Rubínu režírovat například Jan Nebeský, Tomáš Svoboda, Daniel Špinar či Thomas Zielinski. Nové vedení chce Rubín profilovat jako exkluzivní komorní avantgardní scénu v centru Prahy. První premiérou „nového“ Rubínu bude v polovině října autorský projekt *Horníci* pod režii Jana Nebeského.

Z inscenace *Zlatý prsten Jana Třísky*
(K. Nováková, J. Prachař a O. Pavelka)

Dávali mu pět let, slaví padesát

Premiérou kabaretu *Šlitr s námi a zlý pryč* otevřelo Divadlo Semafor svou jubilejní padesátou sezónu. Minulé kabaretní pásmo *Děti kapitána Granta* v Semaforu, které se stalo jedním z nejúspěšnějších titulů posledních let, bylo po pěti reprízách staženo z repertoáru. „Už nemůžeme hrát o tom, že nám magistrát nepřispěje na divadlo, když nastal překvapivý obrat. Jednoho dne nám oznámili, že nám grant dají – a dali,“ podotkl Jiří Suchý. „Nejsme avantgardním divadlem, za velkými hereckými výkony a za významnými režijními počiny se chodí jinak,“ vzkazuje Jiří Suchý divákům půl století po vzniku Semaforu. „My máme jiný cíl: skromný, ale domníváme se, že záslužný. Chceme každou naši hrou rozesmávat to publikum, které na zábavu klade vyšší nároky, než je dnes běžným zvykem.“

Principál Jiří Suchý

LITERATURA

Vyšel další díl korespondence V + W

Pražské nakladatelství Akropolis vydalo v polovině září poslední díl z třídílného projektu dosud nepublikované korespondence Jiřího Voskovce a Jana Wericha. I ten vyšel ve spolupráci s Nadací Jana a Medy Mládkových. Závěrečný svazek třídílné korespondence tvůrců Osvobozeného divadla přináší listy z neveselých let 1969 až 1980. Texty jsou doplněny méně známými fotografiemi z působení dvojice Voskovec a Werich na opačných koncích světa.

Naposledy spolu Jiří Voskovec a Jan Werich na letišti Vídeň - Schwechat v roce 1974

První obsáhlý svazek vyšel v loňském roce v únoru a obsahoval dopisy z let 1945 až 1962. Druhý díl předkládá listy, které putovaly přes oceán v letech 1963 až 1969, což bylo především období Pražského jara. Politické události byly však spíše jen pozadím pro Voskovce a Wericha při jejich filozofování a úvahách o umění, životě a smrti.

Vydáním posledního dílu této pozoruhodné korespondence se uzavřel ojedinělý ediční projekt, jehož příprava i realizace nebyly jednoduché. Přitom soubor této korespondence je svým způsobem pokračováním někdejších slavných forbín Voskovce a Wericha. (mk)

Začínají vycházet spisy Jaroslava Hutky

Nakladatelství Galén zahájilo knižní edici textů písničkáře Jaroslava Hutky. Osmisvazkové spisy jsou v plánu nakladatelství rozloženy na čtyři roky. Spisy postupně představí básně, písňové texty, fejetony, prózy, román, deníky a rozhovory. Nejméně v polovině případů se jedná o poprvé publikovaná díla. Jako první se ke čtenářům dostávají Hutkovy básně. (mk)

Nová podoba Švejka

V polovině září vyšla v Nakladatelství XYZ kompletní edice románu Jaroslava Haška. Vydavatel dal přednost novým, současným ilustracím, které „jsou srozumitelné dnešnímu čtenáři a zároveň korespondují s Haškovým klasickým

dílem“. Do užšího výběru postoupilo několik výtvarníků a ilustrátorů, mezi jinými například Štěpán Mareš a Vladimír Renčín, ale nakonec kolekci ilustrací vytvořil výtvarník Petr Urban. Právě on podle zadavatele zakázky odpovídá naturelem filozofii Jaroslava Haška. (mk)

Vyšla zajímavá publikace V. Mlynáře

V Respekt edici vyšla před nedávnem kniha Vladimíra Mlynáře *Kosta*, která má podtitul *Rozhovor přes dvě generace*. V Praze ji pokřtil Karel Schwarzenberg. Rozhovor s Tomášem Kostou vedl bývalý novinář a politik Vladimír Mlynář, kterému se podařilo zachytit dramatický životní osud muže, který prožil naplno téměř celé dvacáté století.

Tomáš Kosta (nar. 1925) zažil jako dítě deportaci do Terezína, poznal koncentrační tábory v Osvětimi i Buchenwaldu, uprchl z transportu smrti a přežil tyfus. A to byl jen začátek životní dráhy muže, jehož rodina byla vystavena nejrůznějším těžkým životním zkouškám. Rodiče Tomáše Kosty byli v padesátých letech vězněni a on sám poznal postupně zklamání z vývoje společnosti, již jako mladý nadšený komunistu věnoval po válce svoje síly, posléze následovala emigrace a další nové začátky od nuly.

Na otázku, kterou pasáž v knize popisující jeho život považuje za nejpodstatnější, označil Tomáš Kosta období svých mladických politických omylů a potom roky v německé emigraci, kdy se mu podařilo uplatnit se, začít z ničeho a dostat se mezi tamní intelektuální špičky.

„Je to kniha, kterou bych doporučil přečíst mladým před maturitou,“ podotýká Karel Schwarzenberg. „Můžeme se poučit a být opatrnější v posuzování jiných a poctivější ve zpytování vlastního společenství.“ (mk)

Brabcův *Máj*

Myšlenkou na zfilmování *Máje* se kameraman a režisér František A. Brabec zabýval už deset let, již od doby, kdy připravoval filmovou verzi Erbenovy *Kytice*. Společně se scenáristkou Ivanou Novákovou napsali scénář na motivy z Máchovy básně. Tvůrci považovali za nutné dopsat příběh a obrátili se k původním inspiračním zdrojům básníka.

Filmové zpracování *Máje* vyvolal silnou kritickou odezvu, která byla vesměs negativní. Film *Máj*, inspirovaný slavným romantickým dílem básníka Máchy, byl v prvním promítacím víkendů čtvrtým nejnavštěvovanějším filmem v kinech, a to navzdory odmítavým kritikám.

Režisér a kameraman František A. Brabec se literaturou inspiruje rád. V roce 1996 zfilmoval slavnou divadelní hru Alfreda Jarryho *Král Ubu*, v roce 2000 přišel s *Kyticí* podle Karla Jaromíra Erbena, následoval *Krysař* a nyní natočil *Máj*.

Zlatý gladiátor pro Jiřího Menzela

Na prvním ročníku mezinárodního filmového festivalu v albánském přístavu a letovisku Durres získal cenu Zlatého gladiátora český film *Obsluhoval jsem anglického krále* od režiséra Jiřího Menzela. Český snímek, který byl vyhlášen nejlepším filmem festivalu, byl natočen podle stejnojmenného románu Bohumila Hrabala a na festivalu byl uveden dvakrát. Nejprve v Městském divadle, které bylo centrem festivalového dění, a potom v letním kině, které bylo zřízeno v antickém amfiteátru v centru města. Jiří Menzel také během své účasti na festivalu vedl seminář pro albánské a zahraniční filmaře nazvaný Umění režie. (mk)

Jiří Menzel

Festival ocení Martu Kubišovou

Pátý ročník festivalu hudebních filmů, který je v letošním roce zaměřen na New York, probíhá od 16. do 20. října v pražských kinech Lucerna, Světozor a Evald. V sekci

New York City jsou v letošním roce připraveny snímky, které dokumentují tvorbu, kulturní prostředí, nástroje a atmosféru New Yorku – bude například promítnut kultovní film *Producenti* z roku 1968. Cenu festivalu Music On Film – Film On Music (MOFFOM) za celoživotní dílo obdrží dva bojovníci za lidská práva a mír – česká zpěvačka Marta Kubišová a světoznámý americký folkový písničkář Pete Seeger. (mk)

Rekordní *Bathory*

V nedávných dnech vylosoval režisér Juraj Jakubisko miliontého návštěvníka svého velkoformátu *Bathory*. Ten zatím obsadil čtvrtou příčku komerčně nejúspěšnějších filmů v českých kinech všech dob. Na Slovensku je první. (mk)

Zoufalci

Jitka Rudolfová, studentka Věry Chytilové, natáčí film o „ztracených“ třicátnících. *Zoufalci* budou pro devětatdvacetiletou rodačku z Jablonce nad Nisou nejen celovečerním debutem, nýbrž i absolventským filmem na katedře režie na FAMU. Premiéra se chystá na podzim 2009.

Téma životní bilance ve třiceti může vzdáleně připomenout debut Chytilové *O něčem jiném* z roku 1963. Ten byl zčásti natočen dokumentárním způsobem, kterému se nebrání ani Rudolfová. „Mezi dokumentem a hraným filmem rozlišuji nerada. Baví mě přetahovat určité prvky z jednoho do druhého,“ říká režisérka a vzpomíná, jak se její hraný bakalářský snímek *Marta a Berta 26* na jednom filmovém festivalu nedopatřením ocitl v sekci dokumentů.

Šestice „zoufalců“ sahá od věčného studenta a hledače té jediné pravé lásky až po vdanou matku dvou dětí. Rudolfová většinu z nich založila na konkrétních lidech a obsadila je zatím nepříliš známými tvářemi. Pro režisérku nejsou *Zoufalci* ani tak výpovědí její generace, jako spíš výpovědí jí nejbližších přátel, kteří jsou stejně staří jako ona.

Jitka Rudolfová

Režisér Miloš Forman chystá nový film

Režisér Miloš Forman chystá nový film – a scénář s ním bude psát dramatik, bývalý prezident Václav Havel. Tématem je mnichovská dohoda. Zrada z roku 1938, jejíž sedmdesáté výročí jsme si v září připomenuli. Dlouho úzkostlivě utajovanou informaci o snímku a jeho scenáristech potvrdila kancelář Václava Havla. Základem filmu bude román francouzského novináře a spisovatele Georgese-Marka Benamoua *Mnichovský přízrak*, který loni na tamější scéně vyvolal značný rozruch. Autor je ve Francii i politicky známou osobností – byl poradcem prezidenta Nicolase Sarkozyho, kvůli opakovaným kritikám však tento post opustil.

Slámův *Venkovský učitel* bude distribuován v USA

Film Bohdana Slámy *Venkovský učitel*, který se tento týden objevil na DVD, bude distribuován i v USA. Práva na distribuci snímku v amerických kinech zakoupila společnost Film Movement, která ho v USA představit v příštím roce. Podle zástupce této společnosti režisér Sláma opět prokázal, že umí pokaždé k hercům přistupovat odlišným způsobem a dostat z nich přesvědčivé herecké výkony,

zatímco odvypráví všem srozumitelný univerzální příběh. Film byl už prodán do téměř desítky evropských zemí, mimo jiné i do Německa, Francie, Rakouska nebo Polska, dále pak do USA, Austrálie, Mexika a Latinské Ameriky.

FTA navrhla do nominací na Oscara Zelenkovy *Karamazovy*

Film režiséra a scenáristy Petra Zelenky *Karamazovi* navrhla Česká filmová a televizní akademie (ČFTA) k nominaci na prestižního amerického Oscara v kategorii Nejlepší cizojazyčný film. Při hlasování akademiků získal tento snímek nejvíce bodů. V nejlepší trojici se v abecedním pořadí umístily snímky *Tobruk* režiséra Václava Marhoulky a *Venkovský učitel* Bohdana Slámy. Nominace 81. ročníku Oscarů budou oznámeny 22. ledna 2009, vítězové budou vyhlášeni tradičně v Los Angeles 22. února. Příběh filmu *Karamazovi* se odehrává v současném Polsku. Skupina pražských herců přijíždí do Krakova, aby na alternativním festivalu v prostoru oceláren uvedla Dostojevského hru *Bratři Karamazovi*. Na pozadí divadelní zkoušky se odehrávají i osudy hereckého souboru, příběhy herců a režiséra; do děje zasáhne také osobní tragédie jednoho z diváků.

VÝTVARNÉ UMĚNÍ

Chystá se pomník Gustava Mahlera v Jihlavě

Kolem roku 2020 má být v Jihlavě slavnostně odhalen pomník hudebního skladatele Gustava Mahlera. Jeho sochu vytvořil český exilový výtvarník Jan Koblasa, který žije a tvoří v Hamburku. Vyučoval také několik let na Akademii výtvarných umění v Praze, v devadesátých letech v Česku vydal velkou monografii, letos se podílel na knižní tvorbě básníka Karla Šiktance. Koblasa vyšel z římských herm, stély s portrétem, které pojal tak, že to není jednoduchý hranol, ale v podstatě jako kmen, jakási rostlina, která vrcholí výrazným, expresivním portrétem Gustava Mahlera v mladém věku a na začátku kariéry. „Celá ta figurace je v jakémsi natočení, torzování. Socha je třímetrová a stojí ještě na podestě 120 cm, takže to bude mít přes tři metry,“ vyjádřil se autor sochy, výtvarník Koblasa.

Rafani se vzdávají textu i politických komentářů

Umělecká skupina Rafani, známá především svou reflexí sociální a politické situace v zemi, se chce věnovat umění hledajícímu podstatu sebe sama. Chtějí se tím i odlišovat od převládajících tendencí v současném českém umění, které ve velké míře uplatňuje konceptuální tendence a velmi často pracuje namísto s obrazem s textem. Aktuální polohu tvorby Rafanů představuje výstava, která začala v pražské Galerii Václava Špály. Konceptuální umění podle skupiny směřuje k vyjadřování prostřednictvím textu, tomu se oni chtějí vyhnout, zrušili proto i svou emailovou schránku a web, nepoužívají text na výstavě ani při propagaci a chtějí tak zesílit účinky samotného umění. Skupinu

založili v roce 2000 čtyři studenti Akademie výtvarných umění v Praze. Velmi brzy je mediálně zviditelnily jejich projekty, jakými bylo přetření Lennonovy zdi na Kampě, pálení vlajky, cynické komentáře odsunutí sudetských Němců, vstup do KSČ, utopení obrazu z Národní galerie v Orlické přehradě či roční ohlašování demonstrací na Václavském náměstí.

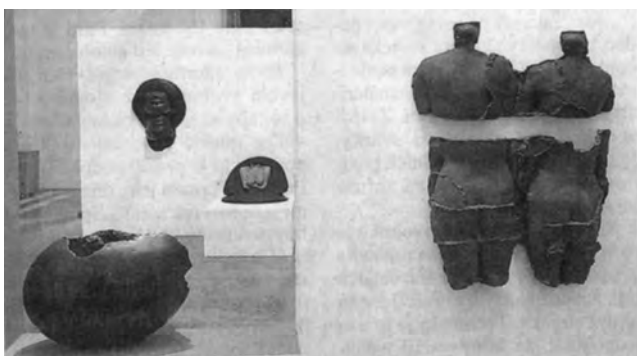
V Clam-Gallasově paláci vystavují norimberští a pražští umělci

Konfrontaci pražské a norimberské výtvarné scény nabízí výstava s názvem *Napříč generacemi – Im Querschnitt*. Otevřena je od 16. září v pražském Clam-Gallasově paláci a potrvá do 28. října. Představuje tvorbu čtyř norimberských umělců, kteří jsou srovnáváni se čtyřmi umělecky spřízněnými pražskými výtvarníky několika generací. Vystavující umělce rozdělili kurátoři do dvojic podle třech tvůrčích médií: obrazu, soch a fotografie. První dvojici tvoří pražská malířka Xénia Hoffmeisterová a její německý protějšek Peter Angermann, kteří se zabývají tématy blízkého prostředí a jejich výrazně barevná plátna podle organizátorů výstavy oslovují vtipem a ironií. Sochaři Hubertus Hess a Zdeněk Beran, jeden ze zakladatelů nonkonformní skupiny Zaostalí, pracují s použitými a často i náhodně nalezenými materiály, které používají pro své assembláže. „Umělci kladou důraz na použití předmětů a tím, že z nich tvoří umělecká díla, jim vdechují další život,“ poznamenal kurátor May. Oproti tomu malíři Vladimír Kokolia a Peter Kampehl využívají linií. V instalaci výstavy se „vydávají“ přes okraje obrazu do prostoru a virtuálně díla navzájem propojují, uvedl May.

Setkání tří sochařek

V Královském letohrádku v Praze došlo k setkání tří zajímavých sochařek stejné generace, jejichž osud se však odvíjel zcela odlišně. Tvorba těchto výtvarnic má však pro české i středoevropské umění druhé poloviny 20. století zásadní význam.

Tou první z nich je Alina Szaposznikow, polská umělkyně, která stejně jako obě další studovala na pražské Vysoké škole uměleckoprůmyslové. Brzy odešla do Paříže a zde se jí podařilo díky svému talentu prosadit i v mezinárodním měřítku. Zemřela poměrně mladá, ale dílo, které po sobě zanechala, je poměrně rozsáhlé a nese originální rukopis svojí autorky. Před deseti lety jí velkou retrospektivu uspořádalo České muzeum výtvarných umění v Domě U Černé Matky Boží v Celetné ulici.

Pohled do expozice

Další umělkyní, která je zastoupena na expozici, je Věra Janoušková. Ta se svojí tvorbou prosadila především na domácí půdě a její dílo je příznačné především smyslem pro humor a velkou fantazií. Autorka ve svých osmdesáti letech stále ještě pracuje ve svém ateliéru.

Třetí sochařka Eva Kmentová měla před časem velkou retrospektivu v Mánesu. Tam mohli návštěvníci vidět všechny polohy její tvorby od monumentálních soch až po drobné objekty z papíru. Těm se věnovala především v závěru života, kdy jí díky dlouhé nemoci ubývaly síly.

Výstava v Královském letohrádku na Pražském hradě má název *Tři sochařky* a je k vidění do 2. listopadu 2008.

(mk)

Vyšla monografie Bohdana Kopeckého

Malíř Bohdan Kopecký

Nakladatelství Gallery vydalo k osmdesátým narozeninám malíře Bohdana Kopeckého obsáhlou monografii. Bohdan Kopecký byl žákem profesora Otakara Nejedlého a jedním z nejtalentovanějších krajinářů. Po ukončení Akademie výtvarných umění byl v padesátých letech převelen k Pomocným technickým praporům a dostal se tak z rodné Litomyšle jako horník na Ostravsko. Důkladným poznáním této

krajin i lidí se začala jedna z nejzajímavějších malířsky objevných cest české krajinomalby.

Bohdan Kopecký byl mosteckou krajinou zcela zaujat a začal sem přivážet přátele a svoje umělecké soupeřníky, mezi kterými byli například Josef Sudek, Ivan Diviš, Emil Juliš, Karel Šiktanc a mnoho dalších. Odborníci z uměleckého světa si byli brzy vědomi toho, že tu vyrůstá umělec evropského formátu.

V šedesátých letech, zvláště pak po srpnu 1968, se Bohdan Kopecký dostal do konfliktu s politickou mocí a různé tlaky způsobily, že byl nucen Mostecko opustit. Vrátil se do rodné Litomyšle a po rozloučení s krajinou svého srdce (v obrazech *Děkanský chrám v Mostě*, *Mostecké divadlo*, *Hospoda Na růžku*) přestal malovat.

K obnovení uměleckých sil a nové tvorbě dokázala Kopeckého přimět až návštěva Havaje a pobyt tam. Tato krajina se stala jeho novou láskou a inspirací. Začal malovat cyklus obrazů věnovaných Havaji a lávovým polím bohyně Pelé. Jeho obrazy jsou výpovědí o zcela nové krajině, která o zemi a lidech mluví se stejnou silou jako jeho tvorba z Mostecka.

Monografie seznamuje čtenáře se životem umělce, jakých v dějinách malířství mnoho nebylo a není jich mnoho ani v současné době. Publikace obsahuje reprodukce obrazů a kreseb z celého malířského období Bohdana Kopeckého a jejím cenným doplňkem jsou rovněž dokumentární fotografie.

(mk)

Praze už graffiti tak nevdají, podporuje jeho festival

Graffiti už není takovým nepřítelem představitelů Prahy jako dříve. Město dokonce podpořilo festival graffiti a populárního umění Names Fest, který v Praze právě začal. Akce chce lidem ukázat, že graffiti je specifickým uměním, které má výrazné sdělení, a jestliže mají své právo na život billboardy s reklamou a politikou, má je i graffiti. Městští úředníci zřejmě zvolili taktiku: raději povolit tam, kde chceme, než odstraňovat nápisy a kresby z míst, kde se nám to nelíbí. Tvrdí, že chtějí „najít s autory graffiti nějakou koexistenci“.

Tanečníci ve Vojanových sadech

Deset fotografů, kteří vystavovali ve Vojanových sadech v Praze svoje snímky, si dali za úkol přenést pohyb tanečníka na fotografii, aniž by se při tom ztratila jedinečná atmosféra okamžiku. Velkoformátové snímky vytvořili fotografové jako Tono Stano, Vojtěch Brtnický, Viktor Kronbauer, Dragan Dragin, Tomáš Bořil, Martin Šandera, Petr Otta nebo Michal Selinger. Na fotografiích jsou zachycené přední české soubory a choreografové – Nanohach, Lenka Bartůňková, LaS Company, Věra Ondrašíková, VerTeDance nebo DOT 504. Expozice byla záměrně umístěna do známé pražské zahrady, aby se se současnou taneční scénou mohlo seznámit co nejvíce návštěvníků.

(mk)

VÝROČÍ

Výstava k založení samostatného židovského státu

Za zmínku určitě stojí výstava, která je již několik měsíců instalována ve Velké synagoze v Plzni. Jedná se o velmi originální expozici k šedesátému výročí založení samostatného židovského státu.

Výstava v Plzni nabízí návštěvníkům připomenutí tohoto výročí v zajímavém pojetí. Představuje zemi prostřednictvím tří významných fotografů různých generací, a to ve třech různých historických etapách Izraele – při jeho vzniku, koncem šedesátých let a v současnosti.

První autor vystavených snímků Beno Rothenberg mapoval izraelskou nezávislost od jejího prvopočátku. Tento dnes již čtyřidevadesátiletý profesor archeologie se sice narodil v Německu, ale po nástupu Hitlera v roce 1933 byl nucen s rodinou uprchnout a novým domovem se mu stal Izrael. Rothenberg byl jedním z mála, komu se podařilo zachytit ten historický okamžik, kdy byl v Tel Avivu vyhlášen samostatný stát – tento snímek obletěl celý svět. V letech 1948-1949 fotografoval i válku o nezávislost, o níž také vydal dvě knihy. Fotografování ho přivedlo i k archeologii, která se nakonec stala jeho hlavním povoláním. V sedmdesátých letech se stal profesorem na londýnské univerzitě. V současné době žije nedaleko Tel Avivu a stále ještě vědecky pracuje, přednáší a publikuje.

Fotografie Bena Rothenberga zavedou návštěvníka do předních předválečných linií, vybombardovaných měst i opuštěných osad.

Slovenská fotografka Magdaléna Robinsonová (1924-2006) představuje na svých uměleckých snímcích Izrael v jiné podobě. Ona sama se zúčastnila Slovenského národního povstání a prošla nacistickými koncentračními tábory. Po válce se stala první profesionální fotografkou na Slovensku. Během politického uvolnění v šedesátých letech se jí podařilo vycestovat do Izraele, kde v roce 1968 zpracovala nový fotografický cyklus, který po jejím návratu do vlasti doprovodil svými texty Arnošt Lustig. Než však kniha mohla vyjít, došlo v Československu ke změně politické situace, Lustig odešel do emigrace a celé dílo zachránil před zničením spisovatel Ota Pavel. Po pádu komunismu v listopadu 1989 a po návratu Arnošta Lustiga z emigrace konečně společné dílo *Izrael – Zamúrovaná kniha* mohlo vyjít. Publikace byla v roce 1997 oceněna jako nejkrásnější slovenská kniha. Fotografie z ní mohou tedy po čtyřiceti letech od jejich vzniku spatřit návštěvníci nyní v Plzni.

Třetím autorem fotografií s izraelskou tematikou je současný český fotoreportér, dokumentarista Karel Cudlín. Jeho snímky pocházející z let 1995-2007 a objevující pro diváka různé skryté souvislosti se objevily také v knize, která byla vydána k půl století samostatného státu – *Izrael 50*. Nacházejí se tu společně s fotografiemi další legendy oboru Jindřicha Marca (1921-2000), který podobně jako Beno Rosenberg byl se svým fotoaparátem již při prvních dnech Izraele.

Při vytvoření samostatného státu Izrael, který vznikl na historickém území Palestiny, propukl záhy konflikt, při kterém byla potřeba vojenská pomoc. Dnes už je méně známým faktem, že to bylo právě Československo, které mu ji mezi prvními poskytlo. To také již v roce 1920 ve své ústavě přiznalo Židům postavení samostatného národa a židovské záležitosti se aktivně zastával i T. G. Masaryk a po válce i jeho syn Jan.

O dramatickém dění přímo z Izraele, vedle jiných, referoval i spisovatel Arnošt Lustig. Životním tématem tohoto autora se stal po zkušenostech z koncentračních táborů holocaust. Boj o nezávislost nového státu sledoval jako zpravodaj *Lidových novin*.

Výstava v plzeňské Velké synagoze bude otevřena do 26. října a od listopadu bude k vidění v Praze v Nosticově paláci. (mk)

IN MEMORIAM

Po krátké nemoci zemřel v Praze architekt **Martin Roubík**. Martin Roubík byl spoluzakladatelem slavné architektonické skupiny Snohetta – ta proslavila například novou Alexandrijskou knihovnu. Současně byl také spoluautorem Muzea moderního umění v Lillehammeru a také autorem rekonstrukce českého

velvyslanectví v Oslu a dalších staveb v Čechách i v zahraničí. V posledních letech na sebe Martin Roubík upozornil ceněným soutěžním návrhem na Velké egyptské muzeum v Gize. Martin Roubík se sám i jako vedoucí kanceláře GEM architects účastnil řady mezinárodních i domácích soutěží – poslední velký úspěch zaznamenal s návrhem v soutěži o Velké egyptské muzeum. Jako pedagog působil Roubík v norském Trondheimu a od poloviny devadesátých let pak především na pražské Fakultě architektury ČVUT. (mk)

VÝROČÍ

Jako prvního zahraničního hindského básníka, jehož jazyk „opravdu voní indickou zemí“ a který nepůsobí dojmem cizince, hodnotí indická literární kritika českého indologa, básníka a překladatele **Odolena Smékala**,

kteřý by se 18. srpna dožil osmdesáti let. Dlouhá léta přednášel indologii na pražské Filozofické fakultě Univerzity Karlovy a v letech 1994-1996 působil jako velvyslanec v Indii. Rovněž překládal, psal díla odborná i popularizační a také básně, a to přímo v hindštině. Kmotrou několika sbírek jeho veršů byla sama bývalá indická premiérka Indira Gándhiová. Zemřel náhle 13. června 1998 v Praze.

ZE SVĚTA HUDBY

Brutus v Praze pokřtil své nové album *To samozřejmě můžeš*

Novou desku *To samozřejmě můžeš* v pražském Lucerna Music Baru pokřtila rakovnická kapela Brutus. Jedna z nejstarších dosud hrajících českých skupin loni v září oslavila čtyřicet let své činnosti a její nekomplikované bigbitové písničky stále nacházejí množství posluchačů. Kmotrem alba *To samozřejmě můžeš* se stal hudební publicista Petr Korál, podle kterého kapela vždy vycházela z „klasického“ bigbitu a rokenrolu, později se nebála ani inspirace punkem.

Na jazzový festival do Brna přijedou muzikanti z Evropy i zámoří

Bezmála tři desítky skupin a interpretů z Česka, střední Evropy i zámoří vystoupí na letošním ročníku festivalu Jazz Brno. Jednotlivé koncerty se konají až do listopadu v brněnské Staré pekárně. Série snad milovníkům hudby alespoň částečně vynahradí to, že ve městě chybí stálý jazzový klub. Přehlídky se účastní zástupci české a slovenské instrumentální špičky. Při výběru zahraničních hostů se organizátoři zaměřili na jazzmany ze sousedních zemí. Důvodem je finanční dostupnost jejich koncertů. V programu ale nechybí ani zástupci Spojených států, tedy kolébky jazzu. Z druhého břehu Atlantiku dorazí do Brna například kytarista Rory Stuart, vystoupí také Phishbacher Trio z New Yorku.

Brno připomene Janáčka

Nový mezinárodní hudební festival, který se bude konat v první polovině listopadu v Brně, bude věnován hudebnímu skladateli Leoši Janáčkově. Cílem této akce je zdůraznit sepětí známého skladatele s městem, v němž prožil většinu svého života. Festival se bude konat každé dva roky na různých brněnských scénách. A bude to právě Janáčkovy operní tvorba, která by měla tvořit páteř festivalu. Díky dramaturgii bude možné srovnat interpretace jednoho díla s různými domácími a zahraničními soubory. Janáčkovy nejslavnější a nejhranější opera *Její Pastorkyňa* zazní na festivalu celkem třikrát – poprvé s Evou Urbanovou a Štefanem Margitou v nové inscenaci opery Národního divadla v Praze, podruhé v provedení Maďarské státní opery a potřetí v podání Komorní opery JAMU ve verzi z roku 1904.

Podle slov uměleckého šéfa Janáčkovy opery v Brně Tomáše Hanuse je Janáčkovy dílo v současné době zá-

kladním kamenem světového operního repertoáru a Janáček již dnes nepotřebuje ve světě žádnou propagaci. Naopak on sám může napomoci tomu, aby se z Brna stalo centrum jeho tvorby. To přesně vystihuje prohlášení ředitele Národního divadla v Brně Daniela Dvořáka, který řekl: „Rádi bychom, aby spojení Brna s Janáčkem získalo podobný věhlas jako spojení Salcburku s Mozartem.“

(mk)

Japonský dirigent povede plzeňský orchestr

Od letošního září se stal novým šéfdirigentem Plzeňské filharmonie japonský dirigent Kodži Kawamoto. Je to vůbec první japonský dirigent, který v České republice získal dlouhodobé angažmá.

Dirigent Kodži Kawamoto

Kodži Kawamoto se narodil v roce 1972 v japonském Šimanu. Hudbu studoval na Národní univerzitě hudby a umění v Tokiu a ve studiích pak dále pokračoval u Gustava Meiera v USA a také ve Vídni. Již ve svých jednadvaceti letech získal třetí cenu na mezinárodní soutěži dirigování v Tokiu. Velký ohlas také zaznamenal jeho evropský debut v roce 2001, a to při dirigování Ver-

dihovi vzpomínkového galavečera v Německu. Podle znalců z oboru je Kodži Kawamoto jedním z nejslibnějších současných japonských dirigentů. Do Plzně přišel z Německa, kde dlouhá léta působil. V loňském roce se tento japonský umělec stal držitelem třetí ceny v mezinárodní soutěži dirigentů na 59. ročníku festivalu Pražské jaro. (mk)

JUBILEUM

Opočenský rodák skladatel Luboš Sluka slavil osmdesátiny

Narodil se 13. září 1928 v Opočně. Jeho rodiče vlastnili na náměstí knihkupectví, papírnictví a knihtiskárnu. Studium konzervatoře absolvoval v letech 1950-1955. Poté studoval na Akademii muzických umění. Sluka napsal doposud kolem tří set skladeb. Jeho *Sonáta pro cello* z roku 1956 se s úspěchem dostala do celého světa. Sluka se stal

Skladatel Luboš Sluka

spoluautorem klavírní školičky pro děti předškolního věku. Jeho hudba provázela i desítky filmů. Se skladatelem Janem Hanušem se dělí i o cenu Zlatá perla z Milána za hudbu k zahraničnímu seriálu *Poklad na ostrově* podle románu Roberta Louise Stevenson.

Skladatel věnoval několik děl rodným a blízkým luhům a hájům. Inspirován hravou i drsnou lidovou slovesností napsal cyklus *Kladenské písně a balady*. Dalším dílem se vztahem k rodnému kraji byla suite *Z východních Čech* (2004), k rodnému Opočnu se váže *Vigilie pro varhany*.

Na jeho počest byla pojmenována mezinárodní astronomická společnost k jeho pětasedmdesátinám nově objevená planetka.

O životní moudrost se Luboš Sluka podělil v několika básnických sbírkách. Tou poslední byla loňská sbírka *Až tu nebudu* ve formě klasických japonských básní haiku.

Znal se dobře s Josefem Bohuslavem Foersterem, který opravoval jedny z jeho prvních skladeb. Foerster mu říkal: „Co napíšeš dobře, to je od Pána Boha, s tím se ne-

máš žádný právo chlubit, a co napíšeš špatně, to je pito-most, to je od tebe,“ říká hudební skladatel Luboš Sluka.

Skladateli v den jeho narozenin bylo uděleno v opočenské zámecké obrazárně čestné občanství města.

VÝROČÍ

Od narození **Miloslava Kabeláče** (zemřel 17. 9. 1979) uplynulo sto let, za rok se dočká první monografie. Podle hudebních odborníků patří skladatel Miloslav Kabeláč mezi nejvýznamnější osobnosti české poválečné hudby. Letos 1. srpna by se dožil sta let. Začínal jako dirigent a hudební režisér Československého rozhlasu, v padesátých letech ale odešel na volnou nohu a věnoval se už výhradně komponování. Miloslav Kabeláč byl od třicátých let spojen s rozhlasovou institucí. Působil tu jako první hudební režisér, komponoval pro rozhlas, v roce 1939 se vyjádřil k vývoji mezinárodní situace kantátou *Neustupujte!*, kterou zde uvedl v premiéře. Po válce, už ne jako zaměstnanec, spolupracoval s rozhlasem na vývoji elektronické hudby. Oblíbené jsou i jeho varhanní skladby, psal pro děti a zejména je autorem několika symfonií, mezi nejznámější skladby patří passacaglia *Mystérium času* a *Hamletovské improvizace*.

Nevyléčitelná nemoc – stáří

Pravý Indián kvůli nějaké bolístce také nepláče, říkával mi tatínek, když jsem jako malé dítě plakal po pádu z koloběžky či tříkolky. Jenže já za prvé nejsem Indián ani pravý, ani levý a za druhé už tu není ani maminka, ani tatínek, aby mi zraněné místo pofoukali. Totéž jsem dělal svým dětem a vnukům, a pokud se toho dožiju, budu pofoukávat bebíčka ještě i pravnukům.

Dnes si musím od bolesti pomoci sám a to už je těžší úkol. Většinou nepomáhá ani pofoukání, ani prášek, injekce, infuze, zázračné náplasti či jiné novodobé prostředky proti bolestem. Stáří je jednoduše ono čtyřnohé, bučivé zvíře, proti němuž si musíte pomoci sami. Ani strejček doktor už si někdy neví rady.

Proti neuropatickým bolestem nepomáhají většinou ani fyzikální terapie, ani opioidy, analgetika či psychologická podpora, ba ani autogenní trénink. Jelikož nejsem ani pravý Indián, tak starého člověka – a lidstvo se stále dožívá vyššího věku – pronásledují těžko odstranitelné bolesti a nevyléčitelné nemoci. Ani sebestylnější generika trpícím starcům, kmetům a lidu přidruženému nepomáhají. Zůstává jedině vyhnutí: odejít z tohoto slzavého údolí dřívě, než ho dohoní ono zmíněné bučivé čtyřnohé zvíře. A to se v mládí teprve nikomu nechce.

Člověk si poprvé uvědomuje skutečnost, že už není mladý, když se mu už nechce za deště skočit radostně do hluboké louže, aby postříkal kolemstojící. Nebo když už nebalancuje na každém vyvýšeném místě, na každé vytržené koleji či na volně ležícím potrubí. Nebo také – ovšem o nějaký ten týden později – když se začíná obracet za každým mladým děvčetem, aniž by ho toto považovalo v opačném směru hodna jediného sebekratšího pohledu. Že je mládí definitivně věcí nenávratných vzpomínek si uvědomí, když o něm spoluobčané začnou mluvit jako o „pamětníku“ něčeho, čehokoliv, právě když začíná vinou vysokého věku zapomínat. Je zajímavé, že se stařec stává tím kousavějším, čím méně zubů má v ústech.

Když si chce u stánku koupit noviny a upadne mu peněženka, dělá, jako že si oprašuje koleno, pak lýtko, pak si začíná jakoby prohlížet obsah nejbližší výkladní skříně, i když ho vystavené zboží vůbec nezajímá, a nakonec mu rupne v zádech, čímž zvedání spadlého předmětu definitivně končí, takže svou peněženku vzteky kopne do nejbližšího kanálu. Teprve pak si uvědomí, že v portmonce měl skoro celý svůj tohoměsíční duchod, ale peněženka už je v tuto chvíli v pohybu v nejbližším podzemním kanálem k řece, takže se pro tento měsíc může se svou penzí rozloučit. Popadne ho vztek, ale pozdě bycha honit.

Staří muži se stávají podrážděnějšími, vzteklejšími a ty tam jsou všechny hezké vlastnosti z mládí, kdy byli tolerantní a ohleduplní. Všechno je zlobí a rozčiluje. Nedívejte se! Dívky už se na ně do fronty nestaví a naopak, oni už mají z neustálého ohlížení za blondýnkami úplně zkroucené krky.

Až vám někdo k narozeninám či k podobné příležitosti popřeje, abyste se dožili stovky, pošlete ho klidně někam do pradáli a nebo ještě do vzdálenějších oblastí!

Jindřich Lion

Česká vláda schválila smlouvu SOFA a návrh státního rozpočtu

Smlouvu SOFA, která určuje podmínky, za nichž mají američtí vojáci působit v plánované radarové základně v Brdech, schválila česká vláda. Podle ministryně obrany Vlasty Parkanové si Česko do dokumentu, který má 34 článků a v českém překladu 28 stran, prosadilo řadu ústupků. S konečnou verzí smlouvy je ministryně Parkanová spokojena. Smlouvu SOFA by měla ministryně Parkanová podepsat ještě se svým americkým protějškem Robertem Gatesem při jednání ministrů obrany členských zemí NATO v Londýně.

Vláda také schválila návrh státního rozpočtu na rok 2009, který předkládal ministr financí Miroslav Kalousek. Bude mít schodek 38 miliard korun. Odborníci ale vesměs hodnotí návrh rozpočtu jako nerealistický.

Za posledních deset let klesly české výdaje na jednoho studenta vůbec nejvíc

Ministr školství Ondřej Liška

Z nejnovějšího mezinárodního srovnání zemí OECD vyplývá, že za posledních deset let klesly české výdaje na jednoho studenta vůbec nejvíc. Počet studentů je totiž oproti roku 1995 zhruba dvojnásobný. Jenže na dvojnásobný počet studentů stát za posledních deset let přidal jen o polovinu více peněz. Slovinci přitom výdaje na studenta udrželi na stejné úrovni, přestože mají také dvakrát více studentů než

před deseti lety. Informují o tom *Hospodářské noviny*. Částka, kterou mají školy k dispozici na jednoho studenta, klesá už několik let. V roce 2009 bude zase o něco nižší. Ministr školství Ondřej Liška chce proto na příští rok dvě miliardy navíc. Není však jisté, že to bude univerzitám stačit. I to je ale málo na to, abychom bohaté země dohonili – výdaje by se podle OECD měly zvýšit ještě víc, mimo jiné proto, že v Česku je prý vysokoškoláků málo. Možnosti jsou podle OECD dvě. Přidat miliardy ze státního rozpočtu, nebo chtít po studentech vyšší školné. První cestou se vydaly severské země, tou druhou třeba Británie či USA.

Nové vedení u Zelených

Nové vedení a nižší počet členů republikové rady – tak by se asi daly shrnout hlavní výsledky víkendového sjezdu Strany zelených v Teplicích. Staronový předseda Strany zelených Martin Bursík uštědřil své oponentce, dřívější první místopředsedkyni strany Daně Kuchtové, drtivou porážku. Jeho přívrženci před teplickým sjezdem překotně založili na padesát nových organizací strany a jejich vyslanci mu pak dodali sjezdovou většinu. Když se pak obstrukcemi snažil tábor Dany Kuchtové zmařit snahu Martina Bursíka o změnu stanov strany, delegáti podpořili návrh staronového vedení, aby republiková rada přišla o třetinu členů. Sjezd a potvrzení mandátu předsedy

podle Martina Bursíka dal voličům jasný signál, kudy se strana bude ubírat.

Bývalá prokurátorka Brožová byla odsouzena

Ludmila Brožová-Polednová, bývalá prokurátorka z procesu s Miladou Horákovou, má jít za účast na justiční vraždě na šest let do vězení. Rozhodli o tom při odvolacím jednání v Plzni soudci vrchního soudu. Rozhodnutí je pravomocné, přípustné je pouze dovolání. Ludmila Polednová se soud snažila přesvědčit, že v procesu byla pouze v podřízeném postavení.

Na popravě posílali nevinné lidi i další soudci a prokurátoři, ti však potrestáni nikdy nebyli. Karel Vaš, který má na svědomí smrt Heliodora Píky, žije spokojeně v domově důchodců, i když soud o jeho vině nepochyboval.

Ředitel Národní knihovny odvolán

Ministr kultury Václav Jehlička odvolal ředitele Národní knihovny Vlastimila Ježka. Důvodem jsou problémy kolem chystané stavby nové budovy Národní knihovny podle návrhu architekta Jana Kaplického. Vedením Národní knihovny byl pověřen současný ředitel Památníku národního písemnictví Pavel Hazuka.

CVVM: ODS snižuje náskok ČSSD z deseti na pět procent

Volby do Poslanecké sněmovny by v září vyhrála opoziční ČSSD, které by odevzdalo své hlasy 34 % lidí. Druhá by skončila ODS se ziskem 29 %. Ve srovnání s červnem by ale sociální demokraté o 3 % oslabili, zatímco ODS by naopak o 1,5 % posílila. Vyplývá to z volebního modelu, který zveřejnilo Centrum pro výzkum veřejného mínění (CVVM). Do sněmovny by se v září ještě dostali komunisté s 16 %, zelení se ziskem 10 % a křesťanští demokraté, kterým by dalo hlas 7,5 % lidí. Obecně platí, že statistická chyba u menších stran je 1,5 %, u větších pak 2,5 %. Pro zastoupení v Poslanecké sněmovně je potřeba ve volbách získat nejméně 5 % hlasů. Na rozdíl od stranických preferencí nezahrnuje volební model respondenty, kteří se voleb nechtějí účastnit nebo nejsou rozhodnuti, koho by volili. Představuje tedy reálné rozvržení hlasů v možných volbách.

Komentáře českých deníků k vládní kampani upozorňující na české předsednictví Evropské unii

Komentátory českých deníků upoutala vládní kampaň upozorňující na české předsednictví Evropské unii – spot s heslem Evropě to osladíme, v němž si sedm osobností cvrnká s kostkou cukru. Komentátor *Lidových novin* soudí, že kampaň české davy nestrhne. „Pokud ji vláda cílí dovnitř, jak tvrdí, tak ji cílí na svou emancipaci od Václava Klause. Chce předvést národu, jak se v podobě kostek cukru rozpouští její závislost na prezidentovi,“ podotýká list. Deník *Právo* připomíná, že když někdo někomu řekne, že mu osladí život, jde většinou o ironii a chce mu naopak pořádně „zasolit“. „Evropě to osladíme – heslo zahájené informační kampaně je docela drsný humor,“ píše *Právo*.

JE TO SKVĚLÉ HESLO DO VOLEB... ALE VARUJI VÁS, PO JEHO PŮVODU NEPĚTREJTE, AŽ SI NEUŠPINÍTE RUCE!

Václav Klaus: Na reformy je potřeba silná vláda s velkou převahou

Česko podle prezidenta Václava Klause potřebuje na uskutečnění ekonomických reforem silnou vládu s evidentní převahou ve sněmovně. Právě nynější rovnoměrné rozložení sil je podle něj hlavní brzdou změn. Klaus to řekl na mezinárodním strojírenském veletrhu v Brně. „My potřebujeme konečně vládu, která má evidentní převahu, která bude mít šanci za čtyři roky stihnout něco udělat,“ uvedl. „Aby každé hlasování ve sněmovně bylo drama a záviselo na tom, jestli se jeden poslanec opozdí nebo neopozdí, to musí být strašně deprimující a já myslím, že i demotivující,“ komentoval prezident současný stav. Současná koalice ODS, KDU-ČSL a zelených má nyní 98 poslanců. S vládou navíc často hlasují i někteří další poslanci, kteří v minulosti opustili ČSSD.

Kauza Morava

Objasnit kauzu Morava – takový požadavek zazněl jak uvnitř ODS, jejíž poslanci se podle televizní reportáže zapletli do fingovaného obchodu s kompromitujícími materiály, tak mezi lídry koaličních stran.

Poslanec Tlustý, který patří ke stranickým rebelům, nechal vyrobit kompromitující fotografie sebe sama jako „návnadu“ na své politické nepřátele. Od novinářů, kteří vystupovali jako detektivní kancelář, si je pak vyžádal Morava pro případné nátlakové použití. Skandál stále otřásá stranou občanských demokratů i celou koalicí. Podle vedení ODS kauza natolik poškodila stranu, že by její aktéři měli opustit stranu i sněmovnu. Posléze poslanec Morava přiznal, že podlehl provokaci, a vzdal se mandátu. Vlastimil Tlustý však rezignovat nehodlá a rakovnická místní organizace jej odmítla vyloučit z ODS, jen ho zavázala prosazovat ve sněmovně volební program ODS a v případě hlasování o důvěře podpořit Topolánkovu vládu.

Poslanecký klub ODS přišel o dalšího poslance. Po Juraji Ranincovi, který sněmovní frakci ODS již opustil, se rozhodl odejít z klubu i další vnitrostranický kritik Jan Schwippel. V rezignačním dopisu, který má ČTK k dispo-

zici, uvedl, že odchází kvůli přístupu vedení ODS a klubu k aféře kolem Jana Moravy a špatné atmosféře v klubu.

Spolupráce skončila

Premiér Mirek Topolánek se v rozhovoru pro *Hospodářské noviny* distancoval od slov prezidenta Václava Klause, který nazval aféru poslanců Jana Moravy a Vlastimila Tlustého důkazem vyprázdnění politiky. „Není pravda, že dnešní politice chybějí témata a ideje, to charakterizovalo dobu opoziční smlouvy,“ řekl deníku premiér. Právě v období opoziční smlouvy z roku 1998 podle něj došlo k nekontrolovatelnému propojení politiky, velkého byznysu a organizovaného zločinu. Premiér rovněž uvedl, že si dovede představit vládnutí bez důvěry do předčasných voleb na podzim 2009. Podle svých slov teď potřebuje udržet ve sněmovně koaliční jednotu, aby mohl prosadit například radarovou základnu. Premiér Mirek Topolánek také podmínil svoji další kandidaturu na předsedu ODS výraznou očistou strany.

Špióni v Praze

Česká města v čele s Prahou se zřejmě v příštím roce stanou místem, kde se to bude jen hemžit špióny z celého světa. Příláká je sem české předsednictví Evropské unii, kvůli kterému zde budou několikrát zasedat šéfové evropských

ÚVAHA

zemí i vysocí úředníci. Píše o tom *Mladá fronta Dnes*. Česká Bezpečnostní informační služba proto podle deníku označila špionáž za jedno z hlavních bezpečnostních rizik, která s sebou přinese předsednictví v EU. Jednou z hlavních jednacích budov má být i pražské Kongresové centrum, kde bude paradoxně fungovat i kasino. Policisté z ochranné služby proto plánují, že budou chráněné osoby vodit po speciálních trasách, aby nepřišly do kontaktu s hazardními hráči, uvádí deník. Česká kontrarozvědka se připravuje i na možnost, že by cizí tajné služby chtěly získat informace z telefonních nebo rádiových hovorů. Národní bezpečnostní úřad proto připravuje zařízení pro bezpečný rádiový přenos tajných informací a systém propojující orgány Unie s českými úřady. Úřad bude také se zpravodajskými službami kontrolovat budovy a pátrat po štěnicích a odposleších.

Zemřel generál ve výslužbě Souček, ikona českých chemiků

Ve věku nedožitých jedenadevadesáti let zemřel v brazilském Sao Paulu generálmajor ve výslužbě Josef Souček, který se účastnil bojů druhé světové války na západní frontě a od roku 1948 žil v zahraničí. Za války i po ní se podílel mimo jiné na budování chemického vojska. Souček se narodil 27. září 1917 v rakouském Salcburku. Krátce po vzniku Československa se jeho rodiče odstěhovali do Olomouce. V roce 1937 vstoupil do armády. V lednu 1940 přešel Souček přes Slovensko, Maďarsko a Jugoslávii do Francie, kde vstoupil do formujících se zahraničních československých jednotek. Svoji bojovou dráhu za války ukončil v květnu 1945 u francouzského Dunkerque jako důstojník 1. československé samostatné obrněné brigády. Po válce pracoval v oddělení zvláštních bojových prostředků ministerstva obrany, což byl předchůdce dnešního chemického vojska. Po komunistickém převratu byl ale v březnu 1948 zbaven funkce a přemístěn do Vyškova jako velitel tankové roty. Když se v květnu 1948 dozvěděl o hrozcím zatčení, podařilo se mu s manželkou emigrovat. Žil pak v Anglii, kde pracoval jako technik v gumárenském závodě. Od roku 1953 vedl jeho brazilskou pobočku, kterou po smrti jejího majitele odkoupil. V Brazílii žil Souček i po pádu komunismu v roce 1989, často ale svou mateřskou zemi navštěvoval. Je nositelem mnoha československých, britských, francouzských a brazilských vyznamenání. Byl předsedou Československé obce legionářské v Brazílii a působil i v dalších krajských spolcích.

HISTORICKÉ OHLÉDNUÍ

Antonín Hajn (1868-1949)

Vystudoval jazyky a historii na pražské univerzitě. Poté pracoval v *Časopisu českého studentstva*. Na konci 19. století byl odsouzen v procesu s Omladinou a krátce vězněn. Od roku 1907 do roku 1911 byl poslancem říšské rady ve Vídni. V září 1914 spoluvytvářel program Maffie, které byl předním členem až do získání samostatnosti. Poté byl dlouholetým členem Poslanecké sněmovny.

Olympiáda za železnou oponou

Po rakousko-švýcarském mistrovství Evropy v kopané byly olympijské hry v Číně dalším vyvrcholením letošního světového sportovního dění. Přiznejme si, že velice úspěšným. Nechci se však v tomto článku věnovat sportovním aspektům, nýbrž všemu, co se kolem této události odehrálo na poli mimosportovním. Čehož nebylo málo.

Začneme samým začátkem a koncem – velkolepými zahajovacími a závěrečnými ceremoniály, označovanými ve světovém tisku jako „největší podívaná všech dob“. Tři roky navrhovalo několik desítek tisíc mladých Číňanů pořady, kterým dnešní moderní technika umožnila přenos „zvukem i obrazem“ do celého světa, takže jim bylo současně přítomno mnoho milionů velice nadšených diváků na všech pěti kontinentech. Což podtrhlo už stejně přítomnou otázku, zda bylo vhodné a rozumné umožnit státu s tak striktním autoritativním zřízením tak velikou propagaci svého nelidského režimu. Ovšem totéž umožnil svět kdysi nacistickému Německu a Sovětskému svazu v rámci olympiád v Berlíně a Moskvě, s tím výsledkem, že po určité době v obou zemích nezůstala po oněch režimech ani sebemenší památka.

Pravda, leckdo zapomněl či přehlédl pod dojmem obrovského čínského úspěchu na stovky nevinně popravených a tisíce v koncentračních táborech žalářovaných a úpících chudáků, kteří se nedopustili ničeho jiného, než že dali nějakou poznámkou průchod nesouhlasu s nelidským režimem své vlasti. Po desítky let tam lidé žili v naprosté izolaci od ostatního světa a většina obyvatel této největší a nejlidnatější země rezignovala pro neznalost něčeho jiného, lepšího. Olympijské hry v Pekingu byly příležitostí tuto neprodyšnou hranici legálním způsobem prorazit. Zda se to podařilo, poznáme ovšem snad až po letech.

Čína byly kdysi jednou z kolébek civilizace a pokroku. Čínská zeď, 2 450 km dlouhý, místy až 16 metrů vysoký a 5-8 metrů široký val, postavený v letech 220 až 210 před naším letopočtem a vybudovaný proti vpádům okolních kočovných národů, byl ve své době stavební zázrak. Čínská kultura je nejstarší ze všech dodnes dochovaných kultur. Písmo měli obyvatelé této země pět století před svými současníky v Evropě. Konfuciova filozofická díla vznikala už v polovině 4. století před naším letopočtem, hudba, výtvarné umění, krásná literatura a jiné obory kultury dosáhly svého vrcholu už v posledním tisíciletí před naším letopočtem. Světlo světa tam dávno před Evropou užřela řada vynálezů, ovlivňujících pokrok techniky až do našich dnů.

Vzpomínám si, že jsem jako absolvent mateřské školky šel jednou s maminkou po Václavském náměstí a zahlédl tam dvě starší Číňanky cupitat malými krůčky směrem k muzeu. Proč ty ženy utíkají, zeptal jsem se maminky. Ony neutíkají, dostalo se mi odpovědi, jejich malé krůčky a rychlá chůze jsou podmíněny zvykem v jejich zemi zavazovat dívkám mezi pátým a osmým rokem věku chodidla nožiček, aby nemohla dosáhnout větší délky než deset až patnáct centimetrů. Vzal jsem to na vědomí přiměřeně svému věku a protiklad takového počínání ve srovnání

se vzděláním čínského národa jsem si uvědomil až v dospělosti. Ovazováním chodidel svých ženských potomků přiměly matky prsty nožiček změnit směr růstu do protisměru přirozené polohy tak, že se nehty často zaryly do chodidel. Následkem toho umíralo mnoho nebohých děvčátek na otravu krve. Každodenním převazováním a utahováním obinadly byly nožičky znetvořeny tak, že to v pozdějším životě znemožnilo ženám normální chůzi, ale prý se tím staly přitažlivějšími pro své budoucí manžely.

Když se v Číně dostali k moci komunisté, zakázali tuto praxi, ale jejich vůdce Mao zavedl pro celý národ povinné nošení jednotného oděvu v šedé uniformitě, což sice nepoškozovalo přirozený růst lidského těla a nezpůsobovalo děvčátkům bolest, ale vytvořilo nenormální obraz naprotě uniformitě celého národa. Dnes už patří tento druh zasahování politických míst do soukromého života občanů minulosti. Pohled na obrazovky televizorů na tribuny stadionů představil zahraničním návštěvníkům a televizním divákům na celém světě dnešní dívčí mládež a čínské ženy v různorodém oblečení, často dokonce podle nejnovější módy v šatech jako z evropských modelových krejčovských salónů, a cvičenky, rámuující program her, v dřívě nemyslitelných bikinkách. Jak poznamenal reportér britské televize, tato nová generace hezké, urostlé dívčí mládeže

už jistě nebude svým manželům tolerovat – jak bylo kdysi v Číně zvykem – jejich tradiční milenky.

Mohutně se kritizovalo, že svět dovolil přičknout olympiádu státu s tak přísným autoritativním zřízením. Domnívám se však, že hry budou mít své důsledky. Plánovaným demonstračním proti režimu se sice tisícům nasazených policistů a vojáků podařilo zabránit a větší část zahraničních návštěvníků se Číňanům podařilo strhnout k poznámkám o dosud nejzdařilejších olympijských hrách, ale – a to je důležitější – na druhé straně umožnilo čínské mládeži přijít poprvé v masovém měřítku do přímého osobního styku se západní mládeží z řad aktivních účastníků her i z obecnosti, a současně i se západní hudbou, tanci a způsobem jejich naprosto svobodného života. Vítězství čínských sportovců (získali v celkovém hodnocení 51, zatímco dosavadní stálí vítězové USA jen 36 zlatých medailí) dodalo mladým Číňanům nové sebevědomí. A to snad bude mít dříve či později také své následky. Pořadatelé sice nedokázali splnit svůj slib, že poručí větru a dešti, aby bylo po dobu olympiády dobré počasí, ale hry Číňanům možná naznačily směr do svobodné budoucnosti a zasely v nich sémě touhy po vlastní větší svobodě. Ne zítra ani pozítří, ale snad v nepříliš vzdálené budoucnosti. Pak by olympijské hry v Pekingu splnily svůj pořadateli nechtěný účel.

Jindřich Lion

Vojenská přehlídka: 1 700 lidí, 190 strojů, přelet letadel

Říjnové přehlídky k 90. výročí samostatného Československa se zúčastní téměř 1 700 vojáků, policistů, strážníků či zdravotníků. Představí 190 strojů včetně tanků a další techniky. Nad Prahou přeletí vrtulníky a letouny, mezi nimi i stíhačky gripen. Oznamilo to ministerstvo obrany. Armádu bude přehlídka stát asi patnáct milionů korun, řekl velitel pozemních sil Miroslav Žižka. Jaké budou náklady dalších účastníků přehlídky, nevedl. Historicky první společná přehlídka ozbrojených sil a integrovaného záchranného systému se uskuteční 28. října na Evropské třídě v Praze 6.

Muzeum i s česko-rakouským neúspěchem

V podhradí Křivoklátu vzniká v současnosti velmi zajímavé soukromé muzeum, které má přiblížit vývoj motocyklů proslulých českých značek Jawa a ČZ. Celkem se v expozici nachází kolem osmdesáti nejrůznějších strojů, mezi nimiž nechybí například populární Stadion nebo kuriózní čínská kopie neméně slavného Pionýra. Opravdovou perlou sbírky je však jediný dochovaný prototyp vozidla na principu babety z roku 1988. Jedná se o doklad neúspěšné spolupráce firmy Jawa s rakouským Puchem. Nad tímto unikátem můžete vedle ocenění jeho technických parametrů zapřemýšlet o době těsně před převratem v listopadu 1989, kdy v rámci tzv. Perestrojky, respektive Přestavby, docházelo k četným pokusům o kooperaci československých podniků se západoevropskými, hlavně rakouskými a německými firmami, které měly přinést na

československý trh potřebné know-how a zachránit tak těžce churavějící socialistické hospodářství. Naprostá většina podobných projektů měla jen jepičí život a vytratila se hned se započatím privatizace.

(MaFr)

Vzpomínka na Radeckého v Olomouci

V České republice se do historické paměti vrací 150 let od své smrti jeden z nejslavnějších rakouských vojevůdců všech dob, generál českého původu Josef Václav Radecký z Radče, hrdina od Lipska i z tažení po Itálii. Po nedávných diskusích o možném znovupostavení pomníku hrdiny italského tažení v Praze se ve znamení Radeckého odehrávaly i tradiční městské oslavy v Olomouci, kde generál velel od konce dvacátých let 19. století v místní pevnosti. Čestným předsedou výboru oslav ve městě se příznačně stal bývalý vojenský a letecký přidělenec Armády Rakouské republiky v Česku generál Roland Vogel, jehož dědeček údajně sloužil v armádě pod Radeckým. Právě generálu Voglovi podle svých slov organizátoři vděčí za to, že dokázali vtisknout oslavám doslova evropský ráz. Potvrzuje to třeba i účast vojenských kapel nejenom z České republiky, ale také z Belgie, Rakouska, Polska, Litvy a Rumunska. Účast rakouského důstojníka na oslavách navíc posílila podle představitelů pořádající agentury vědomí českorakouské sounáležitosti, která má velmi hluboké kořeny z dob, kdy Češi i Rakušané žili v jednom soustátí. Součástí olomouckých oslav se vcelku pochopitelně staly ukázky střelby historických zbraní a nechyběl ani ohňostroj. A samozřejmě nemohl na slavnosti chybět ani samotný maršál Radecký, který se snad definitivně zbavil ódia pouhého pomahače Habsburků a zrádce národní věci.

(MaFr)

Těhotenská turistika do ČR

Turistika může mít nejrůznější podoby – kromě té klasické, poznávací nebo relaxační je dost dobře známá i třeba turistika nákupní nebo sexuální. Ale v poslední době se šíří mezi Českou republikou a Rakouskem nový typ turistiky – turistika těhotenská. V čem spočívá? Především v malém rozdílu mezi legislativou v České republice na straně jedné a v Rakousku, Německu, Itálii či Skandinávii na straně druhé. Zatímco v ČR totiž je povoleno dárcovství vajíček, které pro neplodné ženy představuje často jedinou šanci na otěhotnění, v jiných výše zmiňovaných zemích zákony podobnou možnost nepřipouštějí. Ve většině států to souvisí s náboženskými důvody, které v České republice s vysokým podílem lidí bez vyznání prakticky nepřicházejí do úvahy, jinde, například v Německu, hrají svoji roli i negativní historické zkušenosti s „výrobou dětí“. Ženy, které touží po potomcích, jsou ochotné k mnoha obětem. Česká republika pro ně představuje nyní doslova zaslíbenou zemi – na vajíčka se nečeká příliš dlouho a celá transakce, u níž je zhruba sedmdesátiprocentní úspěšnost, vyjde relativně levně – na pouhých 80-100 000 korun (asi 3-4 000 eur). A tak do země proudí celé zájezdy Němek, Izraelek, Italek a také nemálo Rakušank. Celá záležitost se již proměnila na velký byznys, což poněkud znepokojilo i Čechy, kteří se jinak v těchto otázkách chovají s velkou tolerancí nebo také s velkou laxností. Výsledkem se stal nový zákon o nakládání s lidským materiálem, který by měl stávající poměry upravit. Přes určité úsilí vládních lidovců však nepřináší žádné propastné změny, i když zavádí do oblasti určitou regulaci. Mimo jiné má být zakázáno dělat reklamu na jakékoliv dárcovství lidského materiálu. Lze samozřejmě očekávat, že lidovci se budou snažit v budoucnu přijmout ještě přísnější úpravu, ale prozatím se nezdá, že by pro své plány našli podporu u jiných stran. I větší část veřejnost nijak po tvrdší legislativě příliš nevolá. A tak se i nadále asi v rubrice důvod návštěvy pomyslného dotazníku na česko-rakouských hranicích budou objevovat slova jako touha po dítěti nebo těhotenství. (MaFr)

Nová pamětní deska Jaroslava Haška

Před sedmaosmdesáti lety Jaroslav Hašek spolu se svým přítelem Jaroslavem Panuškou vystoupil z vlaku na železničním nádraží ve Světlé nad Sázavou. Tehdy je tu nikdo neznal a nikdo nevítal. Nyní na jejich počest byla na budově stanice odhalena pamětní deska.

Proslulá dvojice tehdy vystoupila ve Světlé nad Sázavou ve 12.37 a cesta do nedaleké Lipnice jim trvala třináct hodin – došli tam až po půlnoci. Cestou se totiž stavili v každé hospodě, která byla při cestě. Při příležitosti odhalení pamětní desky, na které je historický znak tehdejších železnic a v něm Haškova podobizna, byla znova živě celá tato historická událost zinscenována. V roli Jaroslava Haška byl ale tentokrát jeho vnuk, hoteliér Richard Hašek, kterého vítala kapela a množství příznivců spisovatelova díla. (mk)

Vladimír Špidla rád chodí

Český eurokomisař Vladimír Špidla chce podobně jako básník Karel Hynek Mácha projít pěšky celou Evropu.

Ze Špidlova blogu to citují *Lidové noviny*. „Až budu mít jednou hodně času, chtěl bych si obout pohorky a projít Evropu křížem krážem pěšky. Chůze je jednou z mých vášní,“ svěřuje se eurokomisař. Je to podle něj ten nejlepší způsob, jak poznat zemi a místní lidi. Proto se i v Bruselu snaží alespoň jednou týdně najít čas na „dlouhé procházky“. Deník připomíná, že internetový blog má dnes už řada eurokomisařů, ten Špidlův je ale prý nejosobnější. Jeho kolegové často píšou své příspěvky oficiálním tónem a úředním jazykem, kdežto čtení blogu Vladimíra Špidly prý připomíná spíš dobrodružnou knížku. Radí v něm čtenářům například i to, že v přírodě nemají nikdy spát v blízkosti vysokých stromů, a mají si naopak vždycky najít pláň chráněnou keři.

Mnichovská dohoda byla nevyhnutelná, soudí syn generála Fauchera

Mnichovská dohoda z roku 1938 byla nevyhnutelná, nešlo tedy jen o politickou vůli československých spojenců tlačených německým vůdcem Adolfem Hitlerem. Takový názor vyjádřil v rozhovoru s pařížským zpravodajem ČTK Evžen Václav Faucher, syn francouzského generála Louise-Eugena Fauchera, který pomáhal budovat za první republiky československou armádu a který mnichovský diktát vedoucí k rozbití Československa odsoudil. Generálovi je věnována kniha *Mnichovský přízrak*, jejíž český překlad představil francouzský autor originálu Georges-Marc Benamou v Praze. S Evženem Václavem Faucherem, který je dlouholetým předsedou sdružení francouzsko-československého přátelství, Benamou svůj text hodně konzultoval. Faucher strávil útlé dětství v Praze, kde jeho otec sloužil jako vojenský poradce od roku 1919 do roku 1938.

Oprava domu Václava Hanky

Rodný dům Václava Hanky, spisovatele a pravděpodobného autora podvržených českých rukopisů, dostává novou šindelovou krytinu. Kromě toho roubené stavení, kde se Václav Hanka 10. června 1791 narodil, dostane i nové dřevěné okapy. Dům, který leží na trasách několika naučných stezek k bojišti z roku 1866 a v současné době slouží jako Muzeum Václava Hanky, v němž nechybí ani kopie *Rukopisů královédvorského a zelenohorského*, je poměrně dost navštěvovaný. Návštěvníci zde mohou rovněž nahlédnout do zachovalé staré černé kuchyně a prostřednictvím starých fotografií i do historie obce.

Roubené stavení v Hoříněvsi

LISTOPAD

Měsíc dušičkového počasí, který vůbec není jednotvárný. Má dokonce rád i květiny. V ranci si nese mnoho zimy a chladu. Dopřává si pohled na ně za svitu praskajících plamínek svíček. Rád si vyhodí z kopytka spolu s Martinem a zašpásuje si rád s Alžbětou. Cecilii zase pomáhá sněhem pokrývat pole, ale s Kateřinou se roztočí ve víru sněhových vloček a v kole ji předá Ondřejovi. Tím se zbaví svých sněhových povinností.

Listopad si pořádně prohlédne, zdali je každý list už uklizen, a má také starost o jaro – pořádně prohlédnout musí také každý pupen, aby byl dobře zabalen a zasmolen a tím připraven přežít zimu.

Je to měsíc, který přinutí jednou vytáhnout deštníky a jindy zase rukavice. Miluje šero a do tmy rozsvěcuje světla oken. Zatímco jsme zvyklí dívat se oknem ven, svádí nás k pohledu do teplého žlutého světla uvnitř. Rád se pochlubí množstvím mlh. (mk)

Karel Toman: *Básně*

Listopad

Vy štědré stromy zahrad i vy podle cest,
jež vztyčujete ramena
k obloze šeré, k nebi beze hvězd
v dnech dušičkových do mlh vždy nových,
váš smutek žiji.

Úroda vaše voní pod střechami,
radostná těšitelka dětí.
Jste se zemí a s nebem samy
A jenom zřídka bludné ptáče sletí
V koruny oddané a čekající.

Zas přijde květ i plod.
Však za vichřic hlas touhy jediný z vás vane:
Vzplát na tvé hranici, ó Pane!

(mk)

J. S. Machar: *Čtyři knihy sonetů*

Podzimní sonety

Sonet – prolog
Včera, či předevcírem ještě snad
Jsem viděl někde vlaštovici,
a dnes už podzimní a šedý chlad
se roztahuje po ulici.

Pranostiky

Teplý říjen – studený listopad.
Cos nedohonil v srpnu a září, v listopadu nechytíš.

Na začátku listopadu teplo se ze zimou hádá.
Udeří-li v listopadu brzy zima, stálá nebude.
Stromy-li v listopadu kvetou, sahá zima až k létu.
Kvetou-li stromy podruhé, potrvá zima až do máje.

Hřmí-li v listopadu, bude úrodný rok.
Listopadové hřmění, pšenici ve zlato mění.
Den Všech svatých je poslední, který léto zahání. (mk)

Z těch oken, kde klid mrtvý v letě vlád,
hlas piana zní řinkající,
v křiklavých barvách tone městský sad,
a k zemi padá listí mokvající.

Je čas tu ozářených promenád,
rým zlobných, mlh, jež houstnou v šeru
a zoufanlivých podvečerů

a marných starých želů z marných ztrát
a litování uprchlého žití,
jež přec snad mohlo více jasu mítí...

Sonet v listopadu
Šeré ráno, šerý den,
nebe jako z oceli –
šeré světlo do oken
zří jak žebrák nesmělý.

Kotouč slunce zvětšely
stranou mdle se leskne jen
jako plech, jenž pohozen
leží v chladném popelí.

Člověk s resignací zří,
jak se staví v šedý řad
to „dnes“, „zítra“, „pozítří“ –

nemá stesků, nemá tuch –
leda moci jak pár much
po ty dny kdes v koutku spát...

(mk)

Tatra 87 zvítězila

Tatra 87 zvítězila v anketě kopřivnické automobilky. V hlasování, které probíhalo na internetu a v muzeu automobilky v Kopřivnici, si lidé zvolili právě vůz, s kterým cestovatelé Zikmund a Hanzelka brázdili cesty, a často i necesty, světa. Zda ale firma dotáhne do finále nápad tyto modely vyrábět, to zatím jasné není. Mají nyní roz-

hodnout výsledky studie, kterou si Tatra zadává. Do konce roku by pak měla vědět, jaké jsou technické předpoklady pro výrobu a kolik by splnění snu fandů po celém světě stálo. Možné problémy vidí tatrováctví dva – zda lze vyrobit retrokaroserie s moderními požadavky a zda existuje vhodný podvozek od současného výrobce, na který by se karoserie dala nasadit. Přitom firma už má ze světa patnáct objednávek, uvádějí *Hospodářské noviny*.

Pozvánka na výlet – Dvůr Králové nad Labem

Dnešní pozvánka na výlet nás zavede do Dvora Králové nad Labem, historického města ležícího v údolí horního toku Labe.

Město může svým návštěvníkům nabídnout řadu historických, kulturních a uměleckých památek a zajímavostí. Dominantou města je děkanský kostel sv. Jana Křtitele s čtyřiašedesáti metry vysokou věží, která je přístupná veřejnosti a z níž je nádherný výhled na město a blízké okolí. Za prohlídku stojí historické centrum města, které je od roku 1990 prohlášeno památkovou zónou, a nebo Městské muzeum se stálou expozicí věnovanou historii města.

Zcela nevšední okamžiky může návštěvník zažít v zoologické zahradě, kde během jediného dne na něj čeká exotika v unikátních pavilonech, které imitují přirozené prostředí a prostorné travnaté výběhy s velkými stády zvířat. Ojedinělým zážitkem je projížďka patrovým safaribusem mezi volně vypuštěnými zvířaty.

Pokud má někdo zájem prohlédnout si město z ptáčích perspektiv, je možné vyzkoušet vyhlídkové lety z nedalekého letiště v Žirči.

V okolí Dvora Králové nad Labem stojí za návštěvu barokní komplex Kuks založený na konci 17. století, dále pak přírodní galerie plastik tesaných přímo do skalních útvarů od M. B. Brauna nebo přehrada Les Království, která je jedna z nejmalebnějších v České republice. V obci Kuks mohou návštěvníci 4. listopadu zastihnout Svatohubertské slavnosti – slavnosti spojené s hubertskou jízdou.

Nejkrásnější výhled do kraje a nejvyšší české hory Krkonoše se nabízí z vrcholu Zvičiny (671 m). Toto místo patří k oblíbeným turistickým a cykloturistickým cílům.

(mk)

Zoologické zahrady

Brněnská ZOO postavila moderní expozici pro své kanadské rysy. Rozkládá se na téměř hektaru a v jeho centru je mohutná skalní stěna, z níž budou moci pozorovat své okolí. Vybudování nové expozice přišlo na bezmála milion korun. ZOO zatím chová samici a samce rysa kanadského. Zahrada chce do budoucna získat nové rysy ze severoamerických zoologických zahrad. Nová expozice je mezi výběhem arktických vlků s indiánským srubem a nedávno upraveným výběhem ledních medvědů.

Návštěvníkům **olomoucké** zoologické zahrady v expozici nejvíce chybí slon. Vyplývá to z předběžných výsledků průzkumu, který ZOO představila. Dalšími žádanými zvířaty jsou gorily a tuňáci. V anketě odpovídalo 2 200 lidí. Přednost před slony ale zatím dostal projekt nový pavilon lidoopů s gorilami. Kdy se konečně lidoopi na Svatém Kopečku skutečně objeví, není zatím možno odhadnout.

Dřevosochařské sympozium Etnořez 2008 se v **liberecké** zahradě uskuteční již počtvrté. Předchozí tři ročníky položily základy ojedinělé přírodní galerii dřevěných plastik, celkem jich je devět od sedmi autorů. Letošního ročníku se zúčastnili Jan Švadlenka, Jiří Genzer, Michal Sýkora, Tibor Matúz. Tvořili z buku a lípy. Liberecká ZOO vznikla v roce 1919, je nejstarší v republice a specializuje se na chov ohrožených zvířat. Ze zhruba 170 chovaných druhů patří 26 do evropských programů pro ohrožené živočichy. V odchovech vzácných zvířat se zahrada řadí mezi úspěšnější v zemi.

Zoologická zahrada v Praze má nového vzácného obyvatele. Z Bornea byl do ní převezen malajský tygr Kawi. Mladý samec geneticky obohatí evropský chov těchto zvířat. V evropských zahradách jich žije šestnáct, často je pojí příbuzenské vztahy. Kawi se narodil v březnu 2006, nyní váží asi 135 kilogramů. Svůj původní domov opustil 30. července, do Prahy část cesty letěl, část jel automobilem. Tygr již opustit karanténu zahrady a usídlil se v pavilonu šelem.

Kaplického koncertní síň v Budějovicích připomíná rejnoka či ženu

Architekt Jan Kaplický se svým týmem Future Systems navrhl pro České Budějovice koncertní síň, která by měla vyrůst na místě bývalých kasáren ve čtvrti Čtyři Dvory. Studie, kterou v úterý architekt představil novinářům, počítá se zvlněným černým objektem ve tvaru trojúhelníku. Někomu připomíná rejnoka, další vidí ležící ženu či dokonce předhůří Šumavy. Nejpodstatnější je, aby prostor vyhovoval akusticky a zároveň byl příjemný muzikantům i publiku, řekl Kaplický. Ke tvaru stavby ho inspirovala těla živočichů a lidí. Organická forma má podle něho větší vztah k danému zadání, které označil za jeden z nejtěžších úkolů své kariéry. „Pokud to lidé nazvou rejnokem, nebo krásnou ženou, je to v pořádku. Když začne mít architek-

tura přezdívky, je vše v pořádku,“ uvedl. Černou barvu pro plášť objektu vybral také proto, že se do ní oblékají hudebníci i velká část publika. „Je v ní důstojnost,“ podotkl. Naopak v interiéru nešetřil barvami ani originálními detaily.

Koncertní a kongresové centrum Antonína Dvořáka chce postavit Jihočeská společnost přátel hudby, která v Budějovicích pořádá už devatenáct let Hudební slavnosti Emy Destinnové. Špičkově vybavená koncertní síň s dostatečnou kapacitou, vyhovující akustikou a důstojným zázemím totiž stotisícovému městu chybí.

Mistrovství ve vaření svíčkové se vrací na zámek Červený Hrádek

Výzva k oprášení starých dobrých receptů či k výběru nových ingrediencí, kterou je bezesporu už třinácté Mistrovství České republiky ve vaření svíčkové, se po roce vrací do areálu zámku Červený Hrádek v Jirkově. Kuchaře a kuchtičky, kteří chtěli změřit své síly, zámek přivítal 20. září. Autor nejlepší omáčky si odnesl vyřezávanou sošku Svíčkové báby. Odborná porota posoudila předložené vzorky a vyhodnotila je podle stálých kritérií. Patří k nim například chuť a konzistence omáčky, kvalita masa, zpracování a celkový umělecký dojem z předložené porce.

HISTORICKÉ OHLÉDNUTÍ – VÝROČÍ

Před 65 lety zemřel ve Washingtonu antropolog **Aleš Hrdlička**. Vystudoval lékařskou fakultu, brzy jej ale lákala antropologie. Dlouhá léta se věnoval výzkumu severoamerických indiánů. Zjistil, že jejich předkové se na kontinent dostali cestou z Asie přes Beringův průliv. Svůj vědecký zájem také soustředil k otázkám původu a vývoje lidstva. Za svou práci byl mnohokrát vyznamenán, získal např. čestný doktorát UK nebo prestižní Huxleyovu zlatou pamětní medaili. Aleš Hrdlička se nikdy nepřestal zajímat o dění ve své staré vlasti. Kromě politických záležitostí se zajímal a podporoval také československou antropologii.

Erich Roučka se narodil 30. října 1888 ve Velkém Meziříčí. Již od mládí se zajímal o fyzikální pokusy a technické modely. V deseti letech zhotovil jednoduchý ampérmetr, ve čtrnácti pec na tavení mosazi, v sedmnácti akumulátor, elektromotor a rozvaděč s měřicími přístroji. To už byl studentem na čtyřleté německé Státní průmyslové škole v Brně. Na absolutorium v roce 1908 navazuje praxe u a. s. Kolben a spol. v Praze a pak u firmy Siemens & Halske Berlin. V roce 1911 založil v Blansku továrnu na elektrické měřicí přístroje, která byla první v tehdejší Rakousku-Uhersku. Po válce odjíždí Erich Roučka na studijní cestu do USA. Své nápady projednával i s Thomasem A. Edisonem. Po návratu začal s výrobou **automatických regulátorů parních kotlů**, jimž dal název *E. R. Robot* se svolením Karla Čapka.

V roce 1929 založil novou továrnu na výrobu kotlů ve Slatině u Brna. Po zahájení výroby začínají kotle Ericha

Roučky dobývat svět, kotelny jeho systému jsou čisté, například v roce 1944 obdivují odborníci kotelnu v Moravské bance na Náměstí Svobody v Brně, která je opatřena i kokosovými koberci.

Za války byl nucen ve své továrně vyrábět odlitky pro německou armádu, po válce byla továrna bombardována a velmi silně poničena. Po únoru 1948 byla jeho továrna ve Slatině znárodněna, Roučka již dále v podnikání nepokračoval, od roku 1952 pracoval ve Výzkumném ústavu energetickém v Brně, kde již ale jeho návrhy nebyly realizovány. V roce 1959 se rozhodl emigrovat do Západního Berlína, několik let byl zaměstnancem firmy AEG.

Za své dílo obdržel titul inženýr, i když žádnou vysokou školu neabsolvoval. Nakonec měl kolem 850 uznaných patentů, a to především v oblasti techniky, ale částečně i v oblasti medicíny. Zabýval se dietetikou a gerontologií, brzy se centrem jeho zájmu stal *problém rakoviny*. V roce 1934 otevřel sanatorium, kde se pacienti léčili pod odhledem lékaře Roučkovou metodou. Tuto terapii pak převzalo sanatorium v Berchtesgadenu. V roce 1937 vydal knihu, kde vyložil svou teorii o vzniku rakoviny při nesprávné výživě. Jako léčebnou metodu doporučoval režim mírné podvýživy a silné alkalizace organismu směsí jednoduchých sloučenin draslíku, sodíku, vápníku a hořčíku. Ministerstvo zdravotnictví pověřilo špičkové odborníky prověřením jeho poznatků a výsledkem bylo oficiální uznání Ericha Roučky jako biochemika a badatele v oblasti rakoviny spolu se souhlasem k jeho práci v laboratořích

lékařské fakulty Masarykovy univerzity v Brně na problému rakoviny.

Erich Roučka sestrojil i funkční *model srdce a krevního oběhu*, na který mu byl udělen v roce 1950 patent. Přístroj věrně napodoboval činnost srdce a funkce krevního oběhu za různých normálních i patologických stavů a byl vlastně předchůdcem mimotělního oběhu krve. Posléze E. Roučka věnoval přístroj lékařské fakultě MU v Brně pro výuku studentů. Dalším pokusným modelem byl *detektor emocí a lží*, jímž chtěl v kriminalistice tehdy zcela neobvyklým způsobem ověřovat výpovědi eventuálních delikventů. Ještě jako devadesátiletý navrhoval schéma *měřidla na objektivní identifikaci geopatogenních zón*.

Zemřel 16. března 1986 v Ezeldorfu.

První vysokoškolský profesor deskriptivní geometrie v Praze Rudolf SKUHERSKÝ

(1828, Opočno – 1863, Praha)¹⁾

Český vysokoškolský profesor, politik, spoluzakladatel Sokola pražského, vědecký badatel a publicista. Bratr významného hudebního teoretika Františka Skuherského.

Studoval polytechniku v Praze a ve Vídni. Roku 1852 byl jmenován profesorem deskriptivní geometrie na polytechnickém ústavu v Praze. Souběžně se věnoval společenskému dění. Zavedl fond bezplatných obědů pro potřebné studenty. Po pádu Bachovy vlády se zapojil do českého národního života. Byl zvolen poslancem do zemského sněmu za okresy Chrudim a Nasavrky. Jako funkcionář Jednoty pro povznesení průmyslu v Čechách, stejně jako před lety Perner s Riegrem, převedl opět tuto organizaci do českých rukou. Roku 1862 pracoval v přípravném výboru Sokola pražského a byl ostře sledován policií;

stejně jako před rokem, když zahájil pravidelné přednášky v českém jazyku, aniž čekal na povolení z Vídně. Do roku 1861 byly všechny vysokoškolské akce u nás podávány pouze v němčině.

Dožil se pouhých pětatřiceti let, díla však předal ohromující. Výrazně posunul kvalitu technicko-inženýrských oborů i pedagogiky. Národněuvědomovací činností se sociálním zaměřením položil zdravé základy nástupu českého hospodářství.

Z jeho spisů vyniká pojednání o získávání názorných obrazů pomocí speciálního rovnoběžného promítání a o lineární perspektivě. Skuherského metoda snadného získávání názorných obrazů je mnohem jednodušší než pravouhlá axonometrie a dodnes je použitelná v technické praxi. To dokládá ještě po sto letech náš prof. Fr. Kadeřábek, velký ctitel Skuherského.

Skuherský zemřel náhle ve svém vysočanském bytě na záškrť dne 9. října 1863. Sedm set sokolů šlo za rakví, kterou nesli jeho studenti deskriptivní geometrie a jeho nejvěrnější spolupracovník Rafael Morstadt. Rozloučit se přišli poslanci v čele s Palackým.

Kromě velkého díla zanechal po sobě i mladičkou vdovu Angeliku a maličkou Karolinku. Karolina se vdala v dospělosti do kolínského rodu Formánků na Červeném dvoře – jejich potomci však vymřeli po meči i po přeslici v Kolíně, v Praze i ve Vídni.²⁾

Poznámky:

- ¹⁾ *Masarykův slovník naučný*, díl VI., Praha 1932, s. 672.
- ²⁾ F. Potůček, *Paměti královského města Kolína, 1899*, in: *Archivní prameny Kolínska*, Kolín 1998, s. 58.

Redakčně zkráceno / J. Formánek

Podniky: Světová finanční krize zasáhne české firmy

Světová finanční krize, která před několika dny vypukla, zasáhne i české podniky, především exportně orientované výrobce. Shodli se na tom zástupci podnikatelů oslovení ČTK. Finanční krize způsobuje podle nich menší dostupnost finančních zdrojů pro tuzemské firmy a přináší jejich zdražování. Skutečný dopad krize, který umocňuje posilování kurzu koruny, však prý zatím nelze odhadnout. „Je nepochybné, že negativním dopadům se česká podniková sféra nevyhne. Nejde však pouze o současnou finanční krizi, ale o kombinaci s dalšími nepříznivými faktory, jakými je růst cen energií a materiálů a pokles poptávky na zahraničních trzích,“ uvedl ředitel sekce hospodářské politiky Svazu průmyslu a dopravy ČR Boris Dlouhý. Jak se podniky se situací vyrovnají, bude prý záviset na síle a délce dopadu. Ovšem následky budou o to větší, o co výraznější bude posilování koruny, dodal. „V posledních letech jsme si zvykli, že se nabídka komerčních bank přizpůsobila potřebám také sektoru malých a středních firem, které tak mohly snadněji financovat své projekty. Po této vlně nyní přichází ta dnešní, kdy se především firmy těchto

velikostí budou muset připravit na zpřísnění podmínek, a tedy zhoršení přístupu k úvěrům, hypotékám a například i leasingovým produktům,“ řekl ČTK předseda Mezinárodní obchodní komory v ČR Jaromír Drábek.

Česká pošta ruší své nerentabilní pobočky

Česká pošta se rozhodla rušit své nerentabilní pobočky v malých obcích. Deník *Mladá fronta Dnes* upozorňuje na to, že ze vsí mizí i hostince, školy nebo fary, ruší se autobusové spoje, místo sedláků jsou zemědělci, jímž jde hlavně o dotace. Venkov čeká při tomto vývoji zvláštní perspektiva: prázdné vsi, které ožijí jen o víkendech nebo v létě hejny chalupářů.

Poděbradské sklárny omezily výrobu, přestaly tavit sklo

V poděbradských Sklárnách Bohemia se během úterního odpoledne přestalo tavit sklo. Firma vypuštěním tavicí vany reagovala na hrozbu odpojení energií. Lidé z úseku tavení a hutí tak nešli do práce, ostatní provozy zatím fungují. V podniku ovšem panuje nervózní atmosféra, lidé se

bojí o místo. Místní pobočka je součástí skupiny Bohemia Crystalex Trading (BCT), která má milionové dluhy a od pondělí je v insolvenčním řízení. Hrozí proto odpojení energií, jak se na hodinu stalo již minulý týden. Pokud by poděbradské sklárny zcela ukončily svůj provoz, bez zaměstnání by se ocitlo více než 500 lidí. Další práci by hledali složitě, v regionu žádná další sklárna není.

Předražené občerstvení pro Rakušany

Vedle zlodějských taxikářů se Praha může „pyšnit“ ještě jednou ostudou, která zkazí mnohým turistům pobyt v české metropoli. Mám na mysli občerstvení na pražském letišti, které se smutně proslavilo svými vysokými cenami. Například espresso zde stojí po letošním zdražení 120 korun, tedy asi 4 eura 80 centů. Pokud byste chtěli ke kávě přikousnout například jahodovo-borůvkový koláč, musíte zaplatit dalších 180 korun. Celková útrata by tedy představovala 300 korun, tedy zhruba 12 euro. Ceny, které v některých případech přesahují úroveň ve Frankfurtu nebo v Londýně, si účtuje v některých svých provozovnách na ruzyňském letišti česká společnost Fast Food Service, která má zejména v prostorách za odbavením prakticky monopol. Fast Food Service provozuje na Ruzyni celkem 13 podniků a podle všech údajů se jí obchodně velice daří – při obratu 150 milionů korun vykázala loni zhruba 20 milionů korun zisk. Navíc se majitelé nemusejí obávat, že by je Správa Letiště v nejbližší budoucnosti mohla připravit o jejich zlatý důl – i když podrobnosti nájemní smlouvy nejsou známy, ukazuje se, že pravděpodobně má firma jistá svá místa až do roku 2030. Zároveň údajně za pronájem platí méně, než by odpovídalo. Přesto se nyní rozhodli čeští majitelé slepičku snášející zlatá vejčička prodat. Samozřejmě, že nabídka musela být odpovídající hodnoty – jednalo se o plných 350 milionů korun, které dosavadním majitelům zaplatí italská společnost Gruppo Save, provozující několik regionálních letišť v severní Itálii. Italové však obchod uskutečnili přes rakouského prostředníka, společnost Airline, Terminal & Business Catering Holding GmbH. Správa Letiště si od celé transakce slibuje pozitivní změny v sortimentu a zároveň doufá, že dojde k pozitivnímu posunu i v oblasti cen. Právě na ty si totiž již dlouhodobě stěžují nejen cestující, ale zejména cestovní kanceláře. Ale je otázka, zda Rakušané, respektive Italové, budou ochotni zlevnit, když je k podobnému kroku nikdo nenutí. Snižování cen je něco, do čeho se hrne jen minimum podnikatelů. (MaFr)

Z firmy se šíří zápach a zplodiny

Už mnohokrát jsme psali o Rakousku jako o zemi, která v oblasti ochrany životního prostředí představuje pro Českou republiku velký vzor. Bohužel ekologickým duchem nejsou prodchnuty ani všechny rakouské firmy – některé z nich přísné domácí normy obchází tím, že problematické provozny přesunuje do jiných zemí s mírnější legislativou. V některých případech pak spoléhají na pomalu fungující byrokratický systém a problémy řeší až s velkým odstupem. Zdá se, že podobný případ představuje závod na výrobu válečků do keramických pecí v Horní Bříze. Továrna sice patří společnosti HOB CerTec, v té však

většinový podíl drží rakouská firma Lasselsberger, která podniká ve velkém rozsahu i v České republice. Výraznější podíl drží i švýcarská firma KHP Marketing. V podniku v Horní Bříze nalezlo zaměstnání čtyřicet lidí, ale místní obyvatelé si již od roku 2005 pravidelně stěžují na výrazný zápach, který se několikrát týdně z továrny line. Dlouhou dobu byli však ujišťováni vedením podniku, že vše je z hygienického hlediska v naprostém pořádku a toto tvrzení potvrzovalo i měření certifikované laboratoře firmy Technické služby ochrany ovzduší Praha. Jenže česká inspekce životního prostředí zjistila při svém měření vyvolaném peticí občanů Horní Břízy letos v dubnu něco jiného – naměřila více než pětinasobné množství vypouštěných těkavých organických látek než odpovídá stávající české normě. Představitelé inspekce přitom upozornili, že měření certifikované laboratoře vůbec nezachytilo první fázi výpalu válečků, kdy právě dochází k nejrozsáhlejšímu úniku nebezpečných karcinogenních látek. Inspekce okamžitě vůči závodu v Horní Bříze zavedla správný zřízení a uložila mu pokutu. Protože se firma může proti rozhodnutí odvolat, nechce inspektorát výši pokuty zatím zveřejňovat. Především však firmu HOB CerTec konečně někdo po několika letech donutil, aby se zabývala řešením celého problému – přiměl ji navrhnout takzvanou dopalovací komoru, která nebezpečné látky dokáže přetransformovat. Občané Horní Břízy však teď asi budou s obavami sledovat svůj zdravotní stav, zda se několikaleté zasažení nebezpečnými látkami nakonec neprojeví. Doufejme alespoň, že rakouské firmy si uvědomí, že ekologické problémy nelze přesouvat do České republiky. (MaFr)

České sendviče do Rakouska

Česká jednička na trhu s bagetami a sendviči, společnost Crocodile ČR, již dříve podnikla expanzi do zahraničí – v Maďarsku spolupracuje s menšími nezávislými obchody, stejně jako s některými obchodními sítěmi, jako je Conoco, Lukoil, Spar nebo Metro. Na celkových tržbách, které loni dosáhly 672 milionů korun (zhruba 26,5 milionu eur), se maďarská pobočka podílí zatím zhruba deseti procenty. Crocodile vlastněný českým podnikatelem Petrem Cichoněm však myslí na další zemi – na Rakousko. Právě zde začal také prodávat své obložené housky, především v obchodech připojených k čerpacím stanicím proslulých společností Shell a BP. Možná tak při odpočinku na benzínce okusíte i český potravinářský výrobek. Ale těžko lze předpokládat, že byste to příliš poznali na chuti – bagety a sendviče Crocodile ČR totiž v sobě spojují všechny pozitiva i nevýhody mezinárodní potravinářské výroby – na česká specifika tu není žádný prostor. (MaFr)

Komerční nemovitosti v Česku skupují ve velkém vietnamští obchodníci

Zájem mají podle *Lidových novin* především o stará obchodní centra, restaurace i bývalé mateřské školky. Česká obchodní inspekce kvůli tomu chystá zvláštní kontrolní akce, píše deník. Vietnamští investoři si troufají i na vlastní development obchodních ploch. Toho si všímají i kontrolní úřady. Cílené kontroly již od počátku proto mají předejít

stavu, který panoval v tržnicích. Po zkušenostech z příhraniční oblasti se očekávají například problémy s nealkoholickými cigaretami a alkoholem.

Změní se české kempy?

Přestože životní úroveň v Rakousku a v České republice se pomalu sblíží, stále zůstávají oblasti, kde Rakousko může sloužit jako inspirace a zdroj. Patří mezi ně i úroveň služeb pro turisty, na níž si v České republice zahraniční návštěvníci stále dost často stěžují. Jako příklad můžou sloužit třeba kempy, které se nyní v České republice potýkají s velkým poklesem zájmu turistů. Důvod není potřeba složitě hledat – obliba kempů v minulosti pramenila spíše z jejich nízkých cen ve srovnání s cenami klasických ubytovacích zařízení. Jenže doba se silně změnila a co stačilo návštěvníkům před patnácti lety, nyní nemá sebelepší šanci na úspěch. A vybavenost mnohých zařízení se v uplynulých letech příliš neměnila. Propady obsazenosti u kempů ve středních Čechách dosahují v mnoha případech dokonce dvouciferných čísel. Podle analytiků přitom existuje jednoduchá pomoc, pro kterou lze najít inspiraci třeba v Rakousku. Spočívá ve výrazném zlepšení vybavenosti kempů zařízeními jako je například gril, půjčovna kol nebo v zavedení kulturních programů. Kromě toho by se víc pozornosti mělo věnovat i připraveným restauracím, které by měly nabídnout nějaké speciality, které by sem klienty lákaly. Výsledkem změn by se

měla stát i určitá rozrůzněnost zařízení, aby se navzájem nepodobaly jedno druhému jako vejce vejci. Zástupci cestovních kanceláří však podle svých slov na nějaké pronikavé změny v nejbližším období příliš nevěří. Spíše se jako pravděpodobný scénář jeví další chátrání stávající sítě. Teprve když zanedbané podniky definitivně ztratí své klienty, najde se snad podnikatel nebo skupina podnikatelů, kteří dokáží vzniklé díry na trhu využít. A nelze vyloučit, že výsledná náprava nakonec vyjde z ciziny, třeba právě z Rakouska. (MaFr)

Jablek bude letos dost

V posledních letech se úroda jablek v českých zemích moc nevyvedla – mnoho škody napáchaly jarní mrazíky, v létě zase sady trápilo kruté sucho. Naopak letos počítají čeští producenti s lepším výsledkem. V některých případech počítají i s dvojnásobnou úrovní ve srovnání s rokem 2007. Nicméně výrobci jablečné šťávy z Rakouska a Německa asi nebudou dodávkami od svých českých partnerů příliš spokojeni – lepší povětrnostní podmínky totiž způsobily, že podíl menších průmyslových plodů výrazně poklesl. Ale na druhou stranu se Rakušané nemusí obávat, že by tento výpadek nějak výrazně zkomplikoval trh s nealkoholickými nápoji. Případný výpadek jablek bude možné snadno vyrovnat dodávkami americkými pomerančů – jejich cena totiž podle tiskových agentur klesla v poslední době na svá historická minima. (MaFr)

EKOLOGIE A VĚDA

Boj o Šumavu

V českých médiích v poslední době znovu ožívá dlouholetý spor o způsob řešení kůrovcové kalamity. České ekologické Hnutí Duha společně s ministerstvem pro životní prostředí a správou Národního parku Šumava totiž prosadila zákaz kácení s tím, že nechce vytvářet holiny. Zároveň prohlašují, že na místě uschlých stromů se rozšíří nové semenáčky odolné proti kůrovci. Tento postup se ovšem vůbec nelíbí některým lesníkům i představitelům samosprávy a ostře proti zvolené variantě řešení protestují. Připojili se k nim i dva regionální senátoři – Tomáš Jirsa a Jiřina Ripelová. Zpochybňují i nejnovější experiment spočívající na postřikování speciální houbou *Bauveria bassiana*, která má šíření kůrovce zastavit. Upozorňují, že kůrovec již začal přelétat z české strany na německou a rakouskou, což si vynutilo vykácení pruhu lesa na pomezí mezi oběma zeměmi. Nicméně německé a rakouské řešení umožnilo aspoň zachování lesních porostů, kdežto v České republice vypadá situace doslova tragicky. Oba senátoři dokonce stav lokality pramene Vltavy přirovnali ke katastrofě, která vzhledem k emoční hodnotě spojené s tímto místem odpovídá úmyslnému spálení *Kosmovy kroniky*. Obecně lze říct, že vývoj lesních porostů v oblasti Šumavy představuje mimořádně významnou zkoušku schopností představitelů strany Zelených a s nimi poměrně často spolupracujícího Hnutí Duha. Pokud se experiment zdaří, získají značnou

výhodu jak nad představiteli místní samosprávy, tak zejména nad lesnickými odborníky. Zatím však vývoj nahrává spíše jejich oponentům, kteří považují názory ministra životního prostředí Bursíka za značně nekompetentní. Ale koneckonců všechny sociologické průzkumy ukazují, že voličstvo strany Zelených se rekrutuje především z velmi mladých obyvatel velkých měst, kam ani problémy se šumavskými lesy nedolehnou. (MaFr)

Úspěch libereckých neurochirurgů

Liberečtí neurochirurgové pod vedením primáře Petra Suchomela jako první na světě sešroubovali první krční obratel bez řezání krku. Informují o tom *Hospodářské noviny*. Neurochirurgové z liberecké nemocnice vymysleli, jak velmi šetrně spravit zlomený první krční obratel, aniž by měl pacient do konce života problémy s otáčením nebo bolestmi krku. Primář liberecké neurochirurgie Petr Suchomel tak podle listu dokazuje, že špičková medicína se dá dělat i mimo špičková centra v Praze a Brně. A zdaleka není sám. Výbornou pověst mají i další kliniky z krajských a někdy dokonce okresních nemocnic. Specialisté z kardiologie a úrazové chirurgie v Českých Budějovicích, z oční kliniky ve Zlíně nebo z urologie v Jablonci nad Nisou dokazují, že v regionech se často dělá minimálně stejně dobrá medicína jako ve fakultních nemocnicích.

Pozvánka na sportovní akci
nejen pro sportovce

26. 10. 2008
Pochod zdatnosti

Sraz v 11:30
na stanici autobusu 38A
Cobenzl-Parkplatz

Bližší informace
tel.:
0664/5643805

Pořádá Sokol Vídeň III/XI

Srdečně zveme
na tradiční

Moravské hody
18. 10. 2008 ve 20:00 hod.

Schwenkgasse 22, Gaterhölz
1120 Wien
Jednota Sokol XII/XV

Srdečně zveme
na

Martinskou zábavu

7. 11. 2008
Jednota Sokol XVI/XVIII

Oslava jednoty

- 120 let od založení

8. a 9. listopadu 2008
- sobota a neděle

Jednota Sokol XII/XV

Cvičitel'ský sbor SŽR zve k účasti na

TURNAJI
VE STOLNÍM TENISU
o víkendu

11.-12. října 2008

Přihlášky a informace:
S.Sterba@gmx.at
tel. 0650/967 9090

HISTORICKÉ OHLÉDNUTÍ

Slavná řidička Eliška Junková

Ženy stály u samých počátků automobilismu. Slavná je především legendární jízda Bertý Benzové, která se v srpnu 1888 proti vůli manžela vydala na jím zkonstruované tříkolce na rekordní 106 kilometrů dlouhou jízdu mezi Mannheimem a Pforzheimem. Nejslavnější českou automobilistkou byla bezesporu bankovní úřednice Eliška Junková. Eliška poprvé do závodního vozu usedla v roce 1923 jako Čeňkova spolujezdkyně. Jako pětadvacetiletá zvítězila v roce 1926 v závodu do vrchu Zbraslav - Jiloviště a v příštích dvou letech přidala řadu úspěchů i v zahraničí. Vrcholu dosáhla v roce 1928 v sicilském Targa-Floriu, kde skončila pátá v nejtěžším závodě na světě. Její manžel ale 15. července 1928 tragicky zahynul na německém okruhu Nürburgring. Eliška se v reakci na tragédii závodního vo-lantu navždy vzdala.

Češi si z paralympiády přivezli 27 medailí

Český vozíčkář Rostislav Pohlmann získal na paralympijských hrách v Pekingu svoji druhou vrhačskou medaili, stejně jako v hodu diskem obsadil třetí místo i v oštěpařské soutěži. V závodě sloučených skupin F57/58 vylepšil český rekord na 39,85 metru. Cyklista Jiří Ježek vybojoval dvě zlaté medaile, stejně jako plavkyně Běla Hlaváčková. Celkově česká výprava zakončila svou účast v Pekingu ziskem šesti zlatých, tří stříbrných a osmnácti bronzových medailí.

Plavkyně Běla Hlaváčková vybojovala dvě zlaté medaile na paralympijských hrách v Pekingu

† Juraj Okoličány

10. září 2008 zemřel v Bratislavě bývalý mezinárodní a ligový hokejový rozhodčí Juraj Okoličány. Okoličány obdržel v květnu t. r. jako první Slovák Cenu Paula Loicqua za světový přínos hokejovému sportu. Po zániku federace byl krátce viceprezidentem svazu a manažerem reprezentace na dvojích olympijských hrách a mistrovství světa.

Juraj Okoličány

VÝROČÍ

Antonín Benjamin Svojsík

(5. 9. 1876 – 17. 9. 1938)

pedagog, zpěvák a zakladatel českého skautingu

Pohybově nadaný mladík se stal tělocvikářem. Nejdříve působil na žižkovské reálce a pak na prestižním gymnáziu v Křemencově ulici. Od dětství také chodil do Sokola a v sokolské hierarchii rychle postupoval – v devatenácti byl již náčelníkem jednoty ve Slivenci a ve třidvaceti náčelníkem celé Jungmannovy župy.

Ve dvaadvaceti letech se třemi kamarády založil Pěvecké učitelské kvarteto, později přejmenované na České pěvecké kvarteto. S tímto tělesem absolvoval mnoho koncertů v USA, Japonsku, Číně, Indii, ale i na Balkáně, v Palestině a Egyptě. Svojsík byl v kvartetu nejmladší, a tak přišel k přezdívce Benjamin, kterou pak přijal do svého jména.

Když se jako středoškolský profesor tělocviku na svých cestách seznámil se skautingem, byl jeho myšlenkami nadšen. Svojsík chtěl skautingem rozšířit sokolský program, ale to nevyšlo. První oddíly v roce 1911 tedy vznikaly pod patronátem Svazu českých spolků a přátel pro tělesnou výchovu mládeže. V roce 1912 se Svojsík vydal se svým oddílem sestaveným většinou z žáků žižkovské reálky na první experimentální tábor u Vorlovské myslivny v lesích pod hradem Lipnice. O rok později se již konalo čtrnáct táborů a v roce 1914 bylo už českých skautů tolik, že mohl

vzniknout naprosto samostatný spolek „Junák – Český skaut“ s vlastními stanovami.

Jeho další rozvoj nezastavila ani první světová válka – pouze jej utlumila. Při vzniku republiky na přelomu října a listopadu 1918 se skauti a skautky proslavili svojí službou Národnímu výboru – dle svého hesla „byli připraveni“. Po celé týdny fungovali jako kurýři a spojky pro rodící se státní aparát. Pokračovali pak humanitárními akcemi při pomoci Slovensku a Podkarpatské Rusi.

Svojsík se stal jedním z devíti členů prvního mezinárodního skautského ústředí a také představitelem Svazu slovanských skautů. Světovým náčelníkem skautů Baden-Powellem byl vyznamenán anglickým Řádem stříbrného vlka, nejvyšším skautským vyznamenáním. Za jeho života Svaz junáků – skautů a skautek neustále nabýval na síle. V roce 1938 měla organizace přes 60 000 členů. A. B. Svojsík se o prázdninách 1938 vypravil na východ – do Sovětského svazu – jako člen delegace zástupců tělovýchovných a sportovních organizací. Mimo jiné jej zajímala mimoškolní výchova sovětské mládeže. Co viděl, již svým přátelům sdělit nestačil. Vrátil se domů vážně nemocen a o šest týdnů později podlehl streptokokové nákaze a následnému hnisavému zánětu plic. Nedožil se tak národní tragédie Mnichova, protektorátu a druhé světové války – a tím ani prvního násilného umlčení své největší lásky: českého junáctví.

Sokolská župa rakouská
1010 Wien, Drachengasse 35
Tel./fax: ++43 1 604 87 04
(Dipl.-Ing. Jiří Nováček)
e-mail: novacek.wien@aon.at

Sokol informuje
Jako tělovýchovný spolek s dlouholetou tradicí Vám Sokol nabízí sportovní hodiny vedené školenými vedoucími s velkou praktickou zkušeností. Přijďte se podívat, srdečně Vás zveme!

Náčelnictvo a cvičitelé
Sokolské župy rakouské

Informace:
s. Marie Píbilová, tel. 330 97 87
s. Irena Floriánová,
tel. 0650/90 194 90

**Sokolská župa
rakouská**

www.sokol-wien.at

Česká obec sokolská
Tyršův dům – Újezd 450,
118 01 Praha 1
Tel.: ++420 257 007 111
Fax: ++420 257 320 580
www.sokol.eu

Sokolský adresář
na
www.sokol-wien.at

Cvičení rodičů s dětmi

Cvičíme
každé pondělí
17:00 – 18:00

Bližší informace:
Mag. I. Mühlbergerová
tel.: 480 49 14

Župní družstvo volejbalu (vedoucí odboru Anton Florián, tel. 01/586 86 86)
23, Anton Baumgartner-Strasse – kulatá hala Alt-Erlaa

Čtvrtek	19:30 – 21:00	odbižená (muži)
---------	---------------	-----------------

Župní trénink ve stolním tenise (info přes den: Pavel Vlček, tel. 01/86 99 297)
17, Steinergerasse 7 – sokolovna

Pátek	18:00 – 19:30	stolní tenis
-------	---------------	--------------

Župní zdravotní cvičení
17, Steinergerasse 7 – sokolovna

Úterý	16:00 – 17:30	ženy a muži
-------	---------------	-------------

Sokol Vídeň II

2, Blumauergasse 2 – tělocvična veřejné hlavní školy

Pondělí	18:00 – 19:30	odbižená (muži)
	19:30 – 21:00	nohejbal (muži)
Středa	19:30 – 21:00	gymnastika (ženy)

Sokol Vídeň III/XI

Informace pro zájemce o volejbal:

N. Stěrbová, tel. 0650/967 80 80,

e-mail: K.Sterba@gmx.at

3, Sebastianplatz 3 – tělocvična školy Komenský

Čtvrtek	19:00 – 21:00	gymnastika (ženy)
---------	---------------	-------------------

Sokol Vídeň X

Každou první středu v měsíci seniorské odpoledne od 14:00. Hosté vítáni.

Info: WernerKallin, tel. 01/968 20 53

nový e-mail: sokol-10@chello.at

10, Angeligasse 21 – sokolovna (tel. 01/600 20 20)

Úterý	17:00 – 18:00	tanečky pro malé děti
	18:00 – 19:00	showdance
	19:00 – 20:00	aerobic
	21:00 – 22:00	foťbal
Středa	19:00 – 21:00	odbižená (mix, Sokol III)
Čtvrtek	09:00 – 10:30	lady power
Pátek	15:30 – 19:00	SVS (dorostenci, Sokol V U-17)
	19:00 – 21:00	SVS (Sokol V)

Sokolská jednota Tyrš XII/XV

Info: Dipl. Päd. Ing. F. Kalousek, tel. 01/81 34 333 (přes den), franz.kalousek@tele2.at

Jednota cvičí v sokolovně 10, Angeligasse 21.

Pondělí	19:30 – 21:00	míčové hry (muži)
Čtvrtek	17:30 – 18:45	základní sportovní gymnastika (žactvo)
	19:30 – 20:30	kondiční a posilovací cvičení na hudbu (ženy + muži)

Sokol Vídeň XVI/XVIII

Info: tel. 01/480 13 57

17, Steinergerasse 7 – sokolovna

Pondělí	17:00 – 18:00	cvičení rodičů s dětmi
	18:00 – 19:15	cvičení žactva / stolní tenis
	19:30 – 21:00	trénink oddílu stolního tenisu
Úterý	19:30 – 21:00	gymnastika „speciál“ (ženy a muži)
Středa	18:00 – 21:00	trénink oddílu stolního tenisu
Čtvrtek	19:30 – 21:00	gymnastika (ženy)
Pátek	20:00 – 22:00	základní sportovní gymnastika (muži)

Sokol Vídeň XXI

21, Roda Roda-Gasse 7

Úterý	19:00 – 21:20	gymnastika, míčové hry (ženy + muži)
-------	---------------	--------------------------------------

Nejmocnější sedlák zapráská bičem

„Každé potlačené svědomí je špatným svědomím, které se projevuje a realizuje jako nevráživost, podezřívavost, jako nezahladitelný resentment. A výbuchy resentimentu se v dějinách objevují, jak známo, v podobě zavilé nenávisti, surového fanatismu a bestiálního násilí.“

Přetisk textu Karla Kosíka *Rozum a svědomí*, předneseného na sjezdu spisovatelů v červnu 1967, působí v Právu z 21. srpna 2008 jako nostalgické memento v záplavě zavilé nenávisti. Dva srpnové týdny strávené v izolaci *Radiožurnálu* a českých novin jsou exkurzí do hlubokých padesátých let, kdy ještě antiimperialistické kampaně vzbuzovaly upřímnou lidovou odezvu. Kdy se ale poštětil tak zdařilý souběh příležitostí jako válka v Gruzii ausgerechnet na kulaté výročí okupace? Ne, tenhle scénář není od George Orwella ani od Tomáše Klvani, zde se činili profesionálové. Jakoby se celá země jako na povel rozpoměla a chtěla si svou čtyřicetiletou amnézii jedním rázem vynahradiť. Čtyřicet dvacet hodin denně popisují pamětníci děs a hrůzy ruské okupace, hukot letadel a rachot tanků, bezradnost, zda je válka, nebo co, lidé nevěděli, co bude, na některé mířil Rusák samopalem, jiní by bývali bojovali, kdyby směli, další to zlomilo na celý život. Přerušují je pouze zprávy z ruské okupace Gruzie a ovšem – olympiáda a písničky. Z šedesátých, rozumí se. V Praze, Brně a dalších městech pro větší názornost instalovali historické tanky a reprodukovanou střelbu z kulometů, každou hodinu až do konce září. Slovenskému či Pražskému povstání se srovnatelné pompy nikdy nedostalo, ba ani bitvě u Slavkova.

Ankety mezi mladými lidmi ji zcela ospravedlňují, 21. srpen je pro ně vesměs neznámé datum. Tu člověku ze vztahu národa k vlastní historii a přítomnosti zatrne – byli jsme také takoví ignoranti? Samozřejmě, že byli, i nám totalitní školství zatajilo nejhanebnější období našich dějin, vyvraždění Romů, vyhnání Němců, převzetí české verze nacionálního socialismu. Jenomže dnešní školství za totalitní považovat nechceme a zatajované období je to jediné v našich novodobých dějinách, ke kterému se můžeme hlásit s hrdostí.

K posilování národní hrdosti ale pompézní kampaň nesměřuje, ba naopak. Plačtivé hlasy pamětníků autenticky dokumentují naši historickou ublíženost, bezbrannost a malost, naší osudovou vydanost na pospas silným a mocným tohoto světa. Ti mladí by museli být nadlidsky bystří, aby si z útržků svědectví dokázali utvořit realističtější představu šedesátých let, zrodu občanské společnosti, politických vůdců v jejím vleku, vize demokracie, volného trhu a sociální spravedlnosti sdílené napříč názorovými směry, revoluce bez nenávisti a obrázků nepřátel, vrcholného období československé kultury, intelektu a národního sebevědomí.

A i kdyby to dokázali, v orwellovské paměťové díře zmizelo to nejdůležitější, totiž že v srpnu 1968 v Československu nevítežily invazní armády Varšavského paktu, ale občanská společnost, která jim zabránila splnit zadání. Členové revoluční dělnicko-rolnické vlády, která měla v zemi převzít moc a invazi dodatečně legitimovat, pod dojmem jednotného odporu národa na své funkce do jednoho rezignovali a okupační vojska se ocitla v politicky bezvýchodné situaci. Obsadila všechny strategické body,

úřady, letiště, křižovatky, mosty, zatkla reformní vůdce – a nebylo jim to nic platné. Okupovaná země fungovala i bez politického vedení dál, nepodařilo se ani zastavit vysílání rozhlasu a televize, tisk a distribuci novin a časopisů, fungovala infrastruktura, pošty, telefony, zásobování. Invazi odsoudili prezident, vláda i parlament, československý ministr zahraničních věcí požadoval v OSN naléhavé jednání Rady bezpečnosti. Pod nosem okupantů se hned druhý den sjelo 1 200 delegátů z celé země na utajený (sic!) XIV. sjezd KSČ, který agresivně rovněž odsoudil. Národ stál jednotně za Dubčekem, Černíkem, Smrkovským, Svobodou, jsme s vámi, buďte s námi, vzkazoval svým zavlečeným vůdcům – a díky fungujícím sdělovacím prostředkům jej bylo slyšet po celém světě, neponechával prostor pro dezinformaci a kontrapropagandu, svět prožíval události v Československu denně live na vlastní oči a uši.

V paměťové díře zmizelo, že národ úspěšně vzdorující půlmilionové armádě byl poražen teprve svými vlastními vůdci. Sovětům za daných okolností nezbylo než zatčené zase propustit a začít vyjednávat. Nejen, že českoslovenští představitelé vůbec přistoupili na jednání v Moskvě, ačkoli byli ve výhodnější pozici a Moskva by bývala musela přistoupit na jednání v Praze či alespoň na neutrální půdě, ale celá československá delegace s čestnou výjimkou Františka Kriegla, včetně těch, kterým národ možná právě zachránil život, proti výslovnému mandátu lidu, vlády, parlamentu i rodné strany smlouvu o pobytu sovětských vojsk podepsala a vykonala tak akt vlastizrady, které se vybraní mouřeníni dělnicko-rolnické vlády neodvážili.

A do třetice zmizelo v paměťové díře, že za východisko z fiaska invaze zaplatila i Moskva dramatickými ústupky, nejen návratem internovaných reformních politiků, ale i akceptováním nových, zvolených XIV. sjezdem KSČ, a že k jejím prvotním starostem patřilo uchránit své mouřeníny před trestem. S výjimkou legalizace přítomnosti sovětských vojsk a odvolání sjezdu KSČ se reformní křídlo vrátilo z jednání fakticky posílené, zatímco Moskva své nejtěžší kalibry vystřílela naprázdno. Jestliže se tedy v průběhu následujícího roku přesto prosadila husákovská normalizace, nebylo to ani tak výsledkem invaze, jako výsledkem šoku, inkompetence, oportunistu a úpadku do politické moudrosti knížecího ministra – nejbohatší a nejvlivnější sedlák zapráská bičem a ostatní se podřídí.

Komunismus je nereformovatelný, omílají vládní politici své zaklínadlo, své vlastní resumé vytunelovaných dějin. Kterýpak komunismus mají na mysli, ten demokraticky tržně soukromopodnikatelský z šedesátých let? Z čeho pak vyvodili jeho nereformovatelnost, z intervence cizích armád? Jakpak si ospravedlňují svůj obdiv k liberalismu nejuspěšnější světové ekonomiky? Je reformovatelná kleptokracie?

Okupace Gruzie je totéž jako okupace Československa v srpnu 1968, zní vlastní obsah poselství. Rusko přestoupilo meze přípustného. Ruská vojenská invaze do Gruzie porušuje mezinárodní právo a je nepřijatelná. Odhodlání Ruska obnovit mocenskou politiku je přímým ohrožením základů EU a něco takového nemůžeme ignorovat. Rusko se nezměnilo, ruský imperialismus nás může obsadit i potřetí. Rusko je ohrožením. Nejen vojensky kvůli radaru, ale kvůli ropě i ekonomickým. Po událostech v Gruzii je jasné, že pro naši bezpečnost potřebujeme ne jednu, ale

co nejvíce amerických základů. Evropa je ve studené válce a NATO musí jednat. Na místě je vyslat do Gruzie mezinárodní síly a Česká republika je připravena se do takové mise zapojit. Zastavme toho medvěda.

To nejsou parafráze, to jsou autentické citáty českých politiků a médií na pozadí uslintané nenávistné kampaně k výročí národní ublíženosti. Švejtkovský pokřik Na Moskvu vysvětluje i to náhlé rozpomenutí: zatímco počátkem devadesátých bylo kvůli privatizacím a restitucím třeba osmašedesátý zatajit a celá čtyři desetiletí paušálně ztratit jako jediné zločinné období, pro tažení proti Rusku je naopak paralela Československo 1968 – Gruzie 2008 nenahraditelným propagačním materiálem. Dějiny jako veřejnosti nepřístupný depozitář resentmentů a rekvizit. Protiruské tažení Nové Evropy, která ještě nedávno připravovala tažení proti Západu, připomíná ze všeho nejvíc policejního psa poštvaného proti nepříteli. Jediněná zkušenost s totalitním systémem, tento inzerovaný přínos Evropskému společenství, se zjevně omezuje na narušené sebevědomí, zavlou nenávist k předchozímu pánovi a přejeté návyky.

Něco tu ovšem nesouhlasí: když Češi svou kampaň k srpnu 1968 připravovali, nemohli správné načasování Saakašvilioho útoku na Cchinvali a ruskou reakci předvídat. Utrhl se Saakašvili ze řetězu a v pravý okamžik hloupě nalezl na ruské provokace, ačkoli ho před nimi Američané varovali? Kdo chce, uvěř. Role neřízené střely ale Saakašvilimu nesedí. Vystudoval přední americké univerzity, má nejlepší kontakty k americké administrativě, je osobním přítelem senátora McCaina a dokonce mu platí poradce Stephena Gillerse. Ubezpečování Condoleezy Rice, že Amerika bojuje za své přátele, je věrohodnější stopou, zejména připomeneme-li si, jak americká diplomacie svého času vylákala Saddáma Husajna k útoku na Kuvajt. McCainovy šance lehce stouply, v Polsku to zabralo excelentně, v Česku je výsledek spíše hubený. Pár tisíc cizích mrtvých ale není žádná velká investice. Mrazení ale vyvolává snadnost, s jakou zkompromitovaná americká administrativa své evropské loutky dosud vodí.

Novější vztahy Ruska k Západu ovšem vypovídají opak toho, co se dozví konzument české politiky a českých médií. Gorbačov i Jelcin chápali rozpad SSSR jako historické vítězství nad komunismem, při kterém se Rusko konečně přidalo na správnou stranu. Ronald Reagan byl první, koho Jelcin o rozpadu osobně radostně informoval, a nové Rusko se s důvěrou oddalo do péče nových přátel. Stáhlo se ze střední Evropy, zažádalo o členství v NATO a v EU, vděčně přijímalo americkou pomoc při likvidaci svého jaderného arzenálu i zaměstnání pro své již nepotřebné jaderné odborníky, přeochoťně se podrobovalo pokynům Mezinárodního měnového fondu, uctivě přijímalo doporučení západních expertů a úzkostlivě dbalo na dodržování všech mezinárodních pravidel a závazků.

Výsledky se promptně dostavily. V průběhu devadesátých let se propadlo do ekonomického, politického, morálního a sociálního marasmu, proti kterému byl Klausův rozvrat procházkou růžovým sadem. Rusko by nemělo mít vůbec žádnou vlastní zahraniční politiku a pokud možno ani domácí ne, vzkazoval Moskvě Clinton. Zoufalé žádosti o ekonomickou pomoc počátkem 90. let byly zamítnuty, odmítly jej EU i NATO. NATO se na svém washingtonském

summitu z obranného společenství změnilo v útočné a započalo svou expanzi ruským směrem. Jeho historicky první válečnou akcí bylo bombardování Srbska, nejbližšího ruského spojence v Evropě. Přesto Rusko ještě po 11. září projevilo loajalitu nejen Bushově válce s terorem, ale i agresí proti sousednímu Afghánistánu. Odměnou mu byly unipolární politika, likvidace mezinárodního práva, ukončení smluv o odzbrojování a nové závody ve zbrojení, agrese v Iráku a pokusy o další v Iránu, režirování prozápadních barevných revolt v sousedních zemích, rozbití Srbska a vyhlášení samostatného Kosova, pokračující obklíčování, nové americké základny v Polsku, Česku, perspektivně v Izraeli a Kosovu a vojenský útok na proruské obyvatelstvo Osetie a Abcházie.

Na obavy o vlastní bezpečnost se Rusku dostávalo jen farizejského chlácholení, že obklíčování není zamýšleno proti němu, a zuřivého štěkotu psů otevřeně hlásajících opak. Že to není trvale udržitelný stav, bylo jasné. Překvapením je jen razance ruské reakce, o to závažnější, že Západ mezitím odstranil všechny zásady a pravidla mezinárodního soužití, kterých by se nyní mohl dovolávat. Sedlák Bush zapráskal bičem a Rusko se přizpůsobilo. Repertoár možných recipročních opatření má stejně bohatý jako účinný, od politického nátlaku a korumpování prostřednictvím intaktní sítě agentů přes podporu ruských a proruských menšin, vyvolávání lokálních konfliktů a dosazování spřátelených vlád, přes ekonomický nátlak kapitálem, nabídkou investic, ropou, plynem, mafiemi, přes dodávky účinných zbraní a podpory protizápadně zaměřeným státům a subverzním skupinám až po masivní mezinárodněpolitické zázemí na druhé straně světa, v Šanghajske smlouvě. Rusko nepotřebuje spolupráci s NATO o nic víc, než NATO potřebuje Rusko, konstatuje realisticky ministr zahraničí Lavrov. A Západ nemá mimo třetí světové války nic, co by mohl ruské protiofenzívě postavit a při své současné diskreditaci ani šanci v ní zvítězit. Bushova administrativa stihla na poslední okamžik způsobit ještě jednu pohromu.

Pro USA představuje vzestup Ruska další schod v pádu z pozice světového vůdce. Nadcházející volba mezi McCainem a Obamou bude pro příští americká desetiletí osudová. Evropa si po počátečním siláckém rozjezdu novou geopolitickou realitu uvědomila a rychle zařadila zpátečku. Snaha přetřpět závěrečné měsíce Bushovy administrativy bez dalšího vyhrocování atlantického napětí se jí v případě kosovského ústupku vrátila jako bumerang. Pro zbyvajících většinu světa představuje Rusko novou a dlouho očekávanou hvězdu na nebi světové politiky, schopnou účinně se bezmeznou arogancí Západu postavit.

Pro české bojovníky je ovšem studená válka standardní stav, ve kterém vyrostli a ve kterém se cítí jako ryba ve vodě. Je třeba jen pozorně sledovat, proti komu právě nejvlivnější sedlák prásá bičem. Pak stačí se horlivě připojit a hlasitě odvádět pozornost od vlastních rukou k nepříteli. A pokud si přesto někdo všimne, patří zjevně k nepříteli a sedlák se o něj už postará. Funguje to tak nejméně sedmdesát let a není důvodu na tom cokoli měnit. Jediným problémem je náš chronicky špatný odhad, který sedlák je právě ten nejvlivnější.

Přemysl Janýr – *Britské listy* 1. 9. 2008:
<http://www.blisty.cz/art/42484.html>

Proč obdivuji Němce

Není tomu tak dávno, co jsem napsal úvahu o svém obdivu pro Švýcarsy. Vznikla spontánně, neplánovaně, nikdo mne nežádal, abych na to téma psal do nějakých novin, nikdo mi nenabízel honorář. Napsal jsem prostě to, co jsem cítil na duši a měl jsem potřebu to vyjádřit písemně pro své přátele a známé, kteří si rádi občas přečtou mé postřehy z cest po světě.

Nyní činím podobně – rád dávám na papír své myšlenky a pocity, které prožívám vždy, kdykoliv navštívím Německo. Za posledních 25 let to bylo nesčetněkrát. Ale teprve u mé poslední návštěvy ve druhé polovině srpna roku 2008 jsem sám pro sebe dokázal pojmenovat, čím mi Německo imponuje.

Myslím, a říkám to zcela vážně, bez patosu nebo zájmu někomu polichotit, a zároveň s vědomím, že někoho můj názor třeba podráždí, že takový národ, jako je národ německý, v Evropě a možná i v celém světě, snad ani neexistuje. Je to možná troufalá věta, pokusím se však vysvětlit, proč ji říkám.

Před 63 lety skončila nejhroznější válka, jakou kdy lidstvo zažilo. Přišly v ní o život milióny lidí. Nejvíce, kolik vůbec kdy za války zahynulo. Byla zdevastována a zcela zničena celá města, vesnice, fabriky a důsledky této tragické války poznamenaly na celá desetiletí osudy miliónů lidí nejenom v celé Evropě, ale i v Asii a v Americe. Jak známo, tuto válku vyvolalo Německo. Přesněji řečeno: ta část Němců, která se nechala zfanatizovat populisticko-nacionalisticko – a dodejme taky – psychózou poznamenanou osobností Adolfa Hitlera. To, co následovalo, všichni víme: došlo k novému uspořádání Evropy rozdělené na dva bloky: komunistický a tzv. kapitalistický. Německo, jako země, která válku vyvolala, bylo na celá desetiletí přinuceno platit a napravovat škody ve všech zemích, které napadlo. Dnes už snad ani nikdo nedokáže vyčíslit sumu, kterou muselo zaplatit na reparacích. Avšak Německo samo bylo taky zničené, jako málokterá jiná země. Závěr války vedený útoky sovětské armády od východu a americké armády od západu způsobil nepředstavitelné škody na materiálních věcech. A k tomu hrozná bída a pokoření civilního obyvatelstva... Zmíním jen dvě události, které mi z mnoha setkání a rozhovorů s Němci dodnes rezonují v uších. Řekly mi je osobně dvě ženy, kterým je dnes již přes 80 let.

První z nich pochází z jedné vesnice u Landshutu. Toto městečko je vzdálené od Norimberku asi 200 km. Když byl však Norimberk bombardován a prakticky srovnán se zemí, přes tu velkou vzdálenost bylo vidět obrovský žár na obloze.

Druhá žena pochází z Berlína. Když sovětská armáda dobyla toto město, byla část armády natolik zfetovaná a demoralizovaná vítězstvím, že se dopouštěla takových brutálností na civilním obyvatelstvu, že ani historikové si ze soucitu netroufali o tom podrobně psát. V jedné ulici objevili v domě úkryt plný žen. Vojáci je vyvedli ven a pak celý vojenský oddíl, snad sto mužů, si stoupl do řady a jeden za druhým všechny ženy, některé vícekrát, brutálně znásilnili...

Německo bylo po válce tak pokořené a zdecimované, že si to dnes ani nedokážeme představit. Teď však chci nechat stranou city či morální a psychologický výklad toho,

co muselo jako konsekvenci podstoupit za to, že vyvolalo válku. Chci jen říct, že bylo materiálně, ale i morálně tak na dně, jako snad žádná jiná země. Navzdory tomu všemu se Němcům podařilo nejen svou zemi znovu vybudovat, ale i zaplatit všem postiženým zemím reparace. Hlavně se mu však podařilo vyrovnat se s tou hroznou, tíživou minulostí a začít znovu žít. Stalo se moderní zemí, ve které dnes funguje demokracie a právo. Většinou zde potkáte jen příjemné lidi a čím déle mezi nimi pobýváte, tím více respektu a obdivu vůči nim cítíte.

Německo je religiózní země, křesťanství, ať již katolické, nebo protestantské, je její neoddelitelnou, historickou součástí. Je to však taky křesťanství živé, dynamické a tvořivé. Dovolím si říci, že právě duch tohoto křesťanství stál u zrodu dnešní pluralistické a tolerantní společnosti. Říká se, že moudrý člověk se učí nejen ze svých vlastních, ale hlavně z chyb jiných. Němci prošli velice útrpnou cestou procesu učení se z chyb. Vstoupili hluboce do svého vlastního svědomí a napáchané zlo a křivdy začali řešit způsobem, o kterém píše duchovní osobnosti všech velkých náboženství: uznáním viny, konáním pokání a velkorysou, nezištnou službou bližním ve svém, ale i v cizích národech. Vybuvovali svou zemi na základě vlastní práce, píle, poctivosti, bez finančních podpor, jak je tomu dnes, když bohaté země EU poskytují miliónové finanční částky pro budování jiných, tzv. chudých zemí EU. Možná i právě proto, že budovali svou zem vlastníma rukama, dokázali si ji taky více vážit, než ti, kterým pomoc spadla jakoby z nebe, zadarmo. Při pohledu na krásně vybudovaná německá města, vesnice, železnice, automobilová propojení, stoprocentně fungující infrastrukturu – a přitom vím, kolik svých peněz investovali a investují do různých projektů na celém světě – mne spontánně napadají myšlenky Evangelia: kdo dává, ten taky dostává... (Lk 6,38).

Dnešní moderní Německo je však zároveň i země, kde se klade veliký důraz na ekologii a životní prostředí. Dokonce si dovolím tvrdit, že je to země, která je snad i jakýmsi předvojem nového myšlení. V Bavorsku, kde stát podporuje ekologické zdroje energie, spatříte snad na každé střeše obytného domu či statku solární panely k získávání sluneční energie. Tyto panely dnes vidíte sice všude po celém světě, ale v žádné zemi světa jich nevidíte tolik v procentuálním přepočtu na počet obyvatel, jako je tomu právě v Německu. Potřeba změny myšlení v politice, ekonomii, ochraně přírody a ve všech odvětvích lidského konání je dnes stále více aktuální všude na světě. Avšak málokterá země podnikla důležité první kroky tak jako právě Německo. Když jsem si otevřel 16. srpna *Allgäuer Zeitung*, byl tam dosti veliký článek informující o ekologickém kongresu, který právě probíhal ve městě Kempen. Mluvílo se tam o nových zdrojích energie a pak následoval rozhovor s expertem na ekologii, Dr. Wernerem Zittelem z Ludwig-Bölkow-System Technik, který kromě jiného řekl mnoho prorockých vět. Na jedné straně předpovídal další, rapidní růst cen za ropné oleje, a na druhé straně, vycházející z analýzy situace ve světě, vyzýval německé politiky k radikální změně myšlení. Doslova řekl: „Úlohou dnešní politiky je zbrzdit neustálý nárůst hospodářství.“ Tento neustálý růst hospodářství vede totiž přímo úměrně k větší konzumaci a větší konzumaci zase k růstu požadavků na větší množství energie. Jak diametrálně odlišně a odvážně

zní tato věta právě teď, když ze všech zemí světa slyšíme z úst politiků o tom, co všechno je potřeba udělat, aby se neustále zvyšoval hospodářský rozvoj...

Německo je pro mne vzorem státu a národa, který se dokázal vyrovnat se svou smutnou a těžkou minulostí. Zároveň je však pro mne i vzorem státu a národa, který myslí na budoucnost, na další generace a neřídí se heslem „po nás potopa“, jak to, žel, dělá mnoho státníků a lidí v jiných zemích.

Je to země, kterou obdivuji...

Peter Žaloudek, září 2008, Vídeň
www.peterzaloudek.com

POSTŘEHY

Když se člověk sám sobě upíše, že musí být tu i onde, zjistí, že imperativ času je neúprosný diktátor. Přesto: nespornou hodnotou zůstávají přitom setkání s přáteli, bývalými kolegy, pamětníky a osobnostmi, které mívají co říci.

Součástí Syndikátu českých, dříve československých novinářů je od roku 1990 Klub novinářů Pražského jara. Čtyřikrát do roka se scházejí ti, kteří dosud žijí, přičemž někteří z nich dosud píší. Letos v březnu ve spolupráci s Fakultou sociálních věd Univerzity Karlovy se konala konference k 40. výročí Pražského jara. Přes oznámenou účast prominentních žurnalistů z oné doby zájem studentů se ukázal být minimální. V červnu se konala beseda s Čestmírem Císařem a v srpnu s Pavlem Kohoutem.

Nejen pro členy Klubu Čechů a Slováků v Rakousku, ale i pro další veřejnost, ať už rakouského, českého či slovenského původu, může být zajímavá výstava „Po stopách společné historie“. Její velmi početně navštívená vernisáž se konala v citlivě restaurované koželužně v Nových Hradech (Rakušané znají město také pod jménem Gratzen) už 14. srpna a je možné si ji prohlédnout do konce října. Pořadatelé jsou město Nové Hradky, Jihočeská univerzita a vídeňské Böhmerwaldmuseum (se sídlem v Ungargasse). Na třech podlažích výstava dokumentuje slovem i obrazem nedávné dějiny Novohradska až po dnešek. Na její přípravě se fundovaně podíleli většinou mladí historici a městský úřad v čele se starostou Mag. Vladimírem Hokrem. Poprvé jsou zde veřejnosti přístupné originální pohlednice z doby před druhou světovou válkou. Znalec i návštěvník zdejšího kraje tak získá novou zkušenost, jak tehdy vyhlížely obce, z nichž některé už neexistují. Samotné město Nové Hradky a mnohá další místa se dnes mohou pochlubit nákladně obnovenými historickými památkami a církevními stavbami, v některých případech za vydatné pomoci rakouských občanů, jejich místních představitelů a z výsledků sbírek mezi věřícími. Přeshraniční spolupráce je symbolizovaná před několika lety založeným euroregionem Silva Norica a utěšeně se rozvíjí v hospodářském, kulturním i společenském styku. Otevření výstavy se zúčastnili i hosté z Rakouska, čehož jsem využila, abych poděkovala za velkorysou pomoc a solidaritu rakouských občanek a občanů, jejich reprezentantů a mnoha institucí, zejména po 21. srpnu 1968 a později podobně i příchodem signatářům Charty 77. Ocenila jsem též porozumění rakouských úřadů pro činnost četných československých podpůrných organizací v 70. a 80. letech ve prospěch disentu.

Pravděpodobně jediným významným periodikem, které přetrvalo svou exilovou éru a od roku 1990 vycházelo v Praze a nyní v Olomouci, jsou *Listy*. V roce 1971 je za přispění několika přátel založil v Římě Jiří Pelikán, olomoucký rodák. Jubilejního roku využila Univerzita Palackého spolu s Ústavem soudobých dějin Akademie věd, aby v Olomouci uspořádala dvoudenní vědeckou konferenci na téma Osmašedesátý – Pražské jaro – Pokus o obnovu občanské společnosti. Mezi přednášejícími byly známé osobnosti: A. J. Liehm, zvaný též legendou československé žurnalistiky, brněnský politolog Jaroslav Šabata, ombudsman JUDr. Otakar Motejl, předseda rady pro rozhlas a televizi Václav Žák a mnozí další.

Bezesporu událostí v rámci konference byla prezentace devítisetstránkového díla Dušana Havlíčka *Listy v exilu*, výsledek mnohaleté práce autora, který se svou ženou, někdejší reportérkou Československé televize, žije od roku 1970 v Ženevě. Nejedná se o reprint obsahu římských *Listů*, ale o analýzu jejich obsahu, doprovázenou grafy, statistickými údaji, komentovanými citacemi relevantních textů, jmenným rejstříkem všech autorů. O publikaci je prozatím velký zájem a Dušan Havlíček (nar. 1923) doufá, že kritického zpracování další etapy *Listů* se ujme některý z mladších literárních či jiných historiků.

V pražském Karolinu se konala 16. a 17. září další z mnoha konferencí: Krajané a exil 1948 a 1968. Do dvoudenního programu bylo doslova napěchováno množství delších i kratších referátů, z nichž zaujaly věcné přehledy Viléma Prečana, Jiřího Gruntoráda, Petra Broda, a pokud přetrvala pozornost trpělivého publika v mnohahodinovém jednání bez přestávek, jistě i některé další. Informativní o sociálních a jiných otázkách byla vystoupení dvou senátorů. Předvolebně se představil nezávislý kandidát do senátu MUDr. Martin Stránský. Na téma *Některé aspekty exilu 1968 v Rakousku* hovořil první den konference P. ThDr. Jan Horák, ve spolupráci s religionistkou paní Carmignatovou. Promítali a slovem doprovázeli především svou účast na organizaci a průběhu dětských letních táborů, zmíněno bylo vydávání časopisu *Rozhledy*.

Byla jsem dohodnuta s hlavním organizátorem, ředitelem Rádia Praha M. Krupičkou, že uvedu své poznámky a poznatky ze života krajanů a jejich spolků, především ve Vídni. Měla jsem v úmyslu zmínit činnost humanitárních organizací a fondů v 70. a 80. letech a poděkovat za solidaritu Rakouska. Pro naprostou časovou tíseň se nestalo.

Účastníkům konference byl promítán jeho tvůrci a producentem film o Karlu Hašlerovi *Pisničkář, který nezemřel*. Jde o dokument, jehož protagonistou je Thomas Hasler, který se narodil v roce 1942, několik měsíců po smrti svého otce. Jako průvodce syna Thomase Prahou účinkuje spisovatel Arnošt Lustig. Navštíví spolu rovněž Mauthausen a zastaví se u pamětní desky, kterou inicioval Klub Čechů a Slováků v Rakousku, což bohužel není ve filmu výslovně řečeno. Přesto by jistě bylo žádoucí, aby film měli možnost shlédnout i krajané ve Vídni. Ve filmu, který je k dispozici v provedení CD a DVD (lze v Praze objednat), zaznějí mnohé z nezapomenutelných písní Karla Hašlera.

DAGMAR VANĚČKOVÁ

Čtenářské dopisy

Četla jsem v minulém čísle klubu dopis čtenářky Vaněčkové. V řadě svých kritických připomínek má pravdu, ovšem nechápu (prý je bývalou novinářkou v důchodu), proč pouze kritizuje a nepřiloží ruce ke společnému dílu, jak redaktorka Klubu už několikrát vyzvala čtenáře. Času má zřejmě autorka dopisu dost, jak vyplývá z jejích častých příspěvků v jiných českých exilových a krajanských časopisech. Je lehké kritizovat chyby jiných a z nepochopitelných důvodů nevyužít možnosti účasti na jejich odstranění.

Květa Neradová

Vážená redakce,
minulou sobotu 20. 9. 2008 jsem se zúčastnil jubilejních oslav gymnázia J. S. Machara v Brandýse nad Labem. Přítomen byl i pan kancléř prezidenta republiky PhDr. Ing. Jiří Weigl, CSc. Všichni účastníci, vč. spisovatele a nakladatele PhDr. Martina Petišky, byli nadšeni Vaším kulturním měsíčníkem a zvláště opětným uveřejněním krásných veršů J. S. Machara (naposledy Klub 7-8/2008, str. 48). Příští měsíc budeme vzpomínat 90. výročí vzniku Čs. republiky, při čemž nezastupitelnou roli měl právě J. S. Machar. O tom se bude psát v časopise gymnázia v podkrkonošských Hořicích. Tam bude také uveřejněna fotografie vídeňského hotelu Regina, kde se Machar sešel s prof. Masarykem v prosinci 1914 před jeho odjezdem do zahraničí (exil následoval).

*Děkuji a zdravím.
Ing. J. Formánek*

Prichádza euro - zavolajte psychiatrov

Naším starým rodičom menili peniaze zo dňa na deň a nikto sa ich nepýtal ani ich neškolil. Jednoducho ich štát okradol. Aj našej generácii sa to stalo - volalo sa to však privatizácia alebo reštrukturalizácia bankového sektora. Teraz nám idú zaviesť euro a nestačím sa čudovať - reklama v TV, v novinách, zbytočné letáky. Na jednej strane rozhadzujeme peniaze, na druhej strane máme strach zo zdražovania. Keď ide človek do Ameriky alebo Chorvátska, nikto ho nemusí školiť z toho, ako vyzerá dolár alebo kuna. Na druhý deň ste v obraze, koľko stojí pivo alebo chlieb. Aj bez letákov a kampaní.

Na Slovensko prichádza euro a mnohí organizátori tohoto procesu dostali úpal hraničiaci s úplnou stratou rozumu. Výsledkom sú euro-kampane, v ktorých cigáni spievajú piesne o eure, staré babky sa učia spoznávať euro-bankovky a prepočítavať koruny na eurá, deťom do škôl sa namiesto učebníc tlačia euro-letáky a euro-kalkulačky. Akoby u nás žili úplní hlupáci.

Moja sestra je učiteľka. Nemá dost kriedy, papiera a učebných pomôcok, ale dosta-

la krásne euro-knižky - farebné a na kriedovom papieri. Žiaci ich síce okamžite hodia do koša, ale euro-kampaň beží. Televízia ukazuje dôchodkyňu, ako si prepočítava dôchodok.

Dobré - pre televíziu. Moja mama, dôchodkyňa, má už dávno spočítané, koľko dostane každý mesiac. Keby jej radšej v rámci euro-kampane poslali na ukážku 500 eurovku, ktorú v mesačnom dôchodku nikdy neuvidí. Cigánky skladajú básničky o eure a spievajú euro-piesne. Tak to už musel vymyslieť ozajstný euro-idiot. Predpokladám, že toto všetko organizuje nejaký špeciálny úrad, ktorý by mal byť pod nútenou správou psychiatrickej liečebne.

Čo tak ešte asi vymyslia? Televízny seriál, lampiónový sprievod alebo tanečnú show? Rozmýšľam, že by som sa mal ozvať aj ja. Ešte nikto mi neposlal brožúrku o eure, ani ma nepožiadali o básničku alebo tanec na túto tému. A tak rád by som aj ja prispel k tomuto budovateľskému hnutiu. Možno by som dostal aj nejaký honorár. V eurách. Už skoro dvadsať rokov nám súdruhovia nemôžu vešať na domy sovietske vlajčky, holubice a kosáky s kladivami, tak si našli novú zábavu. Euro na nás svieti z každého rohu a zdá sa, že bláznivé nápady organizátorov tohoto cirkusu nemajú hranice. A možno, že ani nie sú takí hlúpi. Veď je to pre niekoho celkom dobrý biznis. Za čie peniaze?

Ing. Helena Baslerová,
ved. redaktorka časopisu
"K L U B"

Vážená paní redaktorko,
paní inženýrko,

dovoľte mi poďakovať Vám i Vaším spolupracovníkum za hezké vedení časopisu. Jsem členem výboru Klubu přátel Rakouska /Ing. Věra Bombová.../ a byl jsem mile překvapen v čísle 6.-červen-červenec 2008 na str.111 notičkou o p. Marii Minářové. Byla to moje teta z mamčininy strany. Ined jsem si dovolil pořídit reprodukci této stránky a poslal své gestrenici do Brna, která před asi 2 roky ještě dostala pocty udělení "Thalie", dříve také zpívala. Podobně jsem učinil i vůči svému bratrančí, Janu Strosovi, který/již v důchodu/býval členem naší Filharmonie, jako violoncellista. Velmi se mu časopis líbil, gřejmě si jej chce objednat. Také bratr Marie Minářové, provdané Strosové, Ing. Arch. Minář byl vzácným akvarelistou, avšak nevánoval se této schopnosti, jen někdy, jako svému hobby. Škoda. Další můj strýc Karel Minář byl zabít Němci v Terezíně.

Velmi vždy vítám informace o Sokole v Rakousku, můj děda byl rovněž, ja jako žák také ještě před válkou, ale právě nás cvičitel, bratr Posadovský byl jedním z prvních Němci v Táboře popravených. Po válce jsem byl v Junáku /český skauting/ a za tábořský Junák jsem byl vybrán jako delegát a se starším bratrem byl položit vězec na hrob prezidenta TGM v Lánech. Do zrušení.

V uvedeném čísle Klubu se mi také velmi líbil článku o záchraně hranického nádraží Rakušany. Je hezké, mít dobré sousedy. Také mě vadí "Metelín", jak já tomu říkám... O české "náture", mentalitě, k článku pana Jindř. Líona zvl. k jeho zmínkám např. o Kaplanovi a jeho turbině /jsem hydrotechnik původně/ i Jos. Ressloví svědčí také dopis od našeho pražského Magistrátu, který jsem dostal jako odpověď neradostnou, spíše sklísující, na svůj návrh umístění zvětšené makety původního lodního šroubu na vhodném, turisticky exponovaném místě v Praze. /Navíc, jsme státem vnitrozemským/ Jinak ještě ad inf. si dovoluji Vám přiložit také jakousi kopii porovnání "chobotnice" p. arch. Kaplického, který neváhal tuto prostou hromadu navrhnout jako národní knihovnu!! Porovnání velikostí s některými pražskými dominantami, ale též svoje vyjádření s kravičkou, neboť návrh skutečně neobsahuje ani nžjaký jen nástin umělecké tvůrčí architektonické invence: jen snad až drze převzato z přírody: krtiny, mraveniště, hora Říp... K článku na str.15 a též na str.33: "Ohne Worte". Snad bychom měli chytit i rakety od, resp. namísto Polska. To sem však nepatří. Je mi již přes 77 roků, jen první republika byl kvalitní stát.

*S vřelým pozdravem
Ing. Stanislav Slanec*

Školní rok v českých školách Školského spolku Komenský zahájen

Devět týdnů prázdnin uběhlo jako voda. 1. září se opět zaplnily budovy českých škol na Sebastianplatzu a v Schützengasse. Budovy, které po dobu prázdnin zely prázdnotou, byly podrobeny jako každoročně v létě generálnímu úklidu a částečným opravám. Byla adaptována místnost pro pátou skupinu ve školce, dále místnost pro první paralelní třídu na BS a přebudována nová počítačová třída. Ve školce tým angažovaných učitelek s asistentkami pečují dohromady o osmdesát dětí v pěti skupinách. Jedny z prvních výletů, které děti na podzim čekají, povedou na tržnici a do Městského parku. První představení tohoto školního roku ve školce bude se známým hudebníkem Bernhardem Fibichem. Vyvrcholením celoroční práce ve školce bude oslava ke Dni matek 15. 5. 2009 v 15 hodin.

Obecná škola má díky paralelním třídám ve všech ročnících již druhým rokem osm tříd. Novou tvář pedagogického sboru je paní Mag. Dagmar Sar, která vyučuje jak na obecné, tak na sekundární škole a pracuje ve třídách 4a obecné školy a la sekundární školy v hodinách slovenštiny a angličtiny s žáky, jejichž vyučovacím jazykem je slovenština. Dohromady se na této škole vyučuje sto čtyřicet čtyři dětí.

Novinkou na sekundární škole jsou paralelní třídy v prvním ročníku, v současné době druhý stupeň navštěvuje dohromady sto sedm žáků. Novou vyučující je mimo již zmíněné Mag. Sar také Christa Cernajsek, která vyučuje v hodinách angličtiny, hudební výchovy, biologie a němčiny.

26. 9. se žáci obecné a sekundární školy zúčastnili jako každoročně v rámci Evropského dne jazyků četných prezentací. 13. listopadu se na obecné a sekundární škole bude konat den otevřených dveří.

Učitelský sbor gymnázia se rozrostl o Mag. Petera Oberdammera (zeměpis) a Michaela Strassera (evangelické náboženství), kteří převzou hodiny po Mag. Marion Mach, která odešla na mateřskou dovolenou. Část hodin římsko-katolického náboženství bude vyučovat bývalý absolvent Michael Klučka a hodiny ruštiny Mag. Věra Novotny-Staněk, která taktéž absolvovala naši školu.

Poprvé se také na gymnáziu objeví studentka vídeňské univerzity Alena Tichá, která bude pod vedením Mag. Evy Zojerové absolvovat povinné roční praktikum jazyka českého. Gymnázium navštěvuje ke dnešnímu dni celkem pětasedmdesát studentů. Hned v úvodu školního roku byl pro všechny žáky uspořádán workshop prezentačních technik, během září se pak žáci 5. ORg vydají na tradiční týdenní pobyt do Prahy a v říjnu čeká žáky 8. ORg exkurze do Berlína a 7. ORg zavítá do Říma. Vyvrcholením školního roku na gymnáziu budou maturity, které se budou konat ve dnech 8. a 9. června 2009.

Koncem října bude k dispozici čtrnáctiměsíční kalendář Školského spolku Komenský na rok 2009, jehož stránky začínají listopadem 2008. Autory kreseb a básní v kalendáři jsou žáci gymnázia druhého stupně. Zakoupit jej můžete v kanceláři spolku za cenu 8 € (rodiče a přátelé školy) a 10 € (veřejnost).

Těšíme se na pestrý školní rok, který proběhne v duchu získávání nových vědomostí a četných kreativních a naučných projektů.

MJ

140 LET AKADEMICKÉHO SPOLKU VE VÍDNI

Dne 13. září oslavil Akademický spolek ve Vídni 140 let svého trvání. Na oslavě byli přítomni činovníci Menšinové rady, zástupci vídeňských spolků, významní představitelé české menšiny, krajané a příznivci. Po zdavicích Sokola a Kulturního klubu Čechů a Slováků následoval slavnostní program. V hudební části pořadu účinkovalo kvarteto vedené profesorem houslové a komorní hry Bohumilem Smejkalem z JAMU v Brně. Přednáškovou část připravila Dr. Helena Klein-Watryczová. U příležitosti jubilea byla vydána brožurka *140 LET AKADEMICKÉHO SPOLKU VE VÍDNI*, ve které autorka vyzvedla nejdůležitější data z dějin spolku. Program byl doplněn básněmi, které připravil a přednesl Vladimír Stejskal.

Na konci první části slavnostního pořadu se ujal slova čestný člen spolku VMR MUDr. Jan Petřík. Zdůraznil význam spolku v minulosti a dnes a vyprávěl rovněž krátkou epizodu o zkušenosti, kterou učinil s Akademickým spolkem T. G. Masaryk. Potom předal předsedkyni pro A. S. medaili ze soukromého vlastnictví, která byla vyhotovena k 50. výročí spolku a předána 9. července 1919 prvnímu

prezidentovi Československé republiky T. G. Masarykovi na Pražském hradě.

Následoval projev starosty Školského spolku Komenský, který promluvil o spolupráci Akademického spolku se Školským spolkem Komenský. Vyjádřil myšlenku možné spolupráce ve smyslu angažovanosti absolventů škol Komenského v Akademickém spolku. Předsedkyně poděkovala za jeho povzbudivá slova. Ing. Hanzl předal předsedkyni A. S. čestnou plaketu Jana Amose Komenského a slavnostní listinu, která vyslovuje poděkování Akademickému spolku za dlouholetou zásluhou práci ve výchově a vzdělání mládeže a za obětavou činnost ve prospěch krajanského hnutí ve Vídni. Oba projevy měly slavnostní charakter.

Na tomto místě bych chtěla jménem Akademického spolku poděkovat oběma osobnostem našeho menšinového života ve Vídni, panu VMR MUDr. Janu Petříkovi a Ing. Karlu Hanzlovi, za takto šlechetně vyjádřenou morální podporu Akademickému spolku, který má slavnou tradici, neobejde se však bez podpory osobností a spolků, které se zasloužily o naši mládež a mají velkou zásluhu a vliv na náš menšinový život.

Druhá část pokračovala především krátkými hudebními skladbami z díla Antonína Dvořáka, čtením z dějin Akademického spolku a přednesem básní. Akademický spolek tak důstojně oslavil toto významné výročí. Předsedkyně spolku poděkovala všem příznivcům spolku za návštěvu. Úskalí, se kterými se dnes spolková činnost setkávají, se nenechají přehlédnout, za mnohé již hovoří spolkové dějiny samy. Akademický spolek a jeho výbor vynaloží veškeré síly, aby podle možností a po nových cestách zaručil jeho budoucnost.

Dr. Helena Klein-Watryczová M. A.

Výbor Kulturního klubu zaslal Akademickému spolku u příležitosti oslav 140 let trvání blahopřejnou zdravici.

Za Klub na slavnosti promluvila paní Ing. Jaroslava Zamrazilová.

Dubček ve Vídni uctěn jako Evropan a federalista

Jako významný československý a evropský politik byl 16. 9. večer v paláci Eschenbach ve Vídni opakovaně oceněn bývalý šéf československých komunistů Alexander Dubček. Konference na jeho počest, kterou uspořádalo Slovenské velvyslanectví, Rakousko-slovenská společnost ve spolupráci s Institut für den Donauraum und Mitteleuropa, Österreichische Gesellschaft für Außenpolitik und internationale Beziehungen a Österreichische LIGA für die Vereinten Nationen a AES pod názvem *Alexander Dubček – ein Slowake an der Spitze des Prager Frühlings / Slovák v čele Pražského jara*, se zúčastnili i prezidenti obou zemí Ivan Gašparovič a Heinz Fischer. Dubčekovu jednoznačnou oddanost zachování společného státu Čechů a Slováků vyzdvihl na základě osobních zkušeností i rakouský prezident. „Dubček mi sám řekl: Mám federalismus v genech,“ uvedl Fischer a zdůraznil, že Dubček byl proti rozdělení Československa. Protagonistu Pražského jara označil za „fascinující osobnost, která dala nejen obyvatelům Československa naději na demokratické uspo-

řádání společnosti a lepší život, ale přesvědčila celý svět o tom, že pokojná demokratická změna je možná“.

160. výročí vzniku Slovenské národní rady

Národní rada Slovenské republiky, velvyslanectví Slovenské republiky v Rakousku a Matica slovenská zvaly 16. 9. 2008 odpoledne na vzpomínkové setkání při příležitosti 160. výročí vzniku první Slovenské národní rady. Po eumenické bohoslužbě v kostele sv. Karla Boromejského se účastníci přesunuli k památní tabuli na Panigigasse 4, kde po slavnostním kladení věnců a kulturním programu bylo setkání zakončeno.

Rudolf Cainer – *Žulový Stalin*

Na pozadí skutečných událostí jsou v knize *Žulový Stalin* popsány osobnosti některých politiků a umělců. Příběhy jsou smyšleny a doplněny postavami, které měly za úkol stmelit děj v jeden celek. Tragédií doby tvrdého komunistického teroru padesátých let vystihují dva skutečné, souběžné osudy. Osud druhého nejmocnějšího muže ve státě, generálního tajemníka ÚV KSČ Rudolfa Slánského, a osud obludného Stalinova pomníku – největšího pomníku v Evropě, postaveného na Letenské pláni v Praze – a zároveň tragický příběh vynikajícího umělce, akademického sochaře Otakara Švece, autora vítězného návrhu tohoto pomníku.

Kniha *Žulový Stalin* bude autorem Rudolfem Cainerem v dohledné době představena také ve Vídni. Do uzávěrky tohoto čísla nebyl ještě znám přesný termín prezentace.

Záříjový pražský křest knihy *Žulový Stalin* od Rudolfa Cainera

Hoher Besuch an der BHAK/BHAS Retz

Am Mittwoch, dem 17. 9. 2008, war Retz Schauplatz des österreichisch-tschechischen Grenzlandtreffens. Die Abgeordneten des österreichischen Bundesrates und des tschechischen Senates sowie die Botschafter beider Länder nutzten diese Gelegenheit, um der BHAK/BHAS Retz einen Besuch abzustatten. Die Handelsakademie Retz war als bikulturelle Schule österreichweit Vorreiterin. Gleich nach der Grenzöffnung 1989 wurden erste Überlegungen angestellt und Kontakte zu Znaimer Schulen geknüpft. Gemeinsamer Unterricht leistet auch heute

noch einen wichtigen Beitrag zum gegenseitigen Kennen lernen, zur gemeinsamen Auseinandersetzung und zum besseren Spracherwerb. Im Schuljahr 1991/92 konnten erstmals 15 tschechische und 13 österreichische Schüler in der ersten bikulturellen Klasse starten. Diese Erfolgsgeschichte konnte seitdem fortgesetzt werden. HR Dir. Mag. Ewald Fidesser skizzierte in seinem Vortrag diese Entwicklung und beantwortete auch ausführlich die vielen interessierten Fragen des Besuchs aus dem Hohen Haus. Mehr als 500 österreichische und tschechische Schüler konnten bisher bereits von den Vorzügen des bikulturellen Unterrichts profitieren. Diese Tatsache fand auch bei den Botschaftern beider Länder, Frau Botschafterin Dr. Margot Klestil-Löffler und Herrn Botschafter Dr. Jan Koukal, große Zustimmung. Senator Milan Špaček betonte in seinen Ausführungen die große Bedeutung der BHAK/BHAS Retz für die Region Retz/Znaim. Weiters wies er darauf hin, dass an dieser Schule neben wirtschaftlichen Know-How auch sehr viel Engagement und soziales Lernen und Leben vermittelt wird. Durch diese Schülernähe unterscheidet sich die HAK/HAS Retz seiner Meinung nach besonders stark von anderen Schulen.

20 Jahre nach Fall des eisernen Vorhanges fallen allmählich auch die Barrieren in den Köpfen der Menschen und das Gemeinsame verdrängt das Trennende. Was aber nicht bedeuten soll, dass die Unterschiede völlig verschwinden. So bekannte sich Bundesratspräsident Weiss in seinem Statement eindeutig zur Mehrsprachigkeit in Europa. Mehrsprachigkeit stelle eine Bereicherung und nicht bloß eine Belastung dar. Gerade die große Organisation EU, die oft unter Dolmetschproblemen leide, benötigt Mitarbeiter wie jene Schüler der BHAK Retz, für die Mehrsprachigkeit zur Selbstverständlichkeit geworden ist.

RECENZE

Problematické představení Dvořákovy *Rusalky* na letním festivalu v Salcburku

Koncem letošního salcburského festivalu byla poprvé uvedena Dvořáková opera *Rusalka*. K provedení byl přizván známý Cleveland Orchestra, který dirigoval rakouský dirigent Franz Welser-Möst. Opera byla zpívána česky a třeba uznat, že se i tohoto úkolu zhostili všichni účinkující pěvci velmi dobře. Je výhodou, že se při podobných nastudováních promítá překlad textu v domácím jazyce na monitor, takže má publikum možnost sledovat obsah rolí do podrobností. O hudebním nastudování je třeba mluvit jen s uznáním. Na dirigentovi ocenili všichni zdejší i zahraniční kritikové a recenzenti výbornou práci s orchestrem, jeho barevnost, jeho citlivé doprovázení pěvců. Ti byli zvoleni pečlivě. Zřetelně vynikala nádherně znějícím sopránem Finka Camilla Nylundsová, a to jak v lyrických, tak dramatických scénách 3. dějství. Piotr Beczala exceloval italskou školou vedeným tenorem a partie Cizí kněžny (Emilia Margee) vnášely do děje silné dramatické akcenty „chladně“ vyzařujícím sopránem. Silně zapůsobil démonicky pojatou

rolí výrazně znějící basbaryton Alana Helda i dramaticky pojatou rolí Ježibaby Birgit Remmertové. Půvabně zazpívaly své scény tři žínky (Anna Procházková, Stephanie Atanasová a Hanna Ester Minutillová). Publikum přijalo hudební nastudování s nadšením a odměnilo dirigenta i všechny pěvce bouřlivým a dlouhotrvajícím potleskem i mnoha „oponami“.

Když se však objevili na pódiu dva přizvaní režiséři Jossi Wieler a Sergio Morabito s tvůrkyní scény Barbarou Ebnesovou, byl potlesk přerušen a z publika se ozývalo hlasité bučení na znamení nesouhlasu s jejich činností. Co se stalo? Jmenovaná trojice se dohodla na totálním zmodernizování režie a scény Kvapilovy pohádky, skrývající velmi silný etický podtext viny a jejího odpuštění a vykoupení za cenu vlastního obětování. Milující Rusalka opouští vodní říši z lásky k Princí, který však zakrátko opětovanou lásku zradí. Avšak místo vlastní záchrany jeho vraždou (na radu Ježibaby) odpouští Rusalka Princí a obětuje raději vlastní život věčným zatracením (jako bludička nad bažinou).

Jmenovanými spolupracovníky byl však děj necitlivě převeden do bordelu, v němž je Vodník pasákem, Ježiba-

ba bordelmamá a žínky s Rusalkou – lehké ženy (slušně řečeno). Paní Ebnesová postavila na scénu barák z kmenů stromů, bordel s rudými záclonami a lákajícím kanapem k hříchu; pohádkové jezírko v lese nahrazuje scénografka mokrou dírou ve sklepe, v němž se skrývá Vodník a kde také mizí v 3. dějství Princ. K zdůraznění „realistického moderního“ pojetí dneška osahává Ježibaba Kuchtíkovy kalhoty na „příslušném místě“ atd. atd. Jmenovaná trojice patrně podezírá publikum, že se může při Dvořákově hudbě nudit, tak mu poskytuje „zábavu“.

Diváka napadá – je vůbec možné udělat z půvabné Kvapilovy pohádky takový paskvil a jako parodie se může octnout na jevišti „Domu pro Mozarta“ (kde byla opera uvedena), a to ještě ke všemu v rámci salcburských hudebních slavností?

Z režijně scénického pojetí plyne, že si jmenovaná trojice spolupracovníků patrně jasně neuvědomila (popřípadě vůbec ne), proč se dal mistr Kvapil inspirovat právě touto pohádkou a proč se asi A. Dvořák rozhodl k jejímu básnickému zhudebnění. Patrně jim nebylo jasné, čím má pohádka k divákovi promluvit, o čem je její smysl, poslání a hluboký étos (jakož i ve všem umění). Zapomene-li se totiž na tyto základní hodnoty, vzniká otázka, proč a k čemu je umění vůbec na světě. A dá-li si člověk odpověď, že patrně pro zábavu a zahánění nudy, pak je ovšem zdůvodnitelné všecko vším, ale tím se také ocitáme na kraji propasti a nazíráme do hlubiny života jako do černé díry, aniž bychom chápali jeho nejvlastnější smysl.

Naskytá se však další velmi zajímavá otázka. Uvádění oper v originálním jazykovém znění, bez škrtů v partiturách, nebo uváděním skladeb starých mistrů v původních nástrojích se hledí dnešní doba přiblížit co možná nejvíce a nejvěrněji k původnímu „jazyku“ a představám skladatelů. Každé umělecké dílo má ovládat princip jednoty a souladu jak v obsahu, tak formě a v našem případě i interpretaci. Táž jednotu by měla i dnes ovládat interpretaci scénických děl. Jenomže – na jedné straně je zde ona zmíněná věrnost tradici a umělcově partituru, na druhé straně ale vidíme, jako v našem případě, absolutní rozpor mezi hudbou a scénou. Jednota zcela chybí. Jde tedy o dobový paradox, který by zasloužil být diskutován v plné šíři. Tak se z „Rusalky“ stala „Porno-Rusalka“, prázdná fantasmagorie, nedůstojná svého vzdělaného publika. Zajímalo by mne, zda si ona trojice položila otázku, ke komu se tak znásilněné dílo vlastně obrací. Publikum, ke kterému by snad rádi hovořili, na umělecké festivaly totiž nechodí! To by si měli strůjci režie a scénického obrazu uvědomit. – A tak jsme se dostali tak daleko, že recenzi o premiéře uvedl zdejší deník *Krone* pod titulem *Die Wassernixe strandet im Bordell / Rusalka ztroskotává v bordelu*. Popravdě: nic jiného jsme nemohli očekávat, jen se těšit na zdařilejší představení!

Prof. Mag. phil. Vladimír Poš
St. Leonhard, 19. 9. 2008

Výstava roka – Vincent van Gogh v Albertine

Prvkrát po 50 letech v Rakúsku ukazuje jesenná výstava v Albertine Vincenta van Gogha (1856-1890).

Bol 4. september 2008 – predpremiéra výstavy a slávnostné otvorenie v Hofburgu. Stovky nadšencov vytvar-

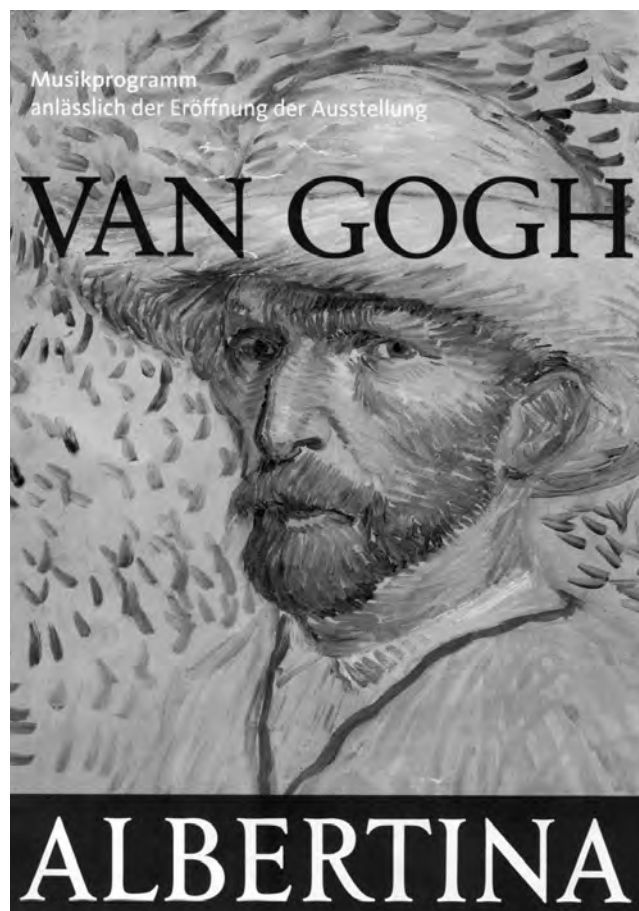
ného umenia a priateľov Albertiny obdržali pozvánky na slávnostné otvorenie výstavy, ktoré sa konalo v predvečer oficiálneho sprístupnenia verejnosti. Už pred sedemnáctou hodinou tvoril sa zástup pozvaných pred slávnostnou sálou Hofburgu, i keď vstup do Hofburgu bol až 17.30 a celá otváracia slávnosť sa začínala v 18.00 hodín.

Stovky nadšencov prišli na otvárací akt, ktorý po muzikálnom uvedení zahájil riaditeľ Albertiny Dr. Klaus Schröder a medzi prítomnými privítal i pravnučku Vincenta van Gogha, pani Sylviu Krammer z Holandska.

Svojim prejavom o krátkom, ale veľmi plodnom živote umelca zhodnotil jeho veľké dielo. Záverom sa poďakoval všetkým sponzorom, medzi nimi i Ministerstvu financií, bez pomoci ktorých by túto veľkolepú výstavu nebolo možné uskutočniť. Len samotné poistenie výstavy činilo 3 miliardy Eur. Výstava bola pripravovaná počas piatich rokov a podarilo sa vypožičať exponáty zo šesťdesiatich krajín, z medzinárodných múzeí a súkromných zbierok, medzi nimi i z Národnej galérie v Prahe.

Medzi hlavných sponzorov patrí aj Ministerstvo financií Rakúskej republiky, a tak k prítomným z rady zástupcov politického i kultúrneho života, ako aj bohatého zastúpenia médií prehovoril i minister financií Mag. W. Molterer.

Ako vždy, tak aj životné dielo a umelecký smer Vincenta van Gogha bolo pochopené a naplnené obdivom až po niekoľkých rokoch po jeho nečakanej smrti.

Dnes je Vincent van Gogh považovaný za génia. Ako malú spomienku na Vincenta van Gogha skomponoval skladateľ Don Mc Lean lyrickú baladu *Vincent* (Starry, Starry Night), ktorú za klavírneho doprovodu s veľkým

úspěchem zaspievala muzikálová hviezda holandského pôvodu Maya Hakvoort.

Na záver prezident Rakúskej republiky Dr. Fischer svojim otváracím prológom výstavu verejne otvoril a poprial jej zaslúžene veľký úspech.

Stovky prítomných prúdili potom do Albertiny, aby sa mohli pokochať v krásnych realistických námetoch, ale aj v technike tvorby, farbách a tieňoch obrazov.

Medzi obdivujúcimi sa predierali mnohí fotografi z médií. A tu som zahliadla len blesky fotoaparátov, ktoré vystihli dvojicu obdivovateľiek, pravnučku maliara v doprovode krajanky Maye Hakvoort. Ale i krajanská verejnosť bola na predpremiére zastúpená. Pri dlhej štúdiu techniky jedného obrazu som pristihla majiteľku Ateliéru A na Spittelbergu a maliarku Mag. Ivu Schach.

Bolo podivuhodné, že majster štetca naplno tvoril v krásnych, jasných farbách práve v dobe, keď jeho život bol v psychickej kríze. Jeho obľúbené motívy jednoduchých pracovných ľudí, ako roľníkov, tkáčov, dianie na poli alebo krása krajiny či okolia je obdivuhodná. A nielen to. Roky jeho činnosti v Paríži až k vyvrcholeniu jeho umeleckej tvorby v Arles, St. Rémy a v Auvers ponúkajú nezabudnuteľný zážitok.

Skutočne sa oplatí do 8. decembra 2008 navštíviť Albertinu.

D. I. Gabriela Jakelic

Dočetli jsme se v krajském tisku:

28. září zvalo Ústředí Jednoty svatého Metoděje krajskou veřejnost na oslavu výročí 100 let zakoupení kostela Nejsvětějšího Vykupitele při slavnostní svatováclavské mši svaté. Mši svatou celebrou rektor pater Vála, doprovázel pěvecký sbor z České Třebové pod vedením sbormistra Mgr. Josefa Menšíka.

Dostali jsme pozvánku:

Spolek Kunst-Kollegium a Atelier Jana Brabence zvaly na výstavu pod názvem *Warum nicht*, která byla otevřena vernisáží 8. 7. a trvala do 8. 9. 2008. Návštěvníci měli možnost zhlédnout a obdivovat mj. fotografie Jitky Bařinové, obrazy Jana Brabence a šperky Tamyry Brabencové a Dagmar Dodoschové. Litujeme, že jsme pozvánku dostali po uzávěrce prázdninového čísla časopisu a příliš pozdě pro uveřejnění do zářijového čísla, a proto jsme ji nemohli zveřejnit.

Čeští i rakouští milovníci železniční nostalgie

Čeští i rakouští milovníci železniční nostalgie v hornorakouském Kerschbaumu nedaleko české hranice pokřtili repliku mechanického vozu, který v roce 1825 sestrojil slavný český vynálezce Josef Božek pro koněspřežní železnici. Při slavnosti, jejíž atmosféra připomínala návrat starých časů, se mohli zájemci projet v dobovém vozidle po kolejích, jež obnovil tamní spolek přátel koněspřežky. V Čechách dosud takové koleje nevedou, proto měla česká kopie českého vozu svou premiérovou jízdu v Rakousku. Koněspřežka z Českých Budějovic do Lince byla vůbec první železnici na evropském kontinentu.

Česko-rakouská spolupráce ve zdravotnictví

Česko-rakouské hranice se přes vstup ČR do schengenského prostoru daří odstraňovat jen velmi pomalu. Stále převládá spousta předsudků a zejména na rakouské straně nechybí ani řada těch, kteří sní o návratu hraničních kontrol. Rozumnější politici se však naopak snaží rozbíhat různé přeshraniční projekty, které si kladou za cíl naopak sblížení. Jako jeden z nových projektů uvedme společný plán Dolních Rakous a Jihočeského kraje Healthacross, který si klade za cíl vzájemné otevření nemocničních zařízení. Zatímco rakouští pacienti by na jeho základě dostali možnost pravidelně využívat specializovaná zařízení v Jindřichově Hradci, především dialyzační jednotku, pro Čechy by se otevřela nemocnice v Gmündu disponující celkem 160 lůžky, která by řešila akutní případy. Bude však ještě potřeba doladit některé detaily, například v komunikaci záchranných systémů, aby Rakušané rozuměli českým zákazníkům a naopak čeští zdravotníci aby se dokázali dohodnout s pacienty z Rakouska. Ladění celého systému by mělo probíhat až do roku 2010, protože se jedná o unikátní plán v rámci celé Evropy, který by se v případě úspěchu mohl stát inspirací i pro řadu dalších příhraničních oblastí. Představitelé Jihočeského kraje a Dolních Rakous přitom doufají, že na jeho zajištění by mohla poskytnout až 85 % nutných nákladů Evropská unie ze svých fondů. Spolupráce mezi Jihočeským krajem a spolkovou zemí Dolní Rakousy se však neomezuje jen na zdravotnictví – oba hejtmani se chtějí vzájemně podporovat i v dalších oblastech. Vzájemné spojení obou regionů by měla výrazně usnadnit plánovaná elektrifikace trati mezi Českými Velenicemi a Gmündem a také modernizace trati do Vídně. Představitelé Dolních Rakous také přivítali plány na vznik Jihočeského letiště a nabídli své zkušenosti s provozováním letiště ve Vídni. Snad tento trend vzájemného odstraňování bariér dokáže přežít i současné výkřiky hlupáků, kteří se nedokázali smířit s tím, že doba se změnila a železná opona patří minulosti. (MaFr)

Česko-rakouské výstavy – polojasno?

Již v následujícím roce v dubnu se uskuteční v dolnorakouských městech Raabs an der Thaya a Horn a v městě Telč v kraji Vysočina mezinárodní zemská výstava *Společně Česko a Rakousko*, která má připomenout dvacet let vzájemné spolupráce v česko-rakouském pohraničí po pádu železné opony. Celý projekt, na kterém dokázaly dobře spolupracovat nejenom zúčastněná města, ale především regionální samosprávy, již dokázal získat z evropských fondů kolem 40 milionů korun. Mnohem komplikovaněji se vyvíjejí plány na společnou zemskou výstavu spolkové země Horní Rakousy a Jihočeského kraje, naplánovanou na rok 2013, jejíž pracovní název zní *Chmel, sůl a cyberspace*. I tato expozice by měla především přiblížit dlouholetou vzájemnou spolupráci obou zúčastněných regionů. I zde se počítá s tím, že se akce zúčastní města na obou stranách hranice – v Horních Rakousích má výstava proběhnout v Bad Leonfelden a Freistadt, na straně české se počítá s expozicemi ve Vyšším Brodě a v Českém Krumlově. Zúčastněná česká města si však v poslední době silně stěžují na malou pomoc ze strany kraje. Zatím prý pro-

běhlo pouze několik pracovních schůzek, na nichž byl kraj zastoupen pouhým řadovým referentem odboru kultury. Navíc distance Jihočeského kraje údajně způsobuje nevyváženost obou partnerů – zatímco v českém případě vše prakticky končí na úrovni měst, z rakouské strany aktivně vystupuje země Horní Rakousy. Představitelé Jihočeského kraje se ovšem všem nařčením brání a tvrdí, že není žádný důvod k panice. Podle nich vzhledem k termínu konání výstavy není kam spěchat a stačí, když se kraj začne více angažovat až po krajských volbách, které se konají letos na podzim. Zástupci zainteresovaných měst však upozorňují, že již nyní potřebují řešit třeba problematiku rekonstrukce některých objektů. Představitelé kraje naznačují, že se jedná o hornorakouskou zemskou výstavu, a zemská vláda oslovila rakouská města, která mají dlouhodobé partnerství s jihočeskými lokalitami. Úlohu Jihočeského kraje vidí spíše než v nějakém celkovém zajištění jen v určité pomoci. Tento názor však nesdílí ani opozice v krajském zastupitelstvu – pro větší zapojení krajských struktur se vyslovil i sociálnědemokratický kandidát na hejtmana Jiří Zimola, který v současnosti zastává post starosty Nové Bystřice. Někteří lidé z Horních Rakous i z jižních Čech se domnívají, že spolupráci na společné výstavě brzdí mimo jiné i zhoršené vztahy regionálních samospráv v souvislosti s plány na dostavbu jaderné elektrárny Temelín. To ovšem jihočeští představitelé odmítají. Snad se nakonec podaří i překážky a možná nedorozumění v brzké době odstranit a i tato česko-rakouská výstava se uskuteční v plném lesku. Je otázka, jaký význam pro změnu přístupu budou mít podzimní krajské volby v českých zemích. Jak jsme již zmínili, sociálnědemokratická opozice, která by snad mohla pomýšlet na vítězství, se k celému projektu staví aktivněji. Na druhé straně, pokud problém spočívá v rozdílných názorech na jadernou elektrárnu Temelín, pak asi změna jihočeské administrativy přípravy nijak významně nerozhýbá. (MaFr)

Převaděči mizí z hranic

Ke koloritu česko-rakouského pohraničí posledních let patřili také převaděči, kteří za tučnou odměnu přepravovali přes čáru běžence z nejrůznějších zemí, především z Rumunska, ze států bývalého Sovětského svazu a z Asie. Tato nepěkná „ozdoba“ pomezí však podle místních obyvatel v poslední době prakticky zmizela. Ještě loni třeba místní cizinecká policie odhalila v kufru automobilu schované dvě Ukrajinky. Po kraji se pohybovaly podivné taxíky z Prahy a lidé byli hledáni po lesích, běženci se skrývali i ve vlcích. Nyní se situace výrazně změnila, pravděpodobně i díky zapojení nové techniky, která umožňuje snadnou identifikaci běženců a prakticky znemožňuje manipulaci s doklady. Zájem občanů ze států mimo Evropskou unii o zaměstnání v Rakousku a zejména v Itálii však neutuchá. Pouze se mění jejich strategie při přechodu hranic. Podle policistů si v poslední době oblíbili zejména dálkové spoje z Brna do Turína nebo z Prahy do Milána. V Itálii si pak přeběhlíci z Mongolska, Ukrajiny nebo Ruska hledají většinou práci v továrnách. V poslední době však pravicová vládní koalice v čele s premiérem Berlusconiem snaží masivní imigraci vší mocí bránit. I když její boj směřuje především proti osobám z Afriky, které se do země dostávají po moři, a proti imigrantům z Rumunska nebo Albánie, vítání nejsou přistěhovalci ani z jiných zemí. I Rakousko se staví k běžencům podstatně méně tolerantně než v minulosti. Obavy, že vstup České republiky do schengenského prostoru výrazně zesílí proud uprchlíků tímto směrem, se však ani v nejmenším nepotvrdily. To však některým nezodpovědným politikům nebrání v šíření pohádek o hrozbách plynoucích z uvolnění pohybu na česko-rakouské hranici. Jak říká Murphyho zákon, bez ohledu na to, jak často je prokázáno, že nějaká lež je skutečně lží, vždy zůstává určité procento lidí, kteří jí věří. (MaFr)

ZPRÁVA O SITUACI NA ČESKÉ POLITICKÉ SCÉNĚ
JE SIMULTÁNNĚ TLUMOCĚNA DO ZNAKOVÉ ŘEČI.

Čierna komédia Divadla ASTORKA Korzo '90**Silvester Lavrík: *Tichý dom***

Osoby a obsadenie:

Marta	Zita Furková
Bíborka	Zuzana Kronerová
Andrej	Miroslav Marcelli (a. h.)

Dramaturgia: Miroslav Marcelli, Andrea Dömeová

Hudba: Marián Varga

Réžia: Silvester Lavrík

Nedeľa 12. októbra 2008 o 19:30Miesto vystúpenia: **Divadlo Freie Bühne**

Wiedner Hauptstr. 60/a

1040 Wien

Vstupenky je nutné objednať v Rakúsko-slovenskom kultúrnom spolku na tel.: 596 13 15.

Vstupenky je treba vyzdvihnúť 1 hodinu pred predstavením v POKLADNI DIVADLA.

Vstupné: 18,- EUR, členovia 15,- EUR, študenti 9,- EUR

Inscenácia *Tichý dom* vznikla na základe rovnomennej hry Silvestra Lavríka. Text hry bol v roku 2003 v súťaži Literár-

neho fondu o pôvodný dramatický text odmenený prvou cenou. Marta a Báborka sa stretli na oslave prvého výročia Filipa Mamateja. Obe ho milovali. Jedna sesterskou, druhá materskou láskou. Marta má veľké ústa, Báborka ostrý jazyk. Nič si nedarujú. A je tu ešte Andrej...

Protagonistkami inscenácie sa stali herečky divadla ASTORKA Korzo '90 pani Zita Furková a pani Zuzana Kronerová. Inscenácii dodali rozmer komponovanej osobnostnej výpovede. Profesor Miroslav Marcelli vniesol do výkladu hry zreteľné kontúry profesnej problematiky, znalosť koloritu doby a zákonitostí ľudského uvažovania v archetypálnych situáciách. Nezastupiteľné miesto v inscenácii má hudba. Jej základný tón určujú klavírne kompozície hudobníka a skladateľa Mariána Vargu. Réžisér inscenácie Silvester Lavrík, spolu s dramaturgičkou Andreou Dömeovou a celým inscenačným tímom, venovali veľa pozornosti hľadaniu prostého a divadelne účinného tvaru inscenácie.

Osobitou črtou inscenácie je tesný kontakt s divákom, minuciózne herectvo protagonistiek, živý jazyk inscenácie a výrazná hudobná línia inscenácie oprávnené slubujú plnokrvný divadelný tvar.

Inscenácia vznikla s podporou Ministerstva kultúry SR.

Autor fotografií: Pavol BreierZita Furková, Zuzana Kronerová ve hře *Tichý dom*Zita Furková, Zuzana Kronerová a Miroslav Marcelli ve hře *Tichý dom***23. října v 19:00 hod.****Zdena STUDENKOVÁ****Braňo KOSTKA – Vocal percussion – Slovak a' cappella group**

Zdena STUDENKOVÁ patrí medzi najvýraznejšie tváre na Slovensku, je herečkou, moderátorkou i zpěvačkou. Svým hereckým a pěveckým uměním přesvědčila v muzikálech na pódii slovenských scén i v Praze.

Braňo KOSTKA je dirigentem slovenské hudební formace Fragile (8 zpěváků bez hudebních nástrojů), která se věnuje interpretaci známých světových rock-pop-jazz hitů v zajímavých a'cappella aranžmá.

V prostorách Rakúsko slovenského kultúrneho spolku

Otto-Bauer-Gasse 23/11

Vstup volný

SPOMIENKOVÝ VEČER

k 100. výročiu narodenia hudobného skladateľa

Prof. Eugena SUCHOŇA**Štvrtok 6. novembra 2008 o 19:00 hod.**

Účinkujú: Klaudia Račic-Derner – soprán, sólistka Opery SND Bratislava

Mikuláš Doboš – basbaryton, sólista Opery SND Bratislava

Daniel Buranovský – klavír, prof. VŠMU Bratislava

PhDr. Miloslav Blahynka – sprievodné slovo, hudobný kritik

V priestoroch Rakúsko slovenského kultúrneho spolku

Otto-Bauer-Gasse 23/11

Vstup volný

Kontakt-Forum zve do divadla:

William Douglas Home – *Ledňáček*

Překlad: Pavel Dominik

V režii Ladislava Smočka hrají Alena Vránová,
František Němec a Petr Kostka.

Duchaplná anglická komedie o vdově,
Sirovi a jeho komorníkovi, kteří se i ve
vyšším věku dokáží těšit ze života.

Představení se koná

v pondělí 13. 10. 2008 v 19,30 hodin

v Divadelním sále školy Komenský,
Sebastianplatz 3, 1030 Wien

Rezervace vstupenek: mirka.snasel@chello.at
nebo tel. 069919240063 (večer).

Dovolujeme si Vás upozornit na naši
novou rubriku na internetu

„Text & Tabellen & Präsentationen“

na adrese:

<http://www.rozhledy.at/prezentace.htm>

Rozhledy-Team

Linguistik und Literaturwissenschaft in Ost- und Mitteleuropa

Peter Darovec

„Interpretationen der Texte Pavel Vilikovskýs“

Vortrag in slowakischer Sprache
Mit deutscher Übersetzung

Montag 20. 10. 2008 17:00 Uhr

Dokumentationsstelle für ost- und mitteleuropäische
Literatur
1050 Wien, Spengergasse 30-32

Peter Darovec (1970) studierte 1988-1993 slowakische Sprache und Literatur, sowie Geschichte an der Philosophischen Fakultät der Comenius-Universität. Seit dem Studium ist er am Institut für slowakische Literatur und Literaturwissenschaft der Comenius-Universität Assistent und seit 1995 Fachassistent. 1993 unterrichtete er an der Universität in Mährisch-Ostrau (Ostrava), 1994 war er an der University of Warwick in Großbritannien. Von 1996-2000 war er Chefredakteur der Literaturzeitschrift RAK. 2007 verteidigte er seine Dissertation *Prosatexte Pavel Vilikovskýs* (Betreuer Prof. Valér Mikula). Am Institut hält er Vorlesungen zur slowakischen Literatur des 20. Jahrhunderts, zur Literaturkritik und zur tschechischen Literatur.

Markéta Luskačová *Wallfahrer (Poutníci)*

1. 10. – 1. 11. 2008

Galerie auf der Pawlatsche
Universitätscampus
1090 Spitalgasse 2-4, Hof 3 gegenüber Narrenturm
Institut f. Slawistik
www.univie.ac.at/pawlatsche

„Ein Umzug, kniend im kahlen Land, dem nackten Himmel nah; ein Umzug, der geht und singt, hinkniet und betet, aufsteht und geht – dem Chor gleich aus einer antiken Tragödie, der einmal über andere pilgernd auszieht – zu welchem Delphi hin? ...“

Die Welt ist eine Rennbahn, ist Schlachtfeld, Irrgarten, Lazarett, eine hastige Autobahn oder dunkler, tiefer Wald ... Die Welt ist auch ein Weg frommer Pilgerfahrten, ein Ort zu Beten. Nicht nur durch die Linse des Betrachters, aber mit Menschaugen schaut Markéta Luskačová ihre Pilger an. Ein Stück ihres Lebens wollte mit ihnen verbracht sein, mitgegangen ein Stück ihres Weges, dass sie so arglos sich ihr zeigten und das Gesicht ihr überließen selbst in den selbstvergessenen Augenblicken der Versunkenheit, der Ergebung, der Trauer und Stille ... So übersteigt Fotografie sich selbst und wird zur dichterischen Zeugenschaft dafür, dass das Bild des Menschen, unseres Zeitgenossen, ein Bildnis seines Geistes ist; sie wird zum Zeichen einer Pilgerschaft, die selten ist in diesem Raum und dieser Zeit.“

(Josef Topol: *Wo Engel umgehen*, Übersetzung Franz Wurm)

Markéta Luskačová (geb. 1944)

studierte Kultursoziologie und an der FAMU in Prag Fotografie. 1970-72 war sie Theaterfotografin am Divadlo za branou, 1976-80 Mitglied der Fotoagentur Magnum. Lebt in London. 1964 erste Aufnahmen zum Thema Wallfahrer, 1970 einjähriges Stipendium mit dem Auftrag in der Slowakei (Šumiac), das religiöse Leben zu dokumentieren. Diese Arbeit hat sich ihren bleibenden Platz in der internationalen Fotografie erobert. Als sie in den 70-er Jahren in die Schweiz und dann nach England geht, bleibt sie im Prinzip diesem Thema treu.

SONNTAGSKONZERTE IM SALVATOR SAAL

Das „Salvator-Klassikensemble“ singt für Sie die schönsten Arien und Lieder. Die jeweiligen Konzerte werden unter ein Motto gestellt

Sonntag	21. 9. 2008	19h	„Lied (Leuf) aus Wien“
Sonntag	26. 10. 2008	19h	„Wilde und milde Lieder“
Sonntag	23. 11. 2008	19h	„Schubertia“
Samstag!!	20. 12. 2008	19h	„Winterzauber“
Sonntag	22. 2. 2009	19h	„Konfettiregen“
Sonntag	29. 3. 2009	19h	„Hohe Herrschaften“
Sonntag	26. 4. 2009	19h	„In froher Runde“
Sonntag	24. 5. 2009	19h	„Auf dem Wasser zu singen“
Sonntag	21. 6. 2009	19h	„Fernweh“

Nach jedem Konzert lassen wir den Abend bei Plauderei und gutem Wein ausklingen. Eine angemessene Spende würde uns sehr erfreuen. Auf Ihren geschätzten Besuch freut sich das Salvador-Klassikensemble.

Mitwirkende:

Sissi Csarda – Sopran, Linda-Healy-Steck – Sopran, Irma Illavská – Mezzosopran, Ladislav Illavský – Bariton, Barbara Lefik – Sopran, Barbara Nathaniel – Mezzosopran, und Gäste
 Klavierbegleitung: Roman Teodorowicz

Salvatorsaal, Barnabitengasse 14, 1060 Wien,
 Erreichbar mit U3, Station Neubaugasse,
 (bei der Mariahilferkirche).

Termine für Buchpräsentationen und Lesungen von M. Stavarič im Herbst 2008

Lesung aus dem Roman „Magma“
 Wo: Thalia, Wien – Mitte, Landstraßer Hauptstraße 2a/2b, 1030 Wien
 Wann: 14. 11. 2008 um 19:00 Uhr

Lesung aus dem Roman „Magma“
 Im Rahmen der Buchmesse Wien
 Gemeinsam mit Marica Bodrožić und Catalin Dorian Florescu
 Wo: Twin-City-Liner (Wien – Bratislava und retour)
 Wann: 21. 11. 2008 (Zeiten und alles weitere rechtzeitig unter Details)
 Details:
http://www.lesefestwoche.at/show_content.php?sid=27

Informace pro pokročilé tenisty:
 Cz-sk tenisový klub SLAVIE VÍDEŇ
 stále hledá nové členy (už jen muže :-).
 V případě zájmu volejte Petru Helešicovi
 na tel. **0664-8333074**.

Central Europe Revisited II

Schloss Esterházy

II

Central Europe Revisited

Kurator: Dr. Lóránd Hegyi

11. Juli bis
 2. November 2008
 täglich 9:00 – 18:00 Uhr

Ausstellung
 zeitgenössischer Kunst

Bosnien – Herzegowina
 Österreich
 Tschechische Republik
 Ungarn

Esterházy

www.esterhazy.at

Schloss Esterházy
 A-7000 Eisenstadt
 T +43(0)2682/63004-93

In der Sala Terrena, der Säulenhalle des Schlosses Esterházy, ist vom 11. Juli bis zum 2. November zum zweiten Mal zeitgenössische Kunst gezeigt. Das Spannungsfeld zwischen Tradition und Innovation wird hier besonders deutlich. Mit „Central Europe Revisited I“ nahm Esterházy bereits 2007 die Tradition des Hauses wieder auf, sich neben der Bewahrung der historischen Kulturgüter auch der Unterstützung der zeitgenössischen Kunst verpflichtet zu fühlen. Diese Haltung hat Esterházy über die Jahrhunderte gepflegt und will sie auch ins 21. Jahrhundert tragen.

ASGAR/GABRIEL (A), Malerei, BAJEVIĆ, Maja (BIH), Video, Foto, BALIKÓ, Emese (H), Video, ČERNICKÝ, Jiří (CZ), Objekte, Foto, CSISZÉR, Zsuzsi (H), Malerei, DAKIĆ, Danica (BIH), Video, Foto, EICHHORN, Barbara (A), Zeichnung, GERBER, Pál (H), Malerei, HOLCOVÁ, Veronika (CZ), Malerei, MONACO, Juli (A), Foto, MUNTEAN/ROSENBLUM (A), Malerei, RÉVÉSZ, László (H), Zeichnung, ŠERIC ŠOBA, Nebojša (BIH), Video, Foto, SULJEVIĆ, Alma (BIH), Video, Foto, SURÚVKA, Jiří (CZ), Video, Foto, Installation, SZIL, Kati (H), Malerei, SZUCS, Attila (H), Malerei, VINCOUROVÁ, Kateřina (CZ), Malerei, Objekte, VUKOJE, Maja (A), Malerei.

Kontaktadresse:
 Schloss Esterházy
 Tel.: +43(0)2682/63004-93, Fax: +43(0)2682/63004-98
 11. Juli – 2. November 2008
 Täglich 10:00-18:00
 Quelle:
<http://www.esterhazy.at/de/sala-terrena/central-eu-2.htm>

„Kafka und die Macht 1963-1968-2008“

Das Institut für Textkritik Heidelberg veranstaltet gemeinsam mit dem Ústav pro soudobé dějiny, Praha von 24.-25. Oktober 2008 eine Tagung zum Thema „Kafka und die Macht 1963-1968-2008“ auf Schloß Liblice (CZ).

Die Kafka-Konferenz auf Schloß Liblice, die im Jahre 1963 stattfand, war eine der geistigen Voraussetzungen jenes Aufbruchs, der fünf Jahre später in den Prager Frühling einmündete. Das Spannungsfeld dieser beiden Daten soll in einer Tagung ausgemessen werden, die sich dem Verhältnis Kafkas zur Macht widmet.

Der Tagungsort Schloß Liblice liegt ca. eine Autostunde von Prag entfernt. Ein Shuttle-Service zwischen Prag und Liblice wird eingerichtet. Da die Platzkapazitäten auf dem Schloß begrenzt sind, ist eine Anmeldung zur Tagung erforderlich, entweder per e-mail (liblice@textkritik.de) oder telefonisch (+49 6221 54 32 06). Mit der Anmeldebestätigung werden alle erforderlichen Tagungsinformationen zugesandt. Ein Tagungsbeitrag wird nicht eingehoben.

Weitere Informationen sowie das Tagungsprogramm finden Sie unter <http://www.textkritik.de/liblice/>.

KONZERTZYKLUS 2008/2009 DER INTERNATIONALEN CHOPIN-GESELLSCHAFT IN WIEN

im Radisson SAS Palais Hotel
1010 Wien, Parkring 16

2. Dezember 2008

Martin Kasík, Klavier / Tschechische Rep.
Kristina Kasíková, Klavier / Tschechische Rep.
F. Chopin

10. Februar 2009

Kammerensemble Jan Zach / Tschechische Rep.
A. Dvořák, B. Smetana, F. Chopin

Beginn jeweils 19:00 Uhr

Kartenpreise:

Abonnement (5 Konzerte): I. Kat. € 98,- / II. Kat. € 75,-
I. Kat. € 35,- / II. Kat. € 25,-

Ermäßigte Karten:

Abonnement (5 Konzerte): I. Kat. € 83,- / II. Kat. € 64,-
I. Kat. € 30,- / II. Kat. € 21,-

Ermäßigte Karten für die Mitglieder des Ö1-Clubs, Mitglieder der Internationalen Chopin-Gesellschaft in Wien und der Österreichisch-Polnischen Gesellschaft, Schüler und Studenten

Karten im Sekretariat der Internationalen Chopin-Gesellschaft in Wien

1010 Wien, Biberstraße 4, Mo.-Fr. 9:00-13:00 Uhr

Tel.: 01/ 512 23 74, Fax: 01/ 512 23 74 75

E-Mail: office@chopin.at, www.chopin.at

Restliche Karten an der Abendkassa

<http://members.aon.at/chopin.at/konzertzyklus/programm%2008.pdf>

Programmänderungen vorbehalten

Informace: České a rakouské dráhy

Začala přeměna vídeňského Westbahnhofu na regionální nádraží

Ještě stále odtud vyjíždějí rychlíky do Paříže, ale pro vídeňské Západní nádraží (Westbahnhof) definitivně začal pomalý, ale nezvratný ústup ze slávy. Proslulá vídeňská „Brána na Západ“, jak byl po mnoho let Westbahnhof nazýván, se začala měnit na pouhé regionální nádraží. Kvůli rozsáhlé rekonstrukci byla uzavřena nádražní hala z roku 1951, která je pro své typické prosklené průčelí a zajímavé dvoupodlažní řešení chráněnou architektonickou památkou. Hala bude proto ve své původní podobě zachována a navíc „očištěna“ od některých rušivých přístavků z devadesátých let. Navíc bude po obou stranách doplněna budovami moderního hotelu se 442 pokoji a kancelářského komplexu. V podzemní části pak vznikne rozsáhlé nákupní středisko. Všechno má být hotovo za tři roky a objekt ponese nový název Bahnhof City Wien West. Předpokládané náklady na přestavbu činí 130 milionů eur.

Po celou dobu rekonstrukce bude zachován dosavadní provoz, při němž nádraží odbaví denně v průměru 43 000 lidí, ale pohodlí cestujících bude omezeno nutností používat provizorní vstupní halu na boční straně nádraží. Po dokončení se však přes nový moderní háv nádraží k původní slávě nevrátí.

Železniční uzel, který v těchto místech začal fungovat již v roce 1859 jako Nádraží císařovny Alžběty, bude mít už jen regionální význam. V té době by totiž měla začít fungovat nová koncepce železniční dopravy ve Vídni, jejímž ústředním bodem bude nové Hlavní nádraží. Z něj budou vyjíždět všechny dálkové a mezinárodní vlaky, z Westbahnhofu už se bude jezdit místo do Paříže nanevýš do dolnorakouského Sankt Pöltenu.

Pražské Nové spojení

Po budovaném Novém spojení, které rozšíří propojení pražských nádraží, budou soupravy zatím jezdit po železnici zkušebně, ostrý provoz se předpokládá v prosinci. Lidé se postupně dočkají rozšíření městských a příměstských S linek, řekl ČTK mluvčí Českých drah. Čtyři kilometry tratě Nového spojení propojí na jedné straně Hlavní a Masarykovo nádraží a na druhé pak Libeň, Vysočany a Holešovice. Jde o největší železniční stavbu v Praze za posledních pětadvacet let. Projekt stojí devět miliard korun a je hrazen ze Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI). Nové spojení má umožnit zvýšení počtu příměstských vlaků i zavedení spojů, které budou jezdit napříč Prahou.

Vlaková doprava v Přerově dozná velkých změn za tři miliardy korun

Na komplikace při jízdě vlakem se budou muset připravit lidé z Přerova. Příští rok totiž ve městě začne náročná rekonstrukce železničního uzlu. Kromě kolejí se opravy dotknou i nástupiště. První etapa prací, které přijdou na více než tři miliardy korun, z nichž zhruba 75 % bude hradit Evropská unie, potrvá do roku 2012.

Je plánována rekonstrukce vlakových nástupiště, která se mají stát technickou památkou. Na nástupištích zůstanou pouze historické sloupy a výstupky z podchodů, zbytek

se změnil. Opravená nástupiště by pak měla vypadat podobně jako nedávno zrekonstruovaná nádraží v Ostravě-Svinově či Břeclavi. Památkově chráněné hlavní budovy a prvního nástupiště se pak rekonstrukce týkat nebude. To se však nedá říci o kolejisti, které dělníci zcela vymění. První přijde na řadu úsek od Horní Moštěnice až po železniční most přes řeku Bečvu. První etapa skončí zhruba do roku 2012. Během ní dělníci postaví také několik kilometrů dlouhé protihlukové stěny. Po dokončení by měla být cesta vlakem přes Přerov o několik minut rychlejší.

Ihned poté se začne s druhou částí, která potrvá minimálně dva roky. Druhá fáze bude pokračovat od Bečvy na Hranice a na Dluhonice. Oprava se dotkne také některých přerovských podjezdů – například kojetínského nebo Mádrova nedaleko nádraží. Na tři měsíce dělníci také omezí i průjezd do přerovské chemičky kvůli opravě železničního mostu.

Další úsporná opatření ČD

Trochu nenápadně se začala psát další kapitola úsporných opatření na českých kolejích. České dráhy totiž na říčanském nádraží spustily zkušební prodej jízdních dokladů v prodejně řetězce Pont. To sice znamená zrušení klasických pokladen, cestující se ale místo toho v méně frekventovaných místech dočkají většího pohodlí. Alespoň podle vedení ČD, které o pokračování projektu rozhodne podle výsledků říčanského experimentu.

Pokud se novinka osvědčí, hodlají ČD rozšířit prodej lístků i do dalších provozoven Pont. Zatím jich je po celé ČR zhruba dvacet, především ale na velkých nádražích. Další proto budou přibývat. Velmi frekventované Říčany přitom nebyly vybrány náhodou ani omylem, protože i když jsou jednou z nejoblíbenějších destinací v pražské příměstské dopravě, jen málokdo si tu lístky kupuje. Drtivá většina cestujících jezdí na předplatní jízdenky PID a pro zbytek bude prodej jízdenek zachován v prodejně.

„V Ticket Pont Centru zajistíme u jednoho prodejního místa nabídku jízdenek Českých drah podobně, jako by si je cestující kupoval přímo u dopravce. Otevřeno bude 365 dnů v roce od pěti ráno do devíti večer,“ popsal nový režim generální ředitel JLV Bohumír Bárta. Řečeno vzletnými slovy z tiskové zprávy, „Pont zároveň nabídne rychlé nákupy cestou na vlak, při nedostatku času nebo večer po zavírací době většiny obchodů“. Síť prodejen Pont vlastní společnost Jídelní a lůžkové vozy, v níž mají České dráhy čtyřicetiprocentní podíl.

Railjet nově v Rakousku

Ani deštivé podzimní počasí, které nad Vídní panovalo, nemohlo zkazit náladu zástupců Rakouských spolkových drah, koncernu Siemens a dalších lidí, kteří jsou zainteresováni v nejvíce skloňovaném rakouském drážním projektu současnosti. Soupravy railjet představují nejnovější akvizici ÖBB, která má pozvednout úroveň cestování na dálkových trasách v Rakousku i v okolních zemích. První soupravy již absolvovaly stovky kilometrů testovacích jízd v Rakousku, Německu a Švýcarsku, a tak nastal ten pravý čas, aby railjet oficiálně přijel na světlo mezi veřejnost. Přidejte se s námi k prohlídce této jedinečné soupravy, jakož i míst, kde dostává vlak svou finální podobu!

Měli jsme možnost navštívit dílny ÖBB Technische Services poblíž vídeňské Grillgasse, kde v současné době probíhá finální montáž vozů souprav railjet. S laskavým svolením a doprovodem jsme tak nahlédli doslova „pod pokličku“ procesu výroby. Do Vídně přijíždí skelety vozů zcela holé a až zde se finalizuje jak elektroinstalace, výbava, tak i vlastní interiér. Každý vůz je tedy jedno velké puzzle, vedle něhož stojí stoh krabic s díly. Atmosféru výroby výborně doplňují maličkosti jako koberce s logem „railjet“.

Vlak byl navržen jako maximálně konvenční, aby uplatnil co nejvíce z ověřených technologií a standardních dílů, což se zase pozitivně odráží na ceně v porovnání s hi-tech soupravami typu ICE či TGV. Důraz je kladen na komfort a tichou jízdu, ačkoli podle zainteresovaných jsou soupravy i tak mírně hlučnější než ICE – alespoň tak se jevíly během testovacích jízd. Nejvíce kritiky ovšem sklízí nátěr, jenž vzešel z veřejné soutěže – kombinace vínové, červené a výrazného podílu černé dělá vlak až příliš tmavým a nevýrazným.

Flotila vlaků railjet bude po dokončení současných dodávek čítat šedesát sedm souprav. Maximální rychlost soupravy přitom činí 230 km/h a počítá se s ní jak při konstrukci vlaků, tak i jejího hlavního působiště – rakouské Westbahn. Vozy railjetu nabídnou 408 sedadel ve třech vozových třídách. Nejvyšší „Premium class“ se šestnácti sedadly se nachází přímo v řídicím voze řady Afmpz a nutno říci, že tato místa jsou opravdu komfortní. Ve stejném voze nalezneme i malou kuchyňku pro přípravu nápojů a jídel pro cestující First a Premium class. Koncept služeb railjetu je jasný – obsluha až na místo. Možná i proto v soupravě naleznete jen bistrooddíl, a ne plnohodnotný jídelní vůz. Na špici soupravy se na jednom konci nachází zmíněný řídicí vůz, na druhém lokomotiva Rh 1116 Taurus. S prosincovou změnou jízdního řádu vyjedou vlaky ÖBB-RJ na větev München – Wien – Budapest zatím v jednom páru; další soupravy budou zajišťovat spojení pouze rakouské a maďarské metropole.

Vlastní prezentace se konala v pondělí 15. 9. ve večerních hodinách přímo v dílnách ÖBB TS ve Vídni. Slova „Dámy a pánové, na první nástupiště přijíždí vlak railjet“ uvítala první představenou soupravu s řídicím vozem pokřtěným „Spirit of Linz“. Celý vlak si bylo možné důkladně prohlédnout, navíc proběhly demonstrace konkrétních prvků, jako je bezbariérový přístup, plánované služby cateringu nebo stanoviště strojvedoucího, které je identické s lokomotivami Taurus. Největšímu zájmu se pochopitelně těšily právě oddíly Premium class.

Rakousko a Česko podepsaly dohodu o propojení A5 a R52 u Mikulova

Rakouský ministr dopravy Werner Faymann a jeho český protějšek Aleš Řebíček podepsali začátkem září 2008 ve Wilfersdorfu u Mistelbachu dohodu o propojení rakouské dálnice A5 s českou rychlostní komunikací R52 u Mikulova. Propojení se uskuteční na společných státních hranicích v katastru obce Mikulov na české straně a v katastru obce Drasenhofen na rakouské straně, píše se v dohodě. Smlouvu rovněž ve společném memorandu podpoří představitelé dotčených krajů, dolnorakouský zemský hejtman Erwin Pröll a jihomoravský hejtman Stanislav Juránek.

Silnice R52, která má spojit Brno s Vídní, patří k nejkontroverznějším dopravním stavbám na jihu Moravy. Mezi ministerstvem dopravy a ekology se o ni vedou dlouhodobé spory. Ekologové tvrdí, že nebyla dostatečně zvážena především trasa přes Břeclav, která by mohla využít nyní nejširší dálnici D2. Obě strany tvrdí, že jejich řešení je ekologicky příznivější.

Trasa na Mikulov počítá s tím, že se až k rakouským hranicím prodlouží čtyřproudová R52 vedoucí z Brna. Ta nyní končí u Pohořelic, odkud pokračuje v každém směru jen jeden pruh. Podle plánů kraje by propojení mohlo být dokončeno v roce 2014. Moravská část silnice by měla stát asi deset miliard korun.

Zdroj – České dráhy, MfD, ČTK, Lidovky – Informace – J. Zajíček

V Senátu bude vystaven originál pittsburské dohody o vzniku ČR

Budování československého státu v letech 1914 až 1919 je věnována výstava s názvem *Na cestě k samostatnosti*, která byla slavnostně zahájena v sídle Senátu. Jejím ústředním exponátem je originál pittsburské dohody, která před devadesáti lety položila základ ke vzniku samostatného státu Čechů a Slováků. Výstava je podle jejího kurátora Luboše Velka jakousi retrospektivou a holdem první republiky a osobnostem, které stály u jejího zrodu doma i v zahraničí. Pořadatelé se snažili vyvarovat se zažitých klisví o Rakousko-Uhersku jako žaláři národů s poukazem na to, že během 19. století umožnilo vznik sebevědomého národa s vlastní elitou, vyspělým hospodářstvím a kulturou, dodal Velek. Pittsburskou dohodu podepsali 30. května 1918 v Pittsburghu zástupci českých a slovenských krajských organizací a pozdější prezident Tomáš Garrigue Masaryk. Schválili v ní spojení obou národů v jednom státě. Dokument pomohl Masarykovi dokazovat, že i Slováci jsou proti setrvání v rakousko-uherském císařství a přejí si vznik společného státu s Čechy.

Berlín se rozhodl zapůjčit do ČR originál mnichovské dohody

Německé ministerstvo zahraničí se nakonec rozhodlo zapůjčit do České republiky originál mnichovské dohody ze září roku 1938, podle které Československo tehdy muselo do dvou týdnů odstoupit pohraničí nacistickému Německu. Berlín dříve zapůjčení dokumentu z bezpečnostních důvodů odmítal a Praze poskytl pouze kopii, která má být trvale vystavena v Kolovratském paláci v areálu Senátu. O novém německém rozhodnutí informoval Český rozhlas, jemuž to potvrdilo berlínské ministerstvo zahraničí. Jeden z nejdůležitějších dokumentů české moderní historie má být pojištěný na vysokou částku a do Prahy by ho měl přivézt zvláštní kurýr.

Originál mnichovské dohody by měl být podle informací Českého rozhlasu vystaven od 28. října v prostorách Národního muzea. Vůbec poprvé byl originál vystaven loni ve Zwieselu na německé straně Šumavy. Bavorská zemská vláda tam uspořádala od května do října 2007 výstavu s názvem *Bavorsko – Čechy: 1 500 let sousedství*, která mapovala kulturu a historii vztahů mezi oběma ze-

měmi. Už tehdy si ho prohlédly i tisíce českých návštěvníků. Česká republika si v těchto dnech připomíná osudové dny, které před sedmdesáti lety vyústily 29. září v sepsání mnichovské dohody.

Svědění Evropy a komunismus

Informace o dalším vývoji kolem Pražské deklarace, která byla přijata na závěr dvoudenní konference *Svědění Evropy a komunismus* konané ve dnech 2. – 3. června 2008 v Senátu PČR

Text deklarace byl přes léto rozeslán všem vládám a parlamentům států Evropy, velvyslancům všech států v Radě Evropy, předsedům a místopředsedům všech frakcí v Evropském parlamentu, Evropské komisi i jejímu předsedovi José Manuelu Barrosovi.

Senátor Martin Mejstřík představil nové vícejazyčné internetové stránky, na kterých se mohou signatáři z celého světa k Deklaraci připojovat. Smyslem petiční akce je přesvědčit evropské vlády a orgány Evropské unie o nutnosti zabývat se komunismem jakožto jednou z nejnebezpečnějších ideologií lidstva. Stránky mají adresu:

www.prazskadeklarace.eu / www.praguedeclaration.org

Pod deklaraci se již mj. připojila řada poslanců Evropského parlamentu. Senátor Mejstřík komentuje: „Na základě Pražské deklarace pořádá Frakce Zelených v Evropském parlamentu dne 18. září v Bruselu veřejné slyšení na téma otevírání komunistických archivů ve střední a východní Evropě. Pražská deklarace má na mezinárodním poli velký ohlas, paradoxem je, že v zemi jejího vzniku o ní média mlčí a nepřipojili se k ní téměř žádní čeští politici. Rozhodl jsem se proto oslovit přímo českou vládu a presidenta republiky o podporu požadavků v Deklaraci formulovaných. Mělo by to bezesporu velký význam vzhledem k blížícímu se předsednictví České republiky Evropské unii.“

Virtuální Česká republika

Server Virtualtravel.cz ukazuje různá místa České republiky pomocí nejmodernějších zobrazovacích technologií a satelitních map GOOGLE. Snaží se Vám pomoci při výběru správné lokality pro Vaši dovolenou, nebo jen ukázat známá či neznámá místa naší vlasti, to vše pomocí 360° virtuální prohlídky (VR). Pokud jste se s něčím podobných ještě nesešli, doporučujeme Vám si nejdříve přečíst podrobnou nápovědu.

<http://www.virtualtravel.cz/virtual-czech-republic.html>

Čeština jako cizí jazyk: kurzy potřebné, nedostatkové a drahé?

Od ledna 2009 musejí cizinci, kteří v České republice žádají o trvalý pobyt, splnit novou podmínku – složit zkoušku z češtiny. Článek se zabývá současnými možnostmi jazykových škol v České republice, které přípravné kurzy nabízejí, a překážkami, které musí imigranti překonat, pokud se chtějí těchto kurzů zúčastnit. K článku je přiložena autorkou vytvořená tabulka dostupných kurzů českého jazyka v České republice.

*Zdroj: www.migraceonline.cz
Autorka: Violeta Prokofjeva*

Rozbitie alebo rozpad? Historické reflexie zániku Česko-Slovenska

Termín: 11.-12. 3. 2009

Miesto konania: Centrum SAV, Štefánikova, Bratislava
Organizátori: Historický ústav SAV, Historický ústav AV ČR, Vojenský historický ústav MNO SR

Cieľ konferencie:

Názory na význam marcových udalostí roku 1939 sa líšia. Permanentne prebieha diskusia o týchto problémoch, a to nielen medzi českými a slovenskými, ale aj zahraničnými historikmi. Išlo o vnútorný rozklad, o akt agresie alebo o uplatnenie samourčovacieho práva ako výsledok dlhoročného národného zápasu? Cieľom konferencie je reflektovať udalosti 14. a 15. marca 1939 v českej, slovenskej a československej historiografii v kontexte medzinárod-

ných súvislostí a vnútropolitického vývoja. Sústredíme sa na medzinárodný kontext a ohlas zániku Česko-Slovenska (mocnosti, malodohodoví spojenci, susedné štáty). Z hľadiska celospoločenských reflexií zamierime pozornosť na to, ako českom, slovenskom a československom historikom povedomie tieto udalosti odrážali a hodnotili.

Prihlášky na konferenciu s názvom referátu a so stručnou anotáciou zasielajte do 31. októbra 2008 na adresu: histmirm@savba.sk

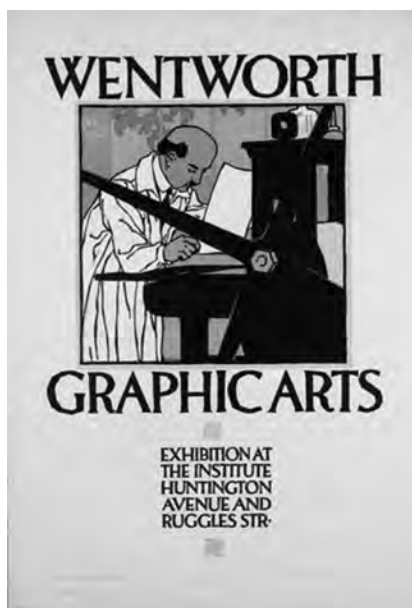
Organizátori si vyhradujú právo výberu referátov. Konferencia bude klásť dôraz na diskusiu. Referáty budú v rozsahu 10-15 minút. Príspevky v písomnej podobe v rozsahu 20 normovaných strán je potrebné odovzdať do 30. apríla 2009.

Konkrétne organizačné záležitosti spresníme v novembri 2008.

Výstava *Pro republiku!*

Jeden z najvýraznejších českých umelcov prvej poloviny 20. storočia Viktor Preissig se mimořádně angažoval pro svou vlast. Rozsáhlá tvorba Vojtěcha Preissiga (1873-1944,

koncentrační tábor Dachau) zahrnuje grafický design, tiskařské řemeslo i malbu. Výstava *Pro republiku!*, která v pražském Clam-Gallasově paláci trvá do 28. října 2008, připomíná umělce zejména v souvislosti s jeho aktivitami v prvním a druhém odboji.

Videotéka a fonotéka KLUBU (s podporou MZV-OKKV)**Seznam videokazet:**

Balada pro banditu
Bohemia I
Český ráj (něm.)
Císařův pekař
Český Krumlov (něm.)
Čerte, drž se svého kopyta
Hrátky s čertem
Jižní Čechy (něm.)
Karlsbad
Kytice
Mikulov (něm.)
Magdalena Kožená
Morava a Slezsko (něm.)
Nesmrtelná teta

Obchod na korze
Ostře sledované vlaky
Osudy dobrého vojáka Švejka I-II
Penzión pro svobodné pány
Praha
Pražské Jezulátko (něm.)
Šakalí léta
Tajemství ocelového města
Trhák
Všichni moji blízcí
Divadlo Jára Cimrmana:
AKT, hra se zpěvy a tanci
Němý Bobeš aneb Český Tarzan
Vyšetřování ztráty třídní knihy
Záskok

Pohádky:

Broučci
Kocour Vavřinec
Krtěčkova dobrodružství
Maxipes Fík
Mach a Šebestová I-II
Rákosníček a jeho rybník
Spejbl a Hurvínek
Tuláček
Kazety:
A vy páni muzikanti
Jarmila Šuláková – Folk songs
Jen vzpomínky poštáctví
kluka
Krtěčkova dobrodružství I-II

Neuvěřitelné situace:

Šimek a Sobota
Písničky Čechů v Chorvatsku
Slzy smíchu Jiřiny Bohdalové
The best of Pavel Bobek
Všichni moji blízcí
CD:
V + W, Písničky (2005)
Možnost zapůjčit tyto filmy:
Audience
Báječná léta pod psa
Když rozvod, tak rozvod
Pelíšky
Skiřivanci na niti
Smrt krásných srnců

Máte-li zájem o vypůjčení, kontaktujte zástupce Kulturního klubu. Kauce 5 € za videokazetu, 2 € na obnovu filmotéky.

POKYNY PRO ČTENÁŘE

Příhlášky k členství/odběru časopisu zasílejte na adresu:
Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku
Kulturklub der Tschechen und Slowaken in Österreich,
Schlüsselgasse 18, A-1080 Wien
záznamník (od 10:00): ++43-1-402 32 99
fax (od 10:00): ++43-1-79 88 454
e-mail: info@kulturklub.at, www.kulturklub.at

Nemáme placenou sekretářku, a proto prosíme o pochopení, pokud se nedovoláte. Namluvte svá přání na záznamník, určitě se ozve. Srdečně děkujeme všem novým členům a novým odběratelům časopisu a věříme, že jsou s ním spokojeni. Zároveň prosíme o Vaše ohlasy, přání, návrhy a kritiky.

Vážení členové v Rakousku, příspěvek na rok 2007 činí **29,- €**. Členství zahrnuje: zasílání časopisu, možnost inzerce na homepage Klubu, možnost inzerce s 20 % slevou v časopise *Kulturní klub* aj.

Vážení čtenáři v Rakousku, abo-příspěvek na rok 2007 činí **29,- €**. Prosím, uveďte na složence zkratku ABO.

Vážení členové a čtenáři ve světě (s výjimkou ČR a SR), členský příspěvek či abo na rok 2007 činí včetně poštovného **49,- €**.

Bankovní spojení: Bank Austria, číslo účtu: **683 035 901**, IBAN: **AT 03 1200000 683035901**, SWIFT: **BKAUATWW**.

POKYNY PRO INZERENTY (včetně cen)

Rozměry v cm	Cena v €
2,5 × 5,2	6,13
3,2 × 10,5	15,31
6,5 × 5,2	15,31
7,0 × 8,5	26,88
7,0 × 10,5	34,38
5,0 × 17,3	40,00
12,5 × 17,3	100,00

Jednorázový příplatek za rámeček a/nebo šedé pozadí: 2 €. Kromě výše uvedených rozměrů a standardního černobílého provedení je možno po domluvě otisknout inzerát v barvě a/nebo jiné velikosti. Platba musí být uskutečněna s předstihem 14 dnů před otištěním inzerátu, a to převodem, složenkou, nebo hotově (zasláním v obálce).

Sleva pro členy Kulturního klubu 20 %.

Bankovní spojení:

- Bank Austria, číslo účtu: **683 035 901**, BLZ: **12000**, IBAN: **AT 03 1200000 683035901**, SWIFT: **BKAUATWW**
- Česká spořitelna, číslo účtu: **1557869023**, kód banky: **0800**, účel: **inzerát**.

Objednávky přijímá a případné dotazy Vám zodpoví:

Mag. Pavlína Böhmová, mobil 0043 (0) 669 195 44 077,
tel./fax: 0043 (01) 95 44 076

František Písařík, tel.: 0043 (0) 650 599 28 02

centrální fax (od 10:00): 0043 (01) 79 88 454

e-mail: inzerce@kulturklub.at

Kursy češtiny

Čeština pro začátečníky i pokročilé.

Zájemci, hlaste se na tel. č. 6023651, dr. Malá.

Čeština – začátečníci i pokročilí.

Zájemci, hlaste se na tel./fax 0043-1-40 89 841,
Mag. dr. Brandeis.

Kurzy

slovenského jazyka
na Slovenskom inštitúte

miesto: priestory Slovenského inštitútu,
Wiplingerstrasse 24-26, 1010 Wien,
informácie: tel. 01/535 40 57

TSCHJECHISCHES ZENTRUM
ČESKÉ CENTRUM

Herrengasse 17, 1010 Wien
ředitelka dr. Tatjana Langášková
Tel./Fax: 0043 1 5352360 - 14
www.tschechischeszentrum.at
E-mail: ccwien@czech.cz
Po – Pá 10:00-17:00

Mag. **Sylvie Šebelová**
Sprachtrainerin für Tschechisch
+43 1 920 70 48 **tel+fax**
+43 699 12 64 29 38 **mobil**
office@sebelova.at **e-mail**
www.sebelova.at **web**

CzechTourism Wien
Česká centrála cestovního ruchu
Herrengasse 17, 1010 Wien
ředitelka Dr. Phil. Nora Dolanska
tel.: 0043 1 533 21 933
fax: 0043 1 533 21 934
e-mail: info-at@czechtourism.com
www.czechtourism.com

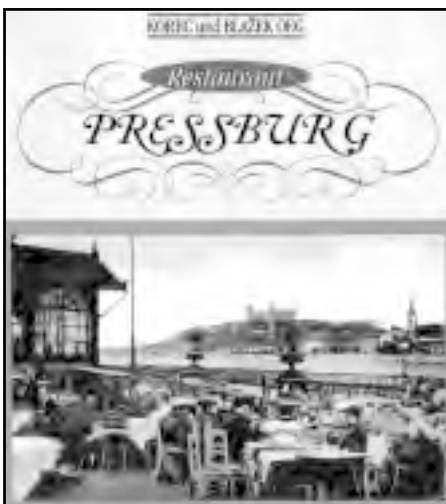
ofsetový tisk • barevné kopírování
• grafické studio •

Rudoleckého 23, CZ - Znojmo
tel./fax 515 22 57 30
e-mail: info@tiskarna-sladek.cz
www.tiskarna-sladek.cz

Kniha autorky Marie Brandeis *Přišli jsme odjinud...* s předmluvou bývalého českého velvyslance v Rakousku a nynějšího prezidenta PEN-klubu Jiřího Gruši obsahuje portréty osobností, jež jsou spjaty s českou menšinou, prostředím a kulturou ve Vídni a v Rakousku. Přehledně a zajímavě popisuje nejen bohatou historii exilového života české menšiny v Rakousku, ale i její současný stav. Publikace je dvojjazyčná: česká/německá.

Knihu je možno zakoupit/objednat v knihkupectví **Pastrňák's Austro-Bohemia Press**, 1030 Wien, Steing. 24, tel.: ++43-0-699-10596078, fax: ++43-1-812 36 50, e-mail: ivana.pastrnak@chello.at otevřeno: st, čt 17:00-18:30 nebo v **Kulturním klubu** (viz níže).

Mo-Fr 09:00-19:00, Sa 09:00-15:00
17:00-18:00 – sleva 25 %

Täglich Mittagsmenü – Spezialitäten aus der ganzen Monarchie – Trennkost- und Seniorenkarte
Simmeringer Hauptstr. 96a, 1110 Wien
Tel. +74 331 81

Přímou v nákupním centru Simmering
3 hod. parkování v garáži zadarmo

Danica Korecová, fa. Korec
tel./fax: 038-7486 159
Informace v reštaurácii Pressburg

VON MINDERHEITEN ZU VOLKSGRUPPEN

20 Jahre Wiener Arbeitsgemeinschaft

Redigiert von
Heinz Tichy, Ernő Doák
und Richard Basler

integratio

RAKÚSKO-SLOVENSKÝ KULTURNÝ SPOLOK

sekretariát: út 8:00-9:30, čt 17:00-18:30
Otto Bauer Gasse 23/11, 1060 Wien
tel. +43-1-596 13 15, fax +43-1-595 57 99
rsk@slovaci.at www.slovaci.at

Divadelní ochotnický spolek VLASTENECKÁ OMLADINA

1030 Wien, Sebastianplatz 3
tel. 02273 7604
www.omladina.at

Galerie auf der Pawlatsche

Institut für Slawistik
Universitätscampus
1090 Wien, Spitalgasse 2-4/Hof 3
www.univie.ac.at/pawlatsche

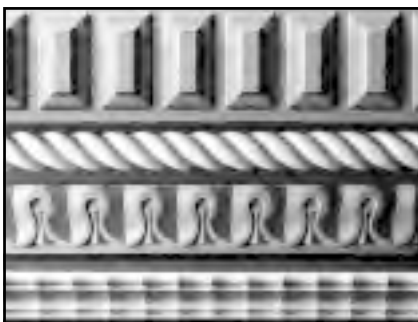

Slowakisches Institut

Wien

Slowakisches Institut
SLOVENSKÝ INŠTITÚT

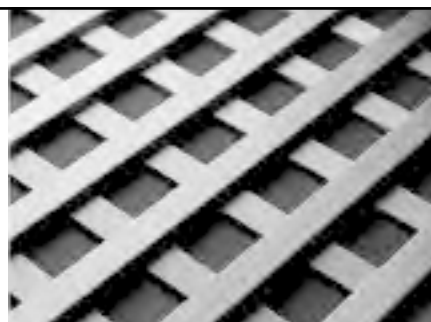
Wipplingerstr. 24-26
1010 Wien
Tel./Fax: 43 / 1 / 53 54 057
E-mail: siwien@gmx.at
www.sivieden.mfa.sk

Dřevěné lišty a mřížky

Franz Kolář GmbH
Josef-Strebl-Gasse 8, 2345 Brunn/Geb.
Tel.: 02236/31724, Fax: 02236/323 96
E-mail: office@kolar.at; www.kolar.at

Divadlo Brett – 1060 Wien,
Münzwardeingasse 2,
tel: 587 06 63, fax: 586 91 55,
theaterbrett@Eunet.at,
www.theaterbrett.at
úterý – sobota od 20 hod.

AUSTRO-BOHEMIA PRESS
1030 Wien, Steing. 24
tel.: ++43-0-699 10596078 (9:00-19:00)
fax: ++43-1-812 36 50
e-mail: ivana.pastrnak@chello.at
www.pastrnak.at.ac
(st, čt 17:00-19:00 a také některé soboty)

STAROŽITNÍK: FIEDLER V.

Restauruje / nakupuje / prodává. Zájem o nákup českých malířů. Zprostředkování bude honorované. V. Fiedler, Vídeň 7, Siebensterng. 20. Tel. 523 35 81, mobil 0664/3566676.

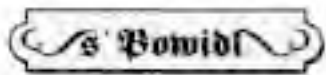
ENTRAPARFUM.AT

Vítejte Vás v našem světě parfémů
www.entraparfum.at
Nabízíme scelená iada originál českých mačkových parfémů
a dekolory.

Přijemné nakupování a cenově nejvýhodnější ceny
vše ENTAPARFUM

„Art-Atelier“

Bildhauerei / Keramik
Restaurierung / Keramikurse
Altmüttergasse 6, 1090 Wien
Tel.: 0676 9452096
Auf Ihren besuch freut sich:
Mag. Milada Zahnhausen
Dipl. Bildhauerin & Keramikerin

Täglich ab 11:00 bis 23:00h

ALTÖSTERREICHISCHE & BÖHMISCHE KÜCHE
1050 Wien - Margaretenstraße 60 - Tel. (0222) 585 09 67

Theater
moki

Mobiles

Theater für Kinder
tel 01/505 98 06
e-mail: theater.moki@chello.at
www.theater-moki.at

Atelier JAN -

Umění z kůže
Jan & Tamara
Brabeneč,
Spittelberggasse 7,
1070 Wien,
tel./fax: 526 54 22,
po-pá 13-18 hod.,
so 10-14 hod.

Výhodné ubytování ve Vídni

I. Seda,
Westbahnstr. 18, 1070 Wien,
Tel. 01/617 27 06

Právník v ČR JUDr. Josef Franc advokát

Kancelář: Kovářská 1169/17, 190 03 Praha 9
tel./fax : 004202 848 18 008,
mobil: 00420602 850 267
e-mail: Josef.FRANC@seznam.cz

SALON MIMI - ŽOFIE HERRMANN

Dipl. kosmetička, pedikérka,
zdravotní sestra
Odborná kosmetika, pedikúra,
manikúra, el. epilace chloupků,
manuelle lymphdrainage
Aromamassage, soft-laser
Termín dle dohody:
tel. + fax: 01/98 24 867
Út – pá: 8:30-11:30 + 14:00-18:00
1140 Wien, Kienmayerg. 48

KULTURNÍ KLUB

Informační časopis Čechů a Slováků v Rakousku
Informationszeitschrift der Tschechen
und Slowaken in Österreich
Schlüsselgasse 18, 1080 Wien,
mobil (od 10:00): 0043-0-664 97 33 764,
fax: 0043-1-79 88 454
e-mail: info@kulturklub.at
www.kulturklub.at

ČESKY MLUVÍCÍ PRÁVNÍK

Adresa je k dispozici
v redakci.

Slobodná katolíčka,

45/160 cm,
žijúca vo Viedni,
so záujmom o turistiku
a cestovanie,
hľadá muža nefajčiara
s rovnakými životnými hodnotami
a záujmami.
Kontakt v redakcii

BIERGARTEN · RESTAURANT

Schweizerhaus

Familie Karl Kolařík
seit 1920

1020 Wien, Prater 116, Tel. 728 01 52

Budweiser
Budstrab

Otevřeno vždy od 15. března do 31. října

ZLATNICTVÍ, HODINÁŘSTVÍ

Richard Arnold - Opravy šperků a hodin;
předělávky, vlastní výroba (též z doneseného
materiálu). 1100 Vídeň, Buchengasse 88,
tel. / fax 604 54 85,
po-pá 9-12 a 14-18 hod., so 9 -12 hod.

ZNÁMKY - MINCE

Odborný obchod Emanuel Topol, Vídeň 17,
Ottakringerstr. 82, tel. 486 42 12
po-pá 9.30-12.30, 14.30-18, so 9.00-12.00

PRODEJ A OPRAVY VEŠKERÉ ELEKTRONIKY,

Krajanské ceny, TV-Service,
T. Nohynek, Landstr. Gürtel. 17,
1030 Wien, Tel./Fax: 798 47 08

PRO
LIN
GUA

PROLINGUA

Ivana BROZOVA

Barrlgasse 21
Eingang Öflaustrasse
1081 Wien

TEL: 0650 140547-111
E-MAIL: prolingua@prolingua.at

PRO
LIN
GUA

Raumdekor

ANTON FLORIÁN
MALERMEISTER

TEL.+FAX **586 86 86**

1060 Wien, Hofmühlgasse 18

E-mail: raumdekor.florian@aon.at

MALEREI - STUCK
JALOUSIEN - ROLLO
ANSTRICH - TAPETEN
TEPPICHE - VORHÄNGE
STIL- UND LIFTKARNISEN
WAND- UND BODENBELÄGE
FARBEN - LACKE - WERKZEUGE
>>> *sleva pro krajany*

Restaurace BÖHMERWALD – rodina Stuchlíkova

Česká kuchyně a speciality.
Oslavy pro malé i větší skupiny
v romantickém prostředí
české a slovenské restaurace.

Na Vaše objednávky se těší rodina Stuchlíkova,
1040 Wien, Argentinerstr. 66 / Wiedner Gürtel 20,
tel./fax: 505 72 34, e-mail: boehmerwald@aon.at,
www.restaurant-boehmerwald.at

otevřeno: po – ne 11-23 hod.

Restaurant Schönbrunner Stöckl

rodina Smadišova

beim Meidlinger Tor
České a slovenské speciality!

Nabízíme:

svatby, podnikové a rodinné oslavy, Vánoce,
catering service pro každou příležitost,
slevy pro skupiny z ČR.

Těšíme se na Vaši návštěvu!

Küche/ kitchen / cucina / kuchyně

10:00-22:00, otevřeno po celý rok

1130 Wien, Schönbrunn, Meidlinger Tor, tel.: +43-1-813 42 29,

tel./fax: +43-1-812 82 71, www.schoenbrunnerstoeckl.com

Zur Böhmischen Kuchl

Speciality české a moravské kuchyně:
dřšťková polévka, bramboráky, svíčková, lívanečky,
Budějovické a Velkopopovické pivo –
na Vaši návštěvu se těší Dagmar Ficenec

1080 Wien, Schloßelgasse 18, tel.: 402 57 31

otevřeno: po – pá od 11.00 – 15.00 a 17.30 – 23.00

**KLEINES
WIENER CAFE**

Denis Bezucha

1080 Wien, Kochgasse 18

tel. 01/402 32 07

po – pá 9:00-22:00

sobota a neděle

zavřeno

Kavárna s českou kuchyní.

Oslavy na objednávku.

Budějovické pivo.

Konec 19. a začátek 20. století byl ve znamení prudkého rozvoje techniky. Senzací byly obrovské balóny a vzducholodě i první filmová představení v Paříži.

Vzdálenosti se zkracovaly, jak přibývalo nových silnic a železnic. Na jedné z nich, v Alpách, byl proražen tehdy nejdelší tunel. Na silnicích se objevila první auta.

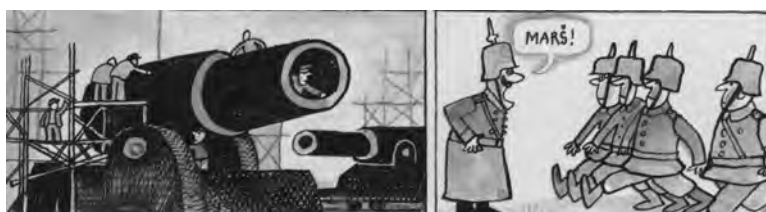
V roce 1898 vyjel z kopřivnické Tatry první český automobil „President“ a o několik let později zacinkala v Praze Křížkova první elektrická tramvaj.

Vzneslo se první letadlo a brzy na to francouzský pilot Blériot přelétl kanál La Manche z Francie do Anglie. Rok po něm létal český inženýr Jan Kašpar.

Největší objevy vědy a techniky shromáždila Světová výstava v Paříži. Vynálezů dále přibývalo a továrny rostly jako houby po dešti.

V továrnách se však nevyráběly jen lokomotivy a auta, ale také zbraně. A těch využily některé silné státy k tomu, aby byly ještě silnější. Chystaly se mezi sebou válčit.

V červenci roku 1914 byl v srbském městě Sarajevu při atentátu zabit rakouský arcivévoda Ferdinand. To podnítilo Rakousko k rozpoutání války.

Byla to dosud největší válka. Otřásla celým světem a přivodila i zánik rakouské říše... 28. 10. 1918 byla vyhlášena Československá republika.

KULATÁ HISTORICKÁ DATA A VÝROČÍ

1198**8. září**

Český kníže Přemysl Otakar I. obdržel od Filipa Švábského listinu potvrzující **udělení dědičné hodnosti královské**. Filip současně uznal právo české aristokracie volit si vládcce bez vnějších zásahů, uznal i staré hranice českého státu a právo krále na investituru pražských biskupů.

říjen

Nový český král (v pořadí třetí, ale první dědičný) podpořil Filipa Švábského ve válce v Porýní.

Do Čech přišel řád německých rytířů.

1378

Druhý pražský arcibiskup Jan Očko z Vlašimi byl jmenován kardinálem. Rádce a důvěrník císaře Karla IV. se tak stal vůbec prvním Čechem, který tuto vysokou církevní hodnost získal.

1588

V Praze dlal asi půl roku italský učenec **Giordano Bruno**.

1648**24. října**

V münsterské císařské rezidenci byla oficiálně podepsána mírová smlouva – **vestfálský mír**. Provedení mírových podmínek kontroloval norimberský exekuční sněm. Vestfálský mír zůstal formálně v platnosti až do zrušení Svaté říše římské císařem Františkem II. roku 1806. Velmocenské postavení ztratila papežská kurie a Španělsko, naopak velmocemi se staly Francie, Švédsko a Rakousko. Objevily se dva nové státy – Švýcarsko a Nizozemí. **Česká koruna vedle územní ztráty (obě Lužice) zaznamenala hluboký pokles obyvatelstva (do exilu bylo vyhnáno 120-150 tisíc osob)**, značné materiální ztráty (v Čechách a na Moravě mělo být vypáleno a zničeno na 280 zámků, přes 100 měst, více než 1 100 vesnic). Krutě byla zklamána česká emigrace – kdo chtěl, mohl se sice vrátit zpět do země, avšak musel přestoupit na katolickou víru a podrobit se novým zákonům.

1708

V Žitavě zřídil **Václav Kleych** (původně sedlář z Litomyšlska) **nakladatelství**, které vydávalo špalíčky, české knihy, slabikáře, modlitby a katechismy, které dopravoval do Čech.

6. září

Opětne uvedení českých králů do kolegia kurfiřtů – toto právo nevykonávali od husitských válek. Po třicetileté válce zůstalo Habsburkům jen volební právo, na říšském sněmu měla převahu protestantská knížata, proto Josef I. prosadil účast zástupce českého krále na kurfiřtských

poradách. Závazkem bylo, že český král bude přispívat finančně, ovšem stalo se to bez účasti českých stavů, které nebyly žádány ani o předběžné svolení, ačkoliv musely převzít finanční krytí.

1738**červenec – říjen**

V Čechách se rozvinulo poddanské hnutí za snížení robotních povinností. Celkem zachvátilo na sto panství, postupně bylo potlačeno vojskem.

1768

Na vrchnostenský útisk poddaných v Čechách upozornilo vídeňskou vládu **anonymní memorandum**, které navrhovalo odstranění robot a ostatních „tvrdých“ povinností poddaných k vrchnostem.

1808

Z iniciativy několika předních šlechticů vznikl **Spolek ke zvelebení hudebního umění v Čechách**, jehož zásluhou byla o tři roky později založena v Praze hudební konzervatoř (po pařížské jedna z nejstarších a nejlépe organizovaných v Evropě). Už počátkem sedmdesátých let 18. století vzniklo **Olomoucké kolegium** (Collegium Olomucense), první předchůdce konzervatoří v zemích rakouské monarchie.

1848**7. září**

Plénum ústavodárného říšského sněmu schválilo konečný text zákona o **zrušení poddanství a robotních břemen**.

10. října

Z Brna odjela na pomoc Vídní (6. října vypuklo ve Vídni povstání) početná výprava brněnské národní gardy. Vídeňské povstání se setkala na Moravě (na rozdíl od českého politického tábora) s příznivým ohlasem, což bylo dáno dominujícím postavením představitelů německého národního hnutí v moravském politickém životě. Do Vídně směřoval i oddíl olomoucké studentské legie a pomocné výpravy národních gard z Nového Jičína a Lipníka.

Moravský zemský sněm se v Prohlášení moravskému národu plně postavil za říšský sněm, vládu a habsburskou dynastii.

14. října

Do Olomouce přesídlil vídeňský císařský dvůr. **Císař s doprovodem uprchl 7. října z Vídně**, aby se uchýlil **pod ochranu olomoucké pevnosti**.

29. – 30. října

V Brně vypukly velké bouře, které si vyžádaly i oběti na lidských životech. Demonstranti přepadali policejní strážni-

ce a stanoviště finanční stráže, nedovoleně se ozbrojovali a dožadovali se odjezdu na pomoc Vídni.

1858

23. srpna

Na zámku Laxenburg u Vídně se narodil jako jediný syn císařovny Elisabeth (Sissi) a císaře Františka Josefa korunní princ Rudolf (zemřel 30. 1. 1889), snad jeden z nejnadanějších Habsburků. Jeho sebevražda (tragédie v Mayerlingu) dává podnět i v dnešní době k mnohým spekulacím.

Red. poznámka: V rakouském tisku vyšla nedávno krátká zpráva, že v nějakém depozitáři byl nalezen originální mobilář loveckého zámečku Mayerling, který byl pokládán za zničený. Po tragické události byl zámeček přestaven na kostelík, který si je možno i s malou výstavkou osobních Rudolfových věcí v přilehlé místnosti prohlédnout. To jistě učiní mnoho romanticky naladěných turistů po návštěvě hrobu mladé milenky a průvodkyně při Rudolfově smrti baronesy Mary Vetserové, na nedalekém hřbitově.

1868

4. října

Konal se tábor lidu v Praze na Pankráci, který nakonec vyvrcholil **demonstracemi** a pouličními srážkami jeho účastníků s policií a vojskem. Rostoucí nespokojenost řešila vláda **11. října** vyhlášením **výjimečného stavu** pro Prahu a nejbližší okolí.

1878

17. a 19. září

Proběhly **volby do českého zemského sněmu**. 23. září většina státoprávního klubu rozhodla o vstupu do sněmu a o den později to také čeští poslanci učinili včetně „slavnostního ohrazení“. Po šesti letech tak přerušili pasivní rezistenci.

1898

10. září

Ve švýcarské Ženevě byla **zavražděna rakouská císařovna Alžběta** (Elisabeth – Sissi) italským anarchistou L. Lucchenim.

1908

15. září

Sešel se český sněm. Beckova vláda umožnila silné pronikání českých úředníků a českého jazyka do některých oblastí státní služby.

25. září

Napětí česko-německé vyvrcholilo německou obstrukcí v českém sněmu, znásobenou bojovou písní *Wacht am Rhein*, která zněla sněmovní síní. 15. října vyvrcholilo sněmovní zasedání rvačkou a nechutnými scénami. Vláda český zemský sněm uzavřela. Pokus o česko-německé smiřovací jednání ztroskotal.

1918

září

V Praze byla založena **Národní rada židovská**, jejímž cílem bylo prosazovat a hájit zájmy Židů v českých zemích. Rada vyjádřila podporu vzniku samostatného československého státu. V létě 1928 se rada přetransformovala v **Židovskou stranu**.

3. září

Vláda **USA uznala Národní radu československou za československou vládu**.

6. září

Vznikl společný orgán českých socialistických stran (sociální demokracie a strany socialistické) v rámci Národního výboru – **Socialistická rada**. Nejvýznamnější akcí rady se stala generální stávkou (14. října t. r.).

14. října

E. Beneš jako tajemník Národní rady československé (po dohodě s T. G. Masarykem) oznámil dohodovým státům ustanovení **prozatímní československé vlády** (26. září t. r.). Prezidentem, předsedou ministerské rady a ministrem financí se stal T. G. Masaryk, ministrem zahraničních věcí E. Beneš a ministrem vojenství M. R. Štefánik.

Na protest proti vývozu potravin a zboží do zaalpských zemí zorganizovala Socialistická rada generální stávkou.

16. října

Císař **Karel I. vydal manifest *Mým věrným národům rakouským***, proklamující federalizaci Rakouska. Návrh předkládal spolkové přebudování s vyloučením uherské poloviny říše, přičemž **historické území Čech mělo být rozděleno mezi český a německý národní stát**. Manifest byl odmítnut uherským parlamentem (17. října) a rovněž Národním výborem (19. října).

18. října

V Paříži byla publikována tzv. **Washingtonská deklarace**,

základní dokument československého zahraničního odboje. Deklarace se hlásila k americkým demokratickým tradicím, vytvořil ji 13.-16. října ve Washingtonu T. G. Masaryk.

21. října

Němečtí poslanci (rakouští) se sešli ve Vídni a vyhlásili zde vytvoření německo-rakouského státu, do něž hodlali připojit i pohraniční oblasti Čech a Moravy.

23. – 26. října

Na sjezdu Demokratické unie střední Evropy (sdružující 11 národů) ve Philadelphii bylo zahájeno jednání amerických Rusínů v čele s dr. Žatkovičem s T. G. Masarykem o **připojení Podkarpatské Rusi k novému československému státu**.

25. října

Česká delegace složená ze zástupců Národního výboru a Českého svazu odjela do Ženevy na jednání s E. Benešem.

Na stanici Aksakovo spáchal velitel 1. divize československých legií plukovník J. J. Švec sebevraždu. Tragédie dokládala složité a bezvýhodné postavení legií v revolučním Rusku, které bylo způsobeno především politickým rozvratem vyvolaným bolševickou agitací mezi legionáři.

27. října

Rakousko-uherský ministr zahraničí hrabě **G. Andrásy** zaslal prezidentu USA **W. Wilsonovi** nótu, v níž byl vysloven souhlas s nabízenými podmínkami americké vlády (z 18. října, **Wilsonova nóta**) a **rovněž ochota k okamžitému jednání o příměří**.

28. října

V Praze byl před desátou hodinou ranní zveřejněn na tabuli redakce *Národní politika* na Václavském náměstí text nóty G. Andrásyho, což bylo pochopeno jako faktická kapitulace habsburské monarchie. Tato zpráva se stala impulsem k živelným demonstracím a **vyhlášení československé samostatnosti**. Zatímco pražské ulice jásaly, dostavili se zástupci Národního výboru na místodržitelství k převzetí moci (místodržitel Coudenhove dlel právě ve Vídni). Do předsednictva Národního výboru byl kooptován první Slovák dr. **V. Šrobár**, který tak doplnil pět „mužů 28. října“, jimiž byli **A. Rašín, F. Soukup, J. Stříbrný** a **A. Švehla**.

V podvečer se sešel **Národní výbor** (po připojení slovenských zástupců čítal 42 členů) a vydal **první zákon československého státu**. Ve vnitrozemí českých zemí se převzetí moci uskutečnilo ve dnech 29. – 31. října 1918 na základě zaslanych telegramů národním výborům.

29. října

V Praze probíhalo jednání **Národního výboru** s místodržitelem N. Coudenhovem o **převzetí moci**. Národní výbor začal přebírat úřady, převzal bez odporu policejní místodržitelství, vrchní zemský soud, státní zastupitelství. Menší konflikt nastal s vojenským velitelstvím, nakonec i to kapitulovalo.

Němečtí poslanci z Čech se sešli ve Vídni a vyhlásili ze severního pohraničí Čech (od Orlických hor až k Chebu) samostatnou německou provincii **Deutschböhmen** s centrem v Liberci. Provincie byla začleněna jako autonomní jednotka do uvažovaného Německého Rakouska (ustaveného formálně už 21. října t. r.).

30. října

V Turčianskom Svätom Martině proběhlo deklarační shromáždění zhruba 200 slovenských politických představitelů, které zvolilo Slovenskou národní radu a přijalo **Deklaraci slovenského národa** (Martinskou deklaraci). Deklarace vyhlásila pro slovenský národ (označený za „částku rečove i kultúrno-historicky jednotného československého národa“) právo na sebeurčení a nezávislost. Formulace o československé národní jednotě vyjadřovala myšlenku společného československého státu. Oficiálně rušila spojení Slováků s Uherskem a stala se státoprávním aktem přispívajícím ke zrodu Československa.

Také němečtí poslanci z Moravy a Slezska vyhlásili vytvoření severomoravské provincie Sudetenland (od Javornického výběžku na západě po ostravskou pánev, včetně tzv. Kravařska) s hlavním městem Opavou, která měla rovněž patřit k Německému Rakousku.

1938

15. září

V Berchtesgadenu se konala schůzka **A. Hitlera** s britským ministerským předsedou **N. Chamberlainem**. Hitler žádal odstoupení českého pohraničí s více než padesáti procenty německého obyvatelstva Německu.

16. září

Československá vláda rozpustila SdP a na K. Henleina a K. H. Franka vydala zatykač.

17. září

Britská vláda přijala zásadu revize československých hranic. Vznikl Sudetendeutschen Freikorps, teroristická organizace, kterou vytvořili henleinovci s pomocí německé armády. Jejím úkolem byly záškodnické akce v Sudetech.

19. září

Britská a francouzská vláda navrhly československé vládě, aby odstoupila Německu pohraniční oblasti s více než padesáti procenty německého obyvatelstva.

21. září

Britský vyslanec Newton a **francouzský vyslanec de La-croix požádali ultimativně** prezidenta **Beneše**, aby vláda změnila svůj negativní postoj k odstoupení pohraničí. Vláda poté vyslovila souhlas s britsko-francouzskou smlouvou. Zpráva vyvolala mohutnou demonstraci v Praze i v mnoha českých městech.

V plénu Společnosti národů vystoupil **sovětský ministr zahraničí M. Litvinov na obranu Československa**.

22. září

Výbor na obranu republiky svolal veřejnou manifestaci. Hodžova vláda podala demisi. Nahradila ji nová vláda generála J. Syrového.

23. září

Syrového vláda prohlásila Hitlerovy požadavky z Godesbergu za nepřijatelné a vyhlásila **všeobecnou mobilizaci**.

26. září

Uveřejněno německé memorandum, které požadovalo do 1. října 1938 vyklizení pohraničních oblastí a hlasování lidu ve smíšených oblastech do 25. listopadu.

Hitler odmítl britský návrh, aby forma odstoupení území byla stanovena na jednání mezi Němci a Čechy za přítomnosti britských delegátů.

27. září

N. Chamberlain v projevu prohlásil, že **Velká Británie není** za všech okolností **povinna přijít Československu na pomoc**. O den později požádal B. Mussoliniho, aby se ujal funkce prostředníka v mezinárodním jednání o Hitlerových požadavcích. Také Francie intervenovala pro toto jednání.

29. září

Z iniciativy britské a americké diplomacie a z podnětu Mussoliniho se sešla **v Mnichově konference evropských velmocí**: Německa (A. Hitler), Velké Británie (N. Chamberlain), Francie (E. Daladier) a Itálie (B. Mussolini) k jednání o německých požadavcích. **Po půlnoci 30. září podepsali přítomní dohodu, která plně akceptovala německé představy. ČSR nebyla k jednání přizvána.**

30. září

Na Pražském hradě přijala vláda v přítomnosti prezidenta mnichovský diktát. To znamenalo **konec první republiky**.

1. října

Československá vláda ustoupila před ultimátem polské vlády a souhlasila s odtržením značné části Těšínska, části Oravy, Spiše, Kysúc a Šariše od ČSR.

1. – 10. října

Německá armáda obsadila pohraničí českých zemí.

5. října

Prezident Beneš abdikoval na funkci prezidenta a 22. října odletěl do Anglie.

6. října

Na shromáždění v Žilině se většina politických stran (s výjimkou komunistů a sociálních demokratů) poddala Hlinkově slovenské lidové straně a podepsala tzv. žilinský protokol požadující **autonomii Slovenska a vytvoření samostatné slovenské vlády**.

7. října

Byla jmenována **první slovenská autonomní vláda** v čele s J. Tisem (měla čtyři ministerstva, tito ministři se zároveň stali plnoprávnými členy československé vlády).

9. – 13. října

V Komárně proběhlo československo-maďarské jednání o odstoupení jižních oblastí Slovenska Maďarsku.

11. října

Jmenována autonomní vláda Podkarpatské Rusi.

1948**3. září**

V Sezimově Ústí **zemřel dr. E. Beneš**. Státní pohřeb byl stanoven na 8. září. Bezpečnost se obávala demonstrací proti režimu, a proto zastavila příliv občanů do Prahy (zejména sokolů) a zmobilizovala čtyři tisíce příslušníků Lidových milic jako pořadatelů. Při pohřebním obřadu došlo k nepokojům, zatýkání a zákrokům policie.

9. září

Předsednictvo ÚV KSČ schválilo politiku „**ostrého kursu proti reakci**“ s konkrétním opatřením (tvrdý zákon na ochranu republiky, zřízení táborů nucené práce, ostrý postup proti živnostníkům a kulakům atd.).

20. září

Předsednictvo ÚV KSČ ustanovilo svou **kulturní radu**, která rozhodovala o všech otázkách kultury a ideologie včetně personálních záležitostí.

8. října

Parlament schválil Zákon na ochranu lidově demokratické republiky č. 231/1948 Sb. Probíhaly politické procesy.

25. října

Národní shromáždění přijalo **zákon č. 247 o táborech nucené práce (TNP)**. Do konce roku 1948 byly zřízeny tři TNP v českých zemích a tři na Slovensku, v roce 1949 vzniklo dalších 27 táborů. Do roku 1953 prošlo TNP na 23 tisíc neprávem postižených občanů.

27. října

Parlament schválil první pětiletku (1949-1953). Jejím těžištěm bylo:

1. přestavba – transformace ekonomiky na státně rigorózní plánovitý systém;
2. znárodnění zbytků průmyslu (malých a středních podniků);
3. rozvoj kovoprůmyslu (zejména těžkého strojírenství);
4. industrializace Slovenska;
5. združstevňování zemědělství.

1968**6. září**

Pod tlakem sovětských míst byl F. Kriegel zbaven funkce předsedy ÚV Národní fronty.

13. září

Přijat zákon umožňující existenci a činnost jen těm politickým stranám a organizacím, které jsou sdruženy v Národní frontě. Zákony znamenaly hluboký zásah do ústavních a občanských práv.

16. – 17. září

V Mukačevu proběhlo jednání vojenských delegací československé a sovětské armády o stažení „spojeneckých

vojsk“ z území Československa. Sovětská delegace československý návrh odmítla.

3. – 4. října

Na základě sovětské žádosti se konalo v Moskvě jednání o plnění tzv. moskevského protokolu.

9. října

V Praze poprvé veřejně vystoupili nejkonzervativnější a nejdogmatictější komunisté s podporou „internacionální pomoci“. Podle místa setkání v sále Čechie v Praze-Libni byli nazváni „Čechie“.

18. října

Národní shromáždění (v nepřítomnosti asi pětiny poslanců, kteří se na protest na jednání nedostavili) schválilo **Smlouvu** o podmínkách a **dočasném pobytu sovětských vojsk** na území ČSSR. (Z 242 přítomných poslanců bylo pro 228, čtyři byli proti (F. Kriegel, F. Vodsloň, B. Fuková a G. Sekaninová-Čakrtová), deset se hlasování zdrželo. Podle smlouvy bylo stanoveno, že na území ČSSR bude umístěno 75 tisíc sovětských vojáků.

30. října

Na bratislavském Hradě byl slavnostně podepsán **zákon o československé federaci** prezidentem L. Svobodou, předsedou Národního shromáždění J. Smrkovským a předsedou vlády O. Černíkem.

1978

20. září

Zemřel bývalý prezident L. Svoboda.

22. – 23. října

U Městského soudu v Praze proběhlo hlavní líčení proti šesti uvězněným signatářům **Charty 77** a členům **Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných**. Rozsudky zněly na 2-5 let odnětí svobody.

1988

18. září

Veřejně vystoupila tzv. realistická skupina (od podzimu se nazývala Demokratická iniciativa), která zaslala Federální-

mu shromáždění dopis, v němž se zamýšlela nad stavem krize československé společnosti.

5. října

Byl vydán první programový dokument Demokratické iniciativy, která se prohlásila společenským a politickým hnutím, jež je otevřené každému československému občanu. Hnutí požadovalo odchod zdiskreditovaných osob ze svých funkcí a odvolání.

10. října

Federální vláda L. Štroukala podala demisi. Štrougal byl prvním z vedení strany a vlády, kdo veřejně upozorňoval, že se prohlubuje odcizenost vedení společnosti, narůstá pasivita i lhostejnost ke společenským záležitostem. Odpovědnost za závažné poruchy v ekonomice kladl na centrální plánovací orgány.

12. října

Jmenována nová dvacetičlenná **vláda L. Adamce**. Ten patřil k nejostřejším komunistickým kritikům výsledků normalizační politiky.

15. října

První náměstek ministra zahraničí USA se sešel s představiteli československého disentu (J. Dienstbierem, J. Hájkem, V. Havlem, P. Uhlem, V. Malým a dalšími).

Stoupenci Charty 77 založili jako nezávislou občanskou iniciativu **Hnutí za občanskou svobodu (HOS)**, požadující nastolení pluralitní demokracie a umožnění drobného a středního podnikání.

28. října

Po mnoha letech byl tento památný den Československa **oslaven jako státní svátek**. Opoziční a protikomunistické síly uspořádaly na Václavském a Staroměstském náměstí svou demonstraci, při níž došlo k zásahu Veřejné bezpečnosti.

Československé emigrantské organizace vydaly k sedmdesátému výročí vyhlášení samostatnosti prohlášení vyzývající k osvobození Československa z komunistické diktatury. Prohlášení podepsalo 25 organizací (mj. Československá národní rada americká, Československá obec legionářská v zahraničí, Rada svobodného Československa).

KULATÁ VÝROČÍ ČESKÝCH SPISOVATELŮ

Hanuš JELÍNEK, vl. jm. Jan Křtitel Jelínek

(3. 9. 1878, Příbram – 27. 4. 1944, Praha)

Básník a překladatel, propagátor francouzské literatury. Byl velmi aktivním účastníkem literárního a společenského života. Roku 1905 se oženil s dcerou A. Jiráka Boženou, akademickou malířkou, která byla i literárně činná. Po vzniku ČSR působil Jelínek na ministerstvu zahraničí. Mnoho vykonal pro sblížení české a francouzské kultury, a to na domácí půdě i ve Francii. Podstatnou oblastí jeho aktivity byla kritika, zejména divadelní, a redakční působení v časopise *Lumír*.

D: *Sentimentální mládí*, *Konec karnevalu* (1902) aj.

Josef ŠIMON

(8. 9. 1948, Cejřov u Skutče, dnes Vrbatův Kostelec)

Lyrík. Narodil se v rodině ekonomy, ředitele několika českých strojírenských podniků, ministra strojírenství a místopředsedy vlády ČSSR (1968-81). Jeho sestra Naděžda Šimonová (*1949), provdaná za literárního vědce a prozaika Vladimíra Macuru, je romanistkou; působila i jako šéfredaktorka časopisu *Iniciály* a redaktorka *Tvaru*, od roku 1997 je vedoucí Literárního archivu Památníku národního písemnictví.

Za středoškolských studií byl Šimon vedoucím studentské blues-rockové kapely a skládal pro ni hudbu i texty.

V roce 1965 utrpěl těžký dopravní úraz, který vedl k trvalé invaliditě. Působil jako redaktor v nakladatelství Práce, byl šéfredaktorem nakladatelství Odeon, krátce náměstkem ministra kultury, posléze poradcem. Od roku 1993 se opět věnuje nakladatelské činnosti, je majitelem, hlavním lektorem a editorem nakladatelství Český klub.

D: *Snídaně v automatu* (1976), *Asfaltví holubi* (1978), *Český den* (1979), sbírka *Pouštní pták* (1981), „*At člověk...*“ (1982), *Vyvolávač* (1988), *Bít poezii* (1990) aj. V rukopisech zůstává sbírka *Plačící Prométheus*, jednoaktovka *Chovatelka upírů* a rockové šansony a oratoria *Neurvalý snílek*, *Ostraka*. – Z Šimonovy básnické tvorby uvedla Československá televize pořady *Asfaltví holubi* (1989) a *Pouštní pták ve voliéře Čech* (1990, oba režisoval Zdeněk Potužil) a poetická vinárna Viola scénický pořad *Pouštní pták* (1984, režie Jan Kačer). Své hudební skladby s vlastními texty nazpíval na dlouhohrající desce *Pouštní pták na útesech rocků* (LP 1987). Několik jeho básní zhudebnil a s kapelou ETC nazpíval Vladimír Mišík.

Ocúny

vykročili jsme všichni stejným krokem
však někteří z nás hned vzápětí
zmizeli v hlubokém bahně
jen kalné bubliny označily místa
kudy nesli své písně
a tak i za ně
denně ráno natahujeme kalhoty
a za větrných nocí
vyhlížíme osud
a tak i za ně
když padáme časem jak hvězdný
výsadek
namačkání v hromadných dopravních
prostředcích
máme pod očima prapory anarchie
a tak i za ně
po zuby ozbrojení frázemi
s mozky vyjedenými hliníkovými
lžičkami
tak strašně si navzájem ubližujeme
že to už ani nebolí
(*Almanach mladých autorů*, 1975)

Otokar BŘEZINA, vl. jm. Václav Jebavý

(13. 9. 1868, Počátky – 25. 3. 1929, Jaroměřice nad Rokytnou)

Básník, esejista, prozaik a myslitel, představitel symbolismu. Po maturitě nastoupil jako učitel, po doplnění maturity na učitelském ústavu v Praze učil v Nové Říši na Moravě. Zde v samotě a při intenzivním studiu jazyků, literatur a filozofických spisů vznikla převážná část jeho vrcholného díla. Od roku 1919 měl tvůrčí dovolenou až do svého odchodu do penze 1925. Roku 1919 obdržel čestný doktorát filozofie UK v Praze. První sbírka *Tajemné dálky* (1895), *Svítání na západě* (1896), *Větry od pólů* (1897), *Stavitel chrámů* (1899), *Ruce* (1901), nedoceněná sbírka *Země*, filozofické eseje (*Hudba pramenů*, 1903, *Skryté dějiny*, posmrtně 1931). Svými výrazovými prostředky i myšlenkovým bohatstvím Brezina výrazně ovlivnil jak českou poezii 20. století, tak řadu výtvarných umělců.

Redakční poznámka: *Na jednom z kulturních zájezdů Klubu měli účastníci možnost si prohlédnout rodný dům – dnes muzeum – Otakara Březiny v Počátkách.*

Jaroslav KVAPIL

(25. 9. 1868, Chudějnice u Klatov – 10. 1. 1950, Praha)
Lyrik navazující na poetiku J. Vrchlického, dramatik ovlivněný symbolismem a impresionismem. Působil jako literární a divadelní referent deníku *Hlas národa*. Od roku 1900 byl režisérem a dramaturgem, od roku 1912 šéfem činohry Národního divadla. Podstatně ovlivnil české divadelní umění novým pojetím režie jako tvorby rovnocenné jak dramatické, tak herecké složce a vytvářející jednotu scénického díla. Kvapil byl i iniciativním kulturněpolitickým činitelem, členem domácího odboje za první světové války, z jeho podnětu a v jeho stylizaci vyšel roku 1917 *Manifest českých spisovatelů*, požadující samostatnost českého státu. Byl členem Revolučního národního shromáždění. Od roku 1921 působil jako režisér a šéf Divadla na Vinohradech. Za nacistické okupace byl kratší dobu vězněn. Jeho manželka byla přední herečka Národního divadla Hana Kvapilová-Kubešová (1860-1907). Svůj bohatý soukromý i veřejný život popsal v memoárech *O čem vím*. Sbírkou *Padající hvězdy* (1889), *Růžový keř* (1890), *Liber Aureus* (1894). Od devadesátých let psal Kvapil divadelní hry: *Princezna Pampeliška* (1897), libreto *Rusalka* (1901) pro operu A. Dvořáka ad.

Milan KOCH

(3. 10. 1948, Praha – 18. 11. 1974, Praha)

Básník a prozaik českého undergroundu. Do dvou svazků sebraného díla zařadila Kochova žena sbírky básní, próz, textů a hru i tvorbu nezařazenou do sbírek (1975).

Antonín KLÁŠTERSKÝ

(25. 9. 1866, Mirovice u Písku – 3. 10. 1938, Praha)

Lyrický básník, překladatel, organizátor uměleckého života. Stal se jedním z nejvýznamnějších organizátorů českého literárního života. Byl spoluzakladatelem (1887) Spolku českých spisovatelů-beletristů Máj, členem výboru podpůrného spolku spisovatelů Svatobor, redaktorem časopisu *Zvon* atd. Literaturu podporoval i z pozice dlouholetého tajemníka literární třídy České akademie věd. Dobově významná byla Klášterského činnost překladatelská, ve které vědomě navázal na práci J. V. Sládka (dokončil souborné vydávání dramát W. Shakespeara). Pro poznání snah Klášterského generace jsou důležité jeho *Vzpomínky a portréty* (1934).

Radko PYTLÍK

(8. 10. 1928, Praha)

Literární historik a editor. Od roku 1955 až do odchodu do důchodu (1991) působil v ÚČL ČSAV jako odborný a posléze vědecký pracovník. Dlouhá léta se zabýval téměř výhradně Jaroslavem Haškem. *Toulavé housle* (1971, v rozšířené a přepracované verzi *Zpráva o J. H.*, 1982), *Kniha o Švejkovi* (1983), monografie *Jaroslav Kratochvíl* (1980), *Vilém Mrštík* (1989), *Bohumil Hrabal* (1990) aj. Publikace *Ve stínu lípy. Putování po pražských hospůdkách, vinárnách a kavárnách* (1996) a *Koridor smrti Bohumila Hrabala a jiné záhady literárního světa* (1998), *Pražské kuriozity* (1999), *Vláda žen – Milenky králů*,

císařů a prezidentů (2002, 2004), *Stručné dějiny Prahy 7* (2004) ad.

Vilém BITNAR

(11. 4. 1874, Zbečnick u Hronova – 12. 10. 1948, Praha) Literární historik katolické orientace, editor, překladatel a básník. Podílel se na formulování zásad katolické moderny, literárního hnutí usilující o reformu církevních institucí a o sblížení náboženství a moderního umění. Výrazně se podílel na intenzivních barokologických bádání dvacátých let. Svě názory o katolické literatuře shrnul do esejů *O podstatě českého literárního baroku* (1940) a *Inferiorita české literatury katolické* (1941).

Kurt KONRAD, vl. jm. K. Beer

(15. 10. 1908, Třebíč – 25. 9. 1941, Drážďany) Marxistický literární teoretik a estetik. Od roku 1927 spolupracoval s komunistickou studentskou frakcí a působil v komunistickém tisku jako redaktor nebo šéfredaktor (*Tvorba, Rudé právo, Haló noviny* aj.). Spoluzakládal skupinu socialistických realistů Block (1935), spolupracoval s mladými historiky sdruženými v Historické skupině (od roku 1936). Byl tiskovým atašé vyslanectví Sovětského svazu v Praze, účastnil se ilegální práce, byl ve styku s komunistickým i demokratickým odbojem. V březnu 1941 byl zatčen, ve vězení v Drážďanech spáchal sebevraždu. D: *Inovovaný výbor Ztvárněte skutečnost* v knize *O revoluční tradici české literatury* (1980) aj.

Svatopluk KADLEC

(19. 10. 1898, Libochovice – 18. 5. 1971, Dobříš) Lyrický básník a překladatel převážně francouzské literatury (např. první úplný překlad *Květů zla* Ch. Baudelaira). Účastnil se bojů první světové války, po návratu zahájil studium strojínského inženýrství, které nedokončil. Několik let byl kočovným hercem, roku 1927 hrál v Národním divadle a divadle Akropolis v Praze. Od roku 1928 se věnoval literární a překladatelské práci. Byl členem brněnské Literární skupiny. Prvotina *Svatá rodina* (1927), sbírka *Sketch-Book* (1930), *Kroky na vodě* (1941).

Jiří DANÍČEK

(22. 10. 1948, Liberec) Básník, prozaik, dramatik. Od roku 1970 začal psát filmové scénáře. V letech 1973-74 byl z politických důvodů vězněn, po propuštění dlouhodobě zaměstnán jako čerpadlář. Od roku 1990 šéfredaktor věstníku židovských náboženských obcí *Roš Chodeš*, ředitel nakladatelství Sefer. Od roku 1991 byl předsedou a do roku 1995 místopředsedou rady Federace židovských obcí. D: *Plavba potopené lodi* (bibliofilie 1970), *Dům z listí* (samizdat 1980), historizující povídka *Čínské zelí* (1983), divadelní hra *Broučci a Hilsner* (1974), reprezentativní výběr z jeho lyriky a próz přinesl svazek *Dům z listí* (1996).

Gabriel LAUB

(24. 10. 1928, Bochnia, Polsko – 2. 2. 1998, Hamburk, Německo) Autor aforismů a humoristických a satirických povídek. Laub navštěvoval polské a ruské školy (rodina žila ve Lvově, na Urale a v Samarkandu), maturoval v Krakově. Od

roku 1946 žil v Praze, kde vystudoval novinářskou fakultu. Od roku 1948, kdy také obdržel čs. občanství, pracoval jako novinář a spisovatel. Působil v *Lidových novinách*, byl redaktorem *Plamene*, tlumočnickem, roku 1968 nastoupil do formující se redakce plánovaných *Lidových novin*. Po srpnu 1968 odešel do SRN a žil v Hamburku jako novinář, později spisovatel z povolání. D: *Zkušenosti* (1967), *Největší proces dějin* (Kolín nad Rýnem 1972, Praha 1991), *Denken verdirbt den Charakter* (SRN 1984, česky 1991).

Vladimír JUSTL

(27. 10. 1928, Kladno) Literární historik, teatrolog, editor. V roce 1948 byl z politických důvodů vyloučen se studia na FF UK. Pracoval jako redaktor (Odeon), jako umělecký vedoucí poetické kavárny Viola v Praze, pro kterou připravil řadu literárních pořadů. Problematice přednesu se věnoval např. Justlem uspořádaný sborník *Ano, slyšet se navzájem* (1985). Přednášel na DAMU, v roce 1995 byl místopředsedou Obce spisovatelů. Redigoval řadu periodik apod., edičně se věnoval dílům řady osobností české literatury 19. a zejména 20. století, hlavním editorským počinem bylo uspořádání jedenáctisvazkových *Sebraných spisů V. Holana* (1965-88).

František BĚHOUNEK

(28. 10. 1898, Praha – 1. 1. 1973, Karlovy Vary)

Autor dobrodružných a vědeckofantastických knih pro mládež, literatury faktu a odborných publikací. Po maturitě na pražské reálce studoval matematiku a fyziku na PŘF UK a v letech 1920-1922 radiologii u Marie Curie-Skłodowské v Paříži. Jako odborník na zkoumání kosmického záření se účastnil dvou výprav do Arktidy, jako první Čech dosáhl severního pólu. Při Nobileho výpravě roku 1928 ztroskotal a prožil sedm týdnů na ledové kře. Poté působil jako vysokoškolský pedagog a vedoucí pracovník vědeckých a výzkumných institucí a projektů. Byl členem několika zahraničních ústavů a od roku 1956 expertem ministerstva zahraničí v UNESCO a OSN. D: *Trosečníci na kře ledové* (1928), *Lidé a póly* (1941), *Mořeplavci a objevitelé* (1941), cestopis *Na sever od Zambezi* (1947), detektivky *Případ profesora Hrona* (1947), sci-fi *Robinzoni vesmíru* (1958) aj. Významná byla také Běhounkova spolupráce s časopisy pro mládež, televizí a rozhlasem.

Jiří HAUSSMANN

(30. 10. 1898, Praha – 7. 1. 1923, Praha) Satirický básník a prozaik parodického zaměření. V krátkém čase své tvorby se Haussmann stihl vyrovnat jak se závěrečným obdobím rakousko-uherské monarchie, tak s počátky první republiky. Haussmannova pravda o životě a světě je hořká, provázená sřízavým výsměchem a sahá za hranice doby, která ji vyprovokovala. Básnická prvotina *Zpěvy hanlivé* (1919), *Divoké povídky* (1922), román *Velkovýrobní ctností* (1922), posmrtně vydaná sbírka veršů *Občanská válka* (1923).

Česky a slovensky mluvící lékaři ve Vídni

MUDr. Jiřina Bodnar
choroby kožní a pohlavní,
po, čt 14-18:30, út 8-13, pá 8-11,
Josefstädterstr. 3/4-5, Wien 8,
tel. 406 99 41

MUDr. Tomáš Čech
ortoped a ortopedický chirurg,
roh Simmeringer Hauptstr. / Kopalgasse
1/3/3, Wien 11,
tel. 74 9 32 03

MUDr. Vít Doležal
zubní lékař,
Blattgasse 13, Wien 1030,
tel. 713 72 66, všechny pokladny

MUDr. Eva Dršata
oční lékařka,
Favoritenstr. 8/2, 1040 Wien,
po, st – odpoledne; út, čt – dopoledne,
termín po dohodě na tel. 587 54 27,
všechny pokladny

MUDr. Kamila Hajek
soukromá léčba homeopatií,
Ada-Christen-Gasse 2/F/8, Wien 10,
tel. 689 22 80

MUDr. Hana Lion
zubní lékařka,
Waltenhofengasse 5/2/301, 1100 Wien,
Mo 11-17, Di 8-14, Mi 9-17, Do 10-15,
Tel. 615 46 10, všechny pokladny

MUDr. Kristina Lion
všeobecná lékařka se specializací
na psychosomatiku a psychoterapii,
Röttergasse 37, 1170 Wien,
tel. 486-22-86, všechny pokladny

MR MUDr. Vladislav Lipták
internista – sportovní lékař,
Innere Medizin – Sportmedizin,
gerichtlich beeid. Sachverständiger,
Diplomsporarzt, všechny pokladny.
Zelinkagasse 12, 1010 Wien-City,
po, út, st 14:00-16:00, čt 9:00-11:00,
tel. 533 58 34, fax 533 58 34 16

MUDr. Iona Polzer, roz. Bartošková
choroby oční a optometrické (Wahlarzt),
Wiener Neudorf, Schillerstr. 26, NÖ
po, út 9-12, po + st 17-19 hod.
a po dohodě (i sobota dopoledne možná)
Tel.: 02236-496 93, v akutních přípa-
dech mimo ord. hod.: 0660-3470374,
www.gesundeaugen.at

MUDr. Georg Sojka
neurolog a psychoterapeut,
Apostelgasse 25-27 (ve dvoře vpravo),
Wien 1030,
tel. 0664/214 01 63, termín po dohodě

MUDr. Zdenka Gabriel Weiss
odborná ortopedka, též dětská,
Pilgramgasse 10, Wien 5,
tel. 58 74 460

Dr. med. Lenka Widner
odborná dětská lékařka, alle Kassen,
po 9-14, út 14-19, čt 8:30-12:30 a 14-16,
pá 8:30-12:30, jindy po dohodě
Waltenhofengasse 5 / Stiege 2,
1100 Wien, tel. 01/6880448,
e-mail: lenka.widner@gmx.at

PSYCHOTERAPEUT PSYCHOLOGICKÉ PORADENSTVÍ

Mag. Dr. Ladislav Nykl, Ph.D.
lektor na vídeňské univerzitě
a Masarykově univerzitě v Brně
semináře růstu osobnosti, pomoc
při sociálních problémech, depresích,
psychosomatických problémech atd.

Praxe:
Ledererg. 17/7, Wien 8,
tel. 523 57 44 nebo 0676/5194833
e-mail: nykl.psychoterapie@aon.at
http://members.aon.at/nykl

GESUNDHEITSSTUDIO KROTTENBACH

Med. Univ. Dr. Kamil Maarfia
soukromý všeobecný lékař,
pracovní, preventivní a estetická
medicína, životní prostředí
Krottenbachstraße 52 (vchod Budinskygasse)
1190 Wien, tel.: 01/9580951,
mobil: 0699/6300063
e-mail: dr.maarfia@artdoc.at,
www.artdoc.at

Ověřené překlady dokumentů aj.
Univ.-Lektor Dr. Dietmar KOLLER
Weideng. 2, 2333 Leopoldsdorf
tel. +43-2235/44 637, +43-676/37 62 117
práce: Marxerg. 1a, 1030 Wien
(City-Tower Wien Mitte/Bhf. Landstr.)
e-mail: dietmar.koller@univie.ac.at
fax: 02235/44 638

Ověřené překlady
Mag. Lenka KOVARIK
1210 Vídeň, Felix-Slavik-Str. 3/1/10
tel./fax: 2908809, mobil: 0699/11807581
lenkakovarik@hotmail.com
lenka.kovarik@fh-burgenland.at

**Ověřené překlady dokumentů, dokladů,
smluv, úředních listin a tlumočení**
Dr. Milan KOŠÍČEK
A-1030 Wien, Salesianergasse 17
mobil: 0664/2537951
fax: 066477-2537951
e-mail: m.kosicek@A1.net

Ověřené překlady
Mag. Pavlína BÖHMOVÁ
Dieselgasse 5/43, 1100 Wien
tel./fax 2082175, 0699/19544077
e-mail: pavlina@chello.at

Ověřené překlady
Petr Jeremias POPOV-HAMMERSCHMIED
A-1110 Wien, Hugogasse 5/7
tel./fax +43(0)650 9688004
www.petrpopov.info,
www.tschechischebahnen.at

DUCHOVNÍ SLUŽBA

České katolické misie
Katholische Mission für Tschechen
Duchovní správce krajanů Prof. P.ThDr. Jan Horák
1030 Hagenmüllergasse 31,
tel. +43 0664 406 55 41, fax: +430 01 711 84 112
www.sweb.cz/farnost.viden, www.rozhledy.at

**KOSTEL "Nejsvětějšího Vykupitele",
Vídeň 3., Rennweg 63:** mše svatá každou neděli
a svátek v 10:00 hodin.

**CHRÁM "Panny Marie na Nábřeží", Vídeň
1., Salvatorgasse 12:** mše svatá každou neděli a
svátek v 08:30 hodin.

**KAPLE "Panny Marie Pomocnice křesťanů",
Vídeň 13., St. Veit-Gasse 25:** mše svatá 3. sobo-
tu v měsíci v 18:00 hodin platná na neděli.

**KOSTEL "Don Bosco", Vídeň 3., Hagenmül-
lergasse 33:** mše svatá podle kalendáře akcí
kostel Panny Marie na rohu
Linz, Herrenstr. a Redigierstr. v centru města
Mše svatá v českém jazyce, každou sobotu v 16.30
hodin. Duchovní správce: P.ThDr. Michal
Kaplánek SDB, tel. 00420 656 354

Římskokatolická
**Katedrála sv. Štěpána
Wiener St. Stephansdom**
svatá zpověď pondělí 16–18, úterý
15–17, středa 13–14 hod.

Kostol Panny Márie Snežnej
1030 Wien, Jaquingasse 12
Svätá omša s kázňou v slovenskom jazyku každú
nedelu a v zasvätený sviatok o 18 hodine.

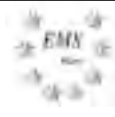
Klemens Maria Hofbauer klub
Čes. kat. spol. při chrámu Panny Marie
na Nábřeží 1010 Wien, Seitzerg. 5/IV
otevř. každ. pá do 19–22 hod. v ne. a cír.
sv. od 9.30 do 11 hod.

Kaple sv. Stanislava
Kurentgasse 2, Wien 1
mše svatá každý první pátek
v měsíci v 18:00 hodin

EUROPÄISCHE VOLKSSCHULE
Volksschule Dr. Leopold Zechnerschule
1150 Goldschlagstr. 14 / Tel. 9824609
Volksschule Sir Karl Popper 1150 Benedikt
Schellingerg. 1-3 / Tel. 9823403
Sprachclubs in Französisch, Ungarisch,
Tschechisch, Slowakisch, Italienisch

ŠKOLSKÝ SPOLEK KOMENSKÝ
Privátní bilingvní škola obecná
1030 Wien, Sebastianplatz 3
tel. 714 88 76, fax 714 88 76 / 34
**Privátní bilingvní reálné gymnázium
2. stupeň**
1030 Wien, Schützengasse 31
ředitelka Mag. H. Huber, tel. 890 44 04-60
Mateřská škola
tel. (ředitelství) 713 31 88 / 40

**Europäische
Mittelschule Wien
European Middle
School Vienna**
1070 Wien, Neustiftgasse 100
Tel: (+43 1) 526 19 78
Fax: (+43 1) 526 19 78-210

Kulturklub der Tschechen
und Slowaken in Österreich
Schlüsselgasse 18
1080 Wien

Nezapomeňte nahlásit případnou změnu adresy!

LITERÁRNÍ ČTENÍ
Ohlas roku 1968 v literatuře

*Čtení v německém jazyce z děl
Pavla Kohouta, Ladislava Mňačka a Milana Ráčka*

INTEGRATION
IN DER
EMIGRATION

24. 10. 2008 v 18:30
GALERIE TIME
Wollzeile 1-3, 1010 Wien